

er sannsynligvis under dannelsen her.

Leningrad-fronten trues. Den hurtige russiske fremrykning mot Polen og de baltiske stater har satt tyskernes Leningrad-front i en kritisk stilling. Det rapporteres store tyske troppe- og materiellforsendelser vestover, og det er ikke utelukket at det er innledet iallfall en partiell rømning av Leningrad-området. Russerne skal ha sterke kampkrefter mellom Velikie Luki og Leningrad, og angrepsoperasjoner i stor skala mot de baltiske statene er ikke utelukket.

Kiev. Veldige bataljer utkjemper på begge sider av Kiev, hvor tyskerne etter alt å dømme vil selge seg så dyrt som mulig. Meget tyder på at kampene kommer til å bli like blodige og omfattende som kampene om Stalingrad og Charkov. Tyskerne har sendt fram store infanteri- luft- og artilleristyrker for å støtte forsvaret av byen.

Kampene om Dnjepr-øvergangene. Bortsett fra de tyske brohoder i nærheten av Kremensjug og ved tilgangen til Kiev holder russerne nå nesten hele den østre bredd av Dnjeprs midtre løp. I Kremensjug-avsnittet står russerne nå 10 km. fra byen. Kampene om Dnjepr-linjen skar i voldsomhet, heter det i dagens Moskva-melding. Sovjet-armeene stormer de siste brohoder på Dnjeprs østbredd, og de gjenværende tyske garnisoner blir drevet i elven. Titusenvis av tyskere ligger falne på Dnjeprs østbredd. Slagene om Dnjepropetrovsk, Kremensjug og Saporosje kulminerer. Blodige gatekamper raser i Dnjepropetrovsk, hvor tyskerne er iferd med å brenne sine forråd og sprengte fabrikkene i luften. De gigantiske Dnjepr-demningene, som tyskerne har forsøkt å reparere med store ofre, ra.seres igjen, og millioner av dagsverk er igjen gått til spille. Russerne har gått over Dnjepr på flere punkter, delvis med fallskjermtropper, og forsøker nå å konsolidere sine stillinger. Det er dog ikke tale om at noen russisk hovedstyrke har passert Dnjepr.

Fremrykningen langs kysten av det Asovske hav blir støttet av store formasjoner av det røde flyvåpen. Melitopol er sterkt truet. Berlin meldte igår kveld at det var gatekamper i byen.

Ny russisk vinterarme. News Chronicles Moskva-korr. opplyser at den russiske overkommando har dratt sammen en ny kraftig vinterarme, som består av spesialavdelinger og nyoppsatte divisjoner. Denne arme venter man vil bli satt inn i første rekke på Østfrontens nord- og midtavsniitt, hvor vinterforholdene gjør seg tidligere merkbare enn i syd. Korrespondenten opplyser at de nyoppsatte divisjoner disponerer over hypermoderne tanks og fly, angloamerikansk materiell, spesielt egnet for vinterkrigsførsel, ting som antagelig kommer til å bære tyskerne ubehagelige overraskelser. De russiske troppene har fått lang trening i Sibir. Armeen er også utrustet med overordentlig kraftige motoriserte artilleriavdelinger, en våpensort som har vist seg ytterst slagkraftig under sommeroffensiven.

Fasitt. Nå da vinteren ikke er langt unna, står de tyske armeers defensive disposisjoner på Østfronten i klasse med et vågespill, som ikke har noe sidestykke i krigshistorien. De tyske styrker på midtfronten står i fare for å bli drevet inn i dødsfellen ved Pripet-sumpene, som p. g.a. mangel på flyplasser ikke kan beskyttes av die Luftwaffe. I syd har hitler av politiske og økonomiske grunner gitt ordre til sine tropper om å holde Dnjepr-fremspringet, stikk imot alle militære regler. Tyskerne har forspilt sin chance til å konsentrere sitt forsvar langs en forkortet linje og har besluttet å risikere et kjempemessig vinterslag i Ukraina. En katastrofe i Vest-Ukraina, som vil være langt større enn katastrofen ved Stalingrad, er en mulighet, som Wehrmacht ikke kan se bort fra. Men hitler lever kanskje etter disse

ORD FOR DAGEN. Ludendorff skrev i sine memoarer, da Bulgaria idag for 25 år siden overga seg: "Det spiller i virkeligheten ingen rolle enten vi blir slått i Makedonia eller i vest".

v v v v v v v v

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 1/10-43.

Mappe

Ekspl.

Arg.

Jr.

1.10.43.

1943.

SYDFRONTEN. Det blir meldt fra det allierte hovedkvarter ikveld at allierte tropper er rykket inn i Napoli. Avellino, 45 km. nordøst for Napoli og Manfredonia, 38 km. nordøst for Foggia, er også erobret.

Kesselrings retrett. BBC' korr. telegraferer at den 5. og den 8. arme er iferd med å omgå de stillinger som Kesselring antagelig har opprettet langs nordbredden av Volturno-elven, ca. 30 km. nord for Napoli. Den hurtige allierte fremrykningen ved Avellino og nordenfor Foggia truer tyskerne i ryggen, og stillingen for Kesselrings tropper i de sentrale delene av fastlandet forverres stadig. Tyske avdelinger, som hadde tatt sin tilflukt til Vesuvmassivet, har fått sine retrettveier avskåret. Britiske flåteskadrer har dampet opp i Napoli-golfen og bombarderer veier og broer nord for byen. De tyske retrettveiene mot Roma oppgis å være blokkert på minst 6 steder, og Kesselrings retrett finner sted under ytterst vanskelige forhold. Tusenvis av tyskere er drept ved de heftige luftangrepene. De retirerende kolonner angripes dessuten av italienske friskarere.

Den 8. arme fortsetter sin hurtige fremrykning langs østkysten etter erobringen av Manfredonia. Tyskerne drar seg tilbake til de vanskelig tilgjengelige Abruzzerne øst for Roma. Samtidig sier rapporter fra Schweiz at tyskerne forsøker utbyggingen av Polinjen i Nord-Italia.

Det allierte flyvåpens ildfront er nå skutt fram til en linje nord for Napoli, tvers over fastlandet over Benevento mot Manfredonia på østkysten.

Tragediens 5.akt i Napoli er egnet til å vekke den dypeste medlidenhet. Moralene blant Kesselrings tropper gikk fullstendig i oppløsning, og de gikk over til hensynsløse plyndringer i stor stil. Befolkningen ble bragt til desperat fortvilelse og gjorde opprør. Tyskerne gikk til drastiske forholdsregler mot de "kommunistiske bander", som altså i tyskernes sprog betyr Napolis innbyggere. Et halvede slapp løs i den totalt ødelagte byen, hvor det ikke på lenge har vært lys, varme eller gass, og hvor voldsomme branner har rast og brannkorpene ikke har kunnet få vann til slukningsarbeidet. Massehenrettelser hørte til dagens orden, sier de tyske krigsfanger. I en av de siste tyske korrespondent-meldinger fra Napoli het det: Napoli er en heksegryte. Halvede er sluppet løs i spøkelsesbyen.

Elitetroppene bryter sammen. Alger-meldinger sier at de alliertes knusende slag mot de tyske litedivisjoner ved Napoli skapte en voldsom forvirring blant dem i siste runde. Hundrevis av apatiske og utmattede tyske soldater har nådd de alliertes linjer, hvor de mange ganger er brutt sammen av tretthet og fortvilelse. De beskriver den allierte artilleriilden og luftbombingen som et uhyggelig inferno, umulig å holde ut for menneskelige vesener. Man har aldri tidligere sett så mange falne tyskere. I Tunisia var de ennå stolte og selvtilfredse, men nå så man frykten i deres øyne og nederlaget i deres slpende gang.

Falt på sin post. De siste ovenstående linjer er skrevet av News Chronicles front-korrespondent, som falt ved Napoli torsdag. Tre andre britiske korrespondenter er også falt på sin post ved Napoli: Reuters, Daily Herald og Sydney Morning Herald.

Ny italiensk regjering. De alliertes hovedkvarter i Nord-Afrika opplyser at det vil bli dannet en ny italiensk regjering under kong Victor Emanuel. Dens oppgave vil bli å mobilisere Italias krigstiltak mot Tyskland. Marsjal Badoglio vil bli regjeringens sjef, men navnene på regjeringsmedlemmene er ennå ikke offentliggjort.

VESTFRONTEN. Britiske bombefly angrep natt til torsdag Bochum. 8 bombefly savnes.

v v v v v v v v

DEN FORDØMTE VIRKELIGHETEN.

Det ble holdt en slags høytidelighet heromdagen. Tørbeven hadde troøst sammen Quisling og quislinger og ga dem del i et budskap fra hitler. Der Führer kunngjorde at det var hans vilje, at Norge skulde bli en fri nasjonalsosialistisk stat - når seieren var vunnet. Norges frihet skulde bare innskrenkes så meget som det var nødvendig på grunn av at landet skulde innordnes i det nyordnede Europa. Dette skulde, som sagt, skje, når seieren var vunnet. Det var en yttring av førerens omtenkksomhet at saken ble ordnet opp allerede nå. For den overfløiske betrakteren ser det ut som om den tyske seieren ikke var så nær forestående, at det skulde ha slik hast med anordningene for den tiden som kommer etterpå. Man risikerer ikke akkurat å forsove seg, om man tar seg en lur på divanen. Men man vet jo hvordan det gikk med de dårlige jomfruenes, Quisling og hans hird gjør som de vise ditto. De holder seg våkne. De risikerer ikke å bli purret i siste øyeblikk.

Hitler har ikke latt seg forstyrre i sin tro på seieren. Tro er forvisning om det man håper og ikke å tvile på det som man ikke ser. Den flytter som bekjent berg. Den nasistiske forkynnelsen viser seg meget trossterk i denne tid. Jo mindre tilbøyelighet bergene viser til å la seg rykke opp og flakse iveri, desto sterkere blir nasitroen. Hver eneste dag triumferer den over de faktiske begivenhetene. De russiske armers fremgang forvandles i de tyske rapportene til idel motgang. Hver eneste dag "avskjæres" i de tyske rapportene en eller annen liten "innbrytning", som russerne har vart vågehals nok til å foreta, og så er de sommerfuglene fanget. At tyskerne drives tilbake på hele fronten, det er et forhold, som det tyske nyhetsbyrået hopper bakk over. De tyskere som har vart frekke nok til å mumle noen tvil om de bragder, som nå er en av hjørnesteinene i det tusenårige rikets dogmebygning, blir helt enkelt skutt. De styrende i nasiland gir på denne måten de allierte en liten håndrekning i deres bestrebelse for å bryte det tyske folkets motstand ved å avfolke det.

Det er ikke uten interesse å fundere over denne hitlerismens beslutsomme innstilling til virkeligheten. Den lar seg ikke imponere av det som ligger rett i synet på den. :Das hitler er den største feltherre, den største statsmann og det største menneske, som har trampet på jorden, så kan vel ikke plutokrater og bolsjeviker og annet avskum gjøre hans bestrebelse for å omøblere gamle Europa forgjeves. Hvis det ser ut som om de har held med seg, så er dette en synsforvillelse.

De som henlegger virkeliggjørelsen av sine forhåpninger til det hinsidige har det lettere. Ingen kan kontrollere bygningens fremskritt i den tilværelsen. Det som skal skje i denne såkalte sanseverdenen, er lettere å iakttå. Det fins nok slike, som bestemt nekter å erkjenne denne håndgripelige tilværelsens beskaffenhet, men dem sysler vi ikke med i denne sammenheng. Hvis et menneske er overbevist om å være Julius Caesar, så motsier vi ham ikke. Men da beveger vi oss jo, som sagt, på et annet plan enn den politiske virkelighetens.

Når vi hører et stort folks ledere legge planer uten hensyn til begivenhetenes gang, så ser vi vanlige og ubetydelige individer bare etter i LONDON NYTT, for å få greie på hva som virkelig er hendt. Vi forsøker ikke å flytte på noen berg. Vi lar dem ligge der de ligger og retter oss etter den vanlige tarvelige virkeligheten.

vvv vVv vvv

DEN UBØNNHØRLIGE VIRKELIGHETEN.

Den opposisjonelle senderen i Tyskland opplyser at en bevegelse for fred kan spores i befolkningen. Denne bevegelsen skal særlig ha tilhengere i militære og storfinansielle kretser. Det vilde være besynderlig, om det ikke var fredsbestrebelse på bane i et land, som har ført

krig i over 4 år. Det vilde være desto mere besynderlig som krigen, etter at de første årene gikk heldig for tyskerne, har tatt en ugunstig vending for dem i det siste året.

Storindustriens menn innser bare altfor godt at landets finansielle stilling er fortvilet. De kan ikke stole på sin egen dyktighet lenger. Landet er utarmet. Det er ille nok, men det kunde avhjelpest, hvis freden kom. Det lyktes jo ganske bra etter forrige krig. At landet nå er ennå mer renskrapet enn dengangen, og at de okkuperte land er utplyndret, gjør oppgaven vanskeligere, men det gjør den ikke helt håpløs. Det kommer noe på toppen av alt dette, noe som ikke fantes da den forrige krigen sluttet. Det er ødeleggelsen av de store fabrikkene. De britiske bombingene har ødelagt de tyske industrisentra. Det primære i den industrielle virksomheten, maskinene, er ødelagte eller holder på å ødelagges. Storindustriens menn innser at det er det rene vanvidd å la krigen gå videre, slik at alle fabrikkene legges i ruiner.

De storindustrielle er ikke dummere enn at de innser at krigen er tapt militært. Det forstår selvfølgelig også offiserene. De bloddommer som Gestapo fellar over dem som beskyldes for å ha ytret angstelse for at krigen skal tapes, viser at innsikten om krigsbegivenhetenes innhold begynner å trengte ut blant folket. Selv om den store almenheten er for apatisk til å reagere, gjelder dette ikke om de øverste lag i samfunnet. De har ikke fått så ilde medfart som de andre, og deres handlekraft er derfor noelunde uskadt. Hvis noe skal kunne gjøres for å stoppe krigen, mens det ennå står noe tilbake å redde, så må de militære og storindustrien skride inn.

Nasipartiet stritter imot av alle krefter. Dets koryfeer innser naturligvis at de er fortapt. De vil dog holde seg ved kjøttgrytene så lenge som mulig. De oppfører seg som folk som spiller i lotteri i håp om å vinne den høyeste gevinsten for å dekke sine underslag med den. Ved hjelp av terror vil de forsøke å slå ned ethvert forsøk på å vri makten ut av nasipartiets hender. De fortsetter på den veien som de har slått inn på. Den største gevinsten i lotteriet kommer imidlertid ikke til å tilfalle dem. Det fins ingen gevinst i det lotteriet som de spiller i.

De storindustrielle og de militære får nå erfare at de laget ris til sin egen bak den gangen de understøttet den böhemske visekorporalens strev etter makten. De trodde at han skulde bli et verktøy for deres hensikter. De regnet med at mannen skulde vise seg fornøftig og medgjørilig. Der regnet de feil. Og nå raser vognen med full fart fram mot avgrunnen. Passasjerene kan ikke imøtesee en død i skjønhet.

Hvis ikke føreren skubbes bort fra sin plass meget snart, vil ingenting kunne reddes. Hvis krigen fullføres, vil de alliertes armer toge inn i et Tyskland som er fullstendig ødelagt, et Tyskland hvor 12 millioner avsidige fremmede herjer og huserer, og der krigens ødeleggelser vil kunne spores for hvert skritt.

Det har sine konsekvenser at et folk legger sin skjebne i hendene på en fører med et slikt sertifikat som hitlers. Det er den ubønnhørlige virkelighetens konsekvenser.

vvv vVv vvv

BEDRE OG BEDRE DAG FOR DAG.

Det er aldeles merkelig hvordan tyskerne blir flinkere og flinkere. For hver dag som går, ser det ut til at de vinner større og større saire. Øvelse gjør jo mester, og det er vel ikke mere enn rimelig at de nå har god trening i å trekke seg tilbake - og i å forfatte kommunikaer. Hvor mye juling disse arierne nå får, det får man fullstendig klart for seg - hvis mann ikke har innsett det før - ved å kikke igjennom noen av telegrammene fra Berlin.

Enhver som føler seg uviss angående krigens utgang, bør lese krigsreportasen i "Aftenposten". Gjør han det, så forsvinner all uro.

vvv vVv vvv

AVN:

lag

ordm

quis

i r

ling

rdme

ster

føy

e be

Joha

Wig

stad

lnar

Arv

å KN

ære

noe

grep

t va

ange

nfab

ver

I D

rstr

hevd

er n

ot t

elsc

full

krig

slik

c of

LOGN

t i

Dot

ang

er

ekte

t id

rdor

nn e

r ki

bvil

ER

ære

å ku

de

tsc

de

svei

lod

rno

seg

en.

Hit

vil

men

t,

r,

vlag

ykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

ØSTFRONTEN. Kremantsjug ved Dnjepr syd for Poltava, Rudnja, på jernbanelinjen mellom Svolensk og Vitebsk og Kriksjev, på vestbredden av elven Sosj vest for Mogilev, er blant de mange hundrede steder som russerne har erobert i de siste 2 dager.

Kampen om Hvit-Russland. En kjempemessig halvsirkelformet russisk frontlinje driver mot forsvarsbeltene rundt Minsk-området i Hvit-Russland. De russiske troppene har tilbakelagt 1/3 av strekningen mellom Svolensk og den gamle polske grensen og hamrer stadig heftigere mot de tyske nøkkelstillingene Vitebsk, Orsja, Mogilev og Gomel. Langs hele den 300 km. lange fronten i Hvit-Russland har de tyske troppene fått ordre til å holde stillingene for enhver pris. Russerne står mindre enn 15 km. fra Vitebsk, 40 km. fra Mogilev og 15 km. fra Orsja. De står i utkantene av Gomel.

Slaget om Kiev raser med overordentlig forbitrelse. russisk artilleri skyter for full kraft fra nord og syd for byen og fra en øy midt i Dnjepr rett øst for Kiev, som de nylig har okkupert. Tyskerne på sin side har omgitt byen med massive artilleribelter. Store deler av Kiev står i brann, og rasende luftslag utkjemper over byen. Krasnaja Svesda erklærer at kampene omkring Kiev synes å arte seg til et av de blodigste og heftigste oppgjør i den tysk-russiske krigen.

Kampen om Dnjepr-overgangene. Etter erobringen av Kremantsjug kontrollerer russerne hele Dnjeprs østbredd fra Kiev til Saporosje. Ved Kremantsjug fører russerne fram artilleri og pontongbroer. Elvens vestbredd ligger her under hard ild, og et forsøk på å forsere elven synes å være nær forestående.

Ved Dnjepropetrovsk har russerne brutt den tyske motstanden på Dnjeprs østside, og tyngdepunktet i kampene er flyttet til elvens vestbredd. Russerne står i en halvsirkel rundt byen, hvor det kjempes i forstedene. von Manstein har systematisk latt ødelgge kvartal etter kvartal, og Dnjepropetrovsk er iferd med å dele Stalingrads og Charkovs skjebne.

Mellom Saporosje og Perekop-neset har tyskerne ført fram mengder av artilleri, tanks og infanteri for å beskytte retrettveiene fra Krim. Krasnaja Svesda opplyser at sovjet-troppene har støtt på kompakt motstand, og at kampene raser langs en front på nesten 150 km.

v v v v v v v v v

KRIGEN TIL SJØS. I 4 måneder fra 1. mai til 1. september seilte 4.000 allierte skip i konvoy over Atlanterhavet uten at et eneste skip ble senket av ubåter. Med de ruvarende ubåt-senkninger er hitlers ubåtflåte gjenstand for en ødeleggelse som den ikke kan tåle.

NORGE. Forhenvarende statsminister Johan Ludvig Mowinckel er avgått ved døden i New York, nær 73 år gammel. Statsminister Nygaardsvold holdt en vakker minnetale fra London i aftnen.

JUGOSLAVIA. Et komm. fra den jugoslaviske hær melder at nye angrap ble satt igang mot tyskerne langs kysten av Dalmatia. Tyskerne har lidd store tap i avsnittene ved Goritza og Ljubljana, som ligger like over grensen til Italia. Den amr. krigsminister Stimson sa igår at så snart flyplassene ved Foggia er blitt satt istand, vil det bli anledning til å komme til en ordning, som vil sikre patriotstyrkene på Balkan viktig støtte.

ØRJ FOR DAGEN. Den 30. september 1942 sa hitler: "I spissen for våre forbundsfeller står vår eldste allierte, Italia. Alle våre fienders håp om å svekke de bånd som binder oss sammen, vitner om galskap og mangel på all sunn fornuft. Dere kan være fullstendig rolige. I øst og vest, i nord og syd er den tyske front urokkelig."

v v v v v v v v v

Okt. 1943

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 4/10-1943.

dupl
4190

Mappe 9
Eksp. 4/10
Arg.
O. V. 1943

SYDFRONTEN. De alliertes fremrykning i Midt-Italia har gjort nye fremskritt. Rett nord for Napoli nærmer fortropper av general Clarks divisjoner seg Volturno-elven, 30 km. nord for Napoli. 5 tyske divisjoner, deriblant Hermann Goring-divisjonen, befinner seg på baketog her, hardt forfulgte av de allierte. Retretten langs kystveien finner sted under intens ild fra allierte krigsskip og stadige luftangrep.

Øst og nordøst for Napoli har den 5. arme gjort et hurtig fremstøt og trengt inn i det viktige jernbaneknutepunktet Benevento, som ligger ca. 55 km. nordøst for Napoli. Benevento ble erobret etter forsering av elven Calore, som sammen med Volturno ble formodet å skulle danne tyskernes neste forsvarslinje. De alliertes hurtige fremrykning har tilintetgjort de tyske planene i den retning, ser det ut til. Også Frigento er erobret.

Den 8. arme har fortsatt fremrykningen nord for Foggia, hvor jernbaneknutepunktene Lucera og San Severo er erobret. Begge disse byer er passert, og Gargano-halvøya, som danner "sporen" på den italienske "støvlen", kontrolleres helt av den 8. arme. Idag blir det meldt at nye styrker av den 8. arme er blitt landsatt fra sjøen 75 km. nord for Foggia, hvor de har erobret Termoli. Disse styrker har opprettet forbindelse med den 8. armers hovedstyrke. Inne i landet har andre styrker fra den 8. arme erobret byene Motta og Monte Mileto, og dermed er kilen i den allierte linjen øst for Benevento delvis blitt rettet ut.

Corsica. De allierte har erobret havnebyen Bastia, tyskernes siste holdepunkt på Corsica.

Dodekaneserne. Tyskerne har klart å landsette store styrker på øya Kos. Det er voldsom kam

Fasitt. De allierte markstridskrefter kontrollerer nå ca. 88.000 kvkm. eller omtrent 1/3 den italienske halvøya. Hele dette store området er erobret i løpet av 22 dager, og de allierte har ved erobringen av Foggia og Napoli vunnet slaget om Syd-Italia og store deler av Midt-Ital.

VESTFRONTEN. Det britiske og det amerikanske flyvåpen har rettet en rekke fryktelige slag mot det europeiske fastlandet. Den allierte dobbeltfronten i luften er blitt en fryktelig virkelighet, og allierte flyflotiljer går nå til angrep mot tysk område både fra vest og syd.

Natt til lørdag ble industribyen Hagen i Ruhr angrepet av sterke formasjoner av britiske bombefly. Atlantic opplyser at skadene i Hagen er enorme. Lørdag ettermiddag var det dratt fra nesten 1.300 døde. 33.000 var blitt uten tak over hodet. Raiden pågikk i 20 minutter.

Senoen få timer etter dette angrepet gikk amerikanske flygende fastninger fra Midt-Østen og Nord-Afrika til heftige angrep mot München og Wiener-Neustadt. De ble etterfulgt av amerikanske bombefly som bombet Emden. Tusenvis av tonn av spreng- og brannbomber ble kastet over disse 4 viktige krigsbaser, og alle rapporter taler om store ødeleggelser og branner. Særlig må det understrekes at Syd-Tyskland kommer stadig mer i klemmen mellom de alliertes bombeoffensiver fra vest og syd.

I dagslys lørdag ble det foretatt angrep mot tyske flyplasser og transportmål i Frankrike, og Holland. Bombefly angrep dessuten 6 kraftstasjoner og transformatorstasjoner mellom Paris og Rouen.

Natt til søndag ble München igjen hjemsøkt med et kraftig angrep av hjemmestasjonerte brit bombefly. Mål i Ruhr og Rhinland ble også bombet.

Natt til mandag ble det rettet et meget kraftig angrep av britiske bombefly mot våpen og maskinfabrikker i Kassel. Det ble voldt svære skader. Mosquitofly bombet samtidig mål i Hannover.

ARBEIDSMOBILISERINGEN ER BOYKOTTET.

De tyske myndigheter treffer f.t. forberedelser til en etter alt å dømmе ganske omfattende utskrivning av fagarbeidere fra jern- og metallindustrien. Sannsynligheten taler for at de skal sendes til Tyskland for å settes inn i rustningsindustrien der - et uhyggelig perspektiv nå foran luftkrigens siste fase.

Man må regne med at myndighetene vil søke samarbeid med bedriftsledelser og klubbstyrer når det gjelder å peke ut arbeiderne. Det er en selvsagt ting at et slikt samarbeid må avvises. Riktignok er det så at disse instanser p.g.a. sitt personalkjennskap vil kunne tilgodese bedriftens interesser, legge arbeidsmobiliseringens byrder på dem som lettest kan bære dem o.s.v.

Men dette er ikke noe avgjørende hensyn. Som situasjonen er nå, kan det ikke spille noen rolle hvordan mobiliseringen rammer i de enkelte individuelle tilfeller. I en kamp på liv og død, når våre egne landsmenn og våre forbundsfeller setter tusener av menneskelig og enorme materielle verdier inn hver dag, kan vi ikke ta personlige hensyn av den art. Parolen er ganske klar og enkel: ARBEIDSMOBILISERINGEN ER BOYKOTTET.

Ingen god nordmann lar seg bruke i kampen mot sine egne, ingen god nordmann medvirker til å smi lenker for seg selv og de andre undertrykte folk i Europa. Av det følger ganske logisk at ingen på noe stadium av utskrivningen må låne sin medvirkning, det er å solidarisere seg med det folkerettsstridige overgrep - og med forredariet. Det gjelder på ethvert punkt å motarbeide og vanskeliggjøre mobiliseringen, trenge den i enhver innsats, sinke og skape forvirring.

Forholdene har gjort at det ikke kan gis ensartede taktiske retningslinjer i denne kamp, det må bli en spredt fektning: hvor meget må overlates til den enkeltes initiativ og skjønn. Men det betyr ikke at kravene er mindre absolutte. Alle former for aktiv medvirkning - den være aldri så valment - må fordømmes på det skarpeste. Ethvert klubbstyre, enhver bedriftsledelse må bestemt avvise enhver form for samarbeid. Deres standpunkt kan bare være det at alle arbeidere og funksjonærer er like uunverlige, vil myndighetene skrive ut noen, får de gjøre det på egen hånd. Linjen vi har valgt er passiv motstand.

Medvirkning betyr medansvar.

vvv vVv vvv

JØDEFØLFØLSELSE I DANMARK.

Det svenske utenriksdepartement meddeler: Fra de siste dager foreligger det opplysninger om forberedelser til forholdsregler mot jødene i Danmark, av samme sort som de som det tidligere er grepet til i Norge og i andre okkuperte land. Etter mottatte instruksjoner har Sveriges minister i Berlin den 1. oktober fremholdt for rette vedkommende hos tyskerne de alvorlige reaksjoner, som disse forholdsregler vil fremkalle i Sverige. Ministeren har dessuten fremført et tilbud fra den svenske regjering om å ta imot santlige danske jøder i Sverige.

Kabinieren dr. fil. Herman Løb uttaler: Både på egne og på forsamlingens vegne vil jeg uttale den store takknemlighet, som vi føler overfor den svenske regjering for det den forsøker å gjøre i denne sak. Vår glede er stor, hvis våre trosfeller i Danmark kan reddes fra den skjebne som har rammet jødene i andre hørtatte land. Hvis det fins en svensk opinion, som gir regjeringen kraftig støtte, så kan kanskje det bidra til å påvirke saken. Det er ca. 6.000 jøder i Danmark. Det er storslagent at denne henvendelsen er gjort offisielt. Hele verden blir derved oppmerksom på saken, og det skulde kunne skapes en verdensopinion.

Dr. Løb fortsetter: Dessværre må man si at tyskerne har hatt suksess i sin utryddelseskrig mot jødene. I det tilfellet har de holdt sine løfter. Hvor mange jøder som er gått

under ved tyskernes behandling i de siste årene, er det vanskelig å oppgi eksakt. Jødene i Tyskland, Polen, Holland og Frankrike og andre land er rammet, og det er bare å si, at lavt regnet gjelder det millioner. Massevis er drevet med hensikt i døden ved behandlingen i konsentrasjonsleirene, andre er skutt, og millioner er massehenrettet med gass eller berøvet livet med ennå forferdeligere metoder. Hvordan det er gått med våre venner som er deportert fra Norge, vet vi ikke. Alle våre anstrengelser for å få forbindelse med dem er mislykket, og vi vet ikke om de lever ennå. Det var ca. 1.000 av dem, men endel er nok døde under transporten. Vi vet heller ikke hvordan det tyske folket stiller seg til denne saken, om det fins noen tysk opifion i dette spørsmålet. Ihvertfall får nå tyskernes handlinger mot jødene i Danmark en bakgrunn overfor hele verden i det svenske tilbudet om å ta imot hele den jødiske befolkningen i Danmark, sa dr. Løb tilslutt. - Aksjonen mot jødene ble innledet fredag aften av tyske soldater og danske nasistene. Det danske politiet deltok ikke i aksjonen.

KOMMENTAR. Danmark har aldri hatt noe jødespørsmål. Jødene har alltid følt seg som gode danske borgere, og slik er de også blitt oppfattet og behandlet. Så lenge det har vært mulig har den danske statsmakten og det danske folket beskyttet disse medborgere. Derfor er også de tyske voldsgjeringene mot de danske jødene særlig opprørende.

Ingenting kan forsvare nasistenes massebord på jøder i Tyskland, Polen og Russland. Man vet ikke på langt nær alt om disse grusomheter, men det som er alminnelig kjent er tilstrekkelig til å fremkalle forferdelse, og man undrer seg på, om det kan være mennesker som farer fram på denne måten. Straffen over disse nasistiske ugjerningsmenn kommer ikke til å utebli. Det går heller ikke an lenger, å forklare og langt mindre å forsvare det som er skjedd ved å henvise til jødernes oppførsel i Tyskland i etterkrigstiden. De danske jødene har under alle omstendigheter antet ondt gjort. Ved disse voldsgjeringer bares det nytt brandsel til det flammende bål av mot som er reist mot tyskerne. Og hva tror de at de kan vinne med ugjerningene? De kan ikke innbille et eneste menneske at kilden til den tysk-fientlige virksomheten og sabotasjehandlingene i Danmark ligger hos jødene. Det ligger neppe i jødernes natur å ta risiko av den sorten. Forøvrig er de så skrekkslagne etter alt det som har hendt, at de sikkerlig har vært de forsiktigste av alle danske medborgere. De har fått lære å bære sitt hat i taushet.

Nasistene har lenge krevet at de skulde få behandle jødene etter sine spesielle metoder. Slik påtrykk er gjort i alle land hvor tyskerne har innflytelse. Finland har sagt nei, Ungarn har sagt nei, og den danske regjeringen har motsatt seg utlevering av jødene, så lenge den hadde noe å si. Det har vært alvorlige motsetninger mange ganger mellom danskene og okkupasjonsmakten av denne grunn. Likevel nå har det lyktes den danske regjeringen å beskytte disse danske medborgere. Men nå greier den det ikke lenger. Danmarks konge og regjeringen har ikke lenger noen innflytelse på landets skjebne.

Det er derfor naturlig at den svenske regjeringen er trått i den danske regjeringens sted som forsvarer av nordiske medborgeres rett. Det er en naturlig handling av enkel menneskelighet og av nordisk solidaritet. Disse jødene føler seg som dansker, og de kommer selvfølgelig til å vende tilbake til Danmark, når landet - som vi håper - snart blir fritt. Hvis den tyske regjeringen vil tiltre den svenske fremstillingen, så vil det bety at mennesker, som nå lever i redsel for en uhyggelig skjebne, som de vet har rammet millioner andre, reddes for livet og fremtiden.

vvv vVv vvv

NAVN:

slag

nordm

quis

r i r

sling

ordme

ster

r føy

ge be

Joha

n Wig

ustad

Einar

n Arv

PÅ KN

være

n noe

ngrep

et va

gange

enfåb

i ver

N I D

ersti

hevd

ler m

mot t

følse

full

kris

slik

sc og

LØGN

et i

Det

yang

ver e

rykte

ut fo

order

unn e

er k

hvil

TER C

tære

a ku

nde

rtse

de

hsve

blod

erne

seg

ron.

Hit

n vil

men

tt, f

er, f

r, via

tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

shbl-1106

og Rhinland.

Mandag morgen angrep amerikanske flygende festninger, eskortert av Thunderbolt-jagere, Frankfurt am Main. 19 tyske fly ble skutt ned uten tap for amerikanerne.

Tapene under alle disse angrep har vært små. Det minste antall gikk tapt i angrepet mot Hagen med 2 bombefly, det største antall i angrepet mot Kassel med 24 bombefly.

Fasitt for september. I september har britiske fly kastet 14.000 tonn bomber over tyske mål. 190 tyske fly ble ødelagt. 282 britiske fly gikk tapt. I samme tidsrum har amerikanske fly kastet 5.500 tonn bomber mot tyske mål. Allierte fly har vært over Tyskland hver eneste dag og 25 netter i september måned. Sjefen for det amr. luftvåpen antar at det allierte flyvåpen i slutten av 1943 vil være 3 til 4 ganger større enn Luftwaffe.

DET FJERNE ØSTEN. Finchhaven på Ny Guinea er erobret av de allierte.

ØSTFRONTEN. I Hvit-Russland kjemper sovjet-armeene seg over de regnpiskede elvene mellom Vitebsk og Gomel. Kampene er overordentlig heftige og preget av voksende tysk motstand. Divisjonen etter divisjon er slynget inn i det desperate oppgjøret, som gjelder kampen om tilførselsveiene mot Polen og Østersjøen. Russerne har nådd fram til steder omtrent 30 km. øst for Mogilev.

Langs hele Dnjepr fører begge parter fram tusenvis av nye kanoner. Det er voldsomme artillerikamper mellom Kiev og Dnjepropetrovsk. Russerne har ført fram pontongbroer, amfibietanks og prammer langs breddene. De synes bare å vokte på et gunstig øyeblikk til å sette over elven i stor skala. Tyskerne har på sin side forått omfattende forholdsregler for å møte det russiske storangrepet med mine- og piggrådsperringer.

Mellom Saporosje og Melitopol utkjemper et ytterst heftig feltslag. Tyskerne forsvarer seg hardnakket. Begge parter har ført fram forsterkninger. En avgjørelse synes å forestå.

På Taman-halvøya trues de tyske tropper nå av fullstendig nederlag. De russiske troppene står bare 30 km. fra Kertsj-stredet. Byen Taman er erobret.

Fasitt. Den russiske offensiven gjør tilfredsstillende fremskritt tross dårlige værforhold, ufremkommelige veier og besluttsom motstand fra tyskerne.

v v v v v v v

Jugoslavia. Hele den dalmatiske kysten med unntagelse av de større byene holdes nå av de jugoslaviske patriotene. De holder også alle de dalmatiske øyene og samtlige strategisk viktige veier, og jernbaner fra det indre av landet til Adriaterhavet kontrolleres av dem. Det fins tegn som tyder på at invasjon på Balkan skal bli det første målet for den 8. arme, som nå rykker nordover langs Adriaterhavets vestkyst.

Frankrike. Etter rapporter fra "det underjordiske hovedkvarter" er over 40.000 franskmenn henrettet mellom juni 1940 og mars 1943. Videre er 80.000 franske menn og kvinner for tiden fengslet etter tysk ordre. Av disse har 12.000 sittet fengslet siden landets kapitulasjon. Den 1. september i år var ialt 750.000 franskmenn deportert til Tyskland. 54.000 franskmenn har flyktet fra deportasjonen og forenet seg med dem som har søkt tilflukt i Alpene og Pyreneerne. Over 200.000 personer lever på denne måten utenfor samfunnet. Vichy-regjeringen har truffet nye forholdsregler til politiaksjoner mot "de Gaullistiske terrorister og kommunister".

ORD FOR DAGEN. Valchischer Beobachter skrev den 18. august 1941: "Hvis man spør, må enhver engelsk politiker og enhver engelsk minister svare, at det engelske luftvåpen har mistet sin kraft. Ikke en eneste engelsk skvadroner kan ha det bedrøvelige motet å snakke om den kommende luftoffensiv mot det europeiske fastlandet. Før det skjer vil vi ha nådd våre mål".

v v v v v v v

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 6/10-1943.

SYDFRONTEN. Tyskerne gjorde kraftig men forgjeves angrep på å gjenerobre havnebyen Termoli. Avdelinger av den 8. arme er i kontakt med tyskerne ved elven Biferno, vest for Termoli. Sjefen for de tyske styrker i området ved Adriaterhavet skal være tatt tilfange.

General Clarks styrker har utvidet den kilen som er drevet inn i de tyske linjene nord for Benevento, hvor de tyske troppene faller tilbake langs hovedveien mot Roma. Kesselrings muligheter for å holde stand ved Volturno-elven er ytterligere reduserte. Allierte bombefly har i et vågehalsangrep sprengt hovedbroen over Volturno i luften i nærheten av Capua.

Nord for Napoli utsletter den 5. armés infanteri den ene befestede stillingen etter den annen. BBC-korrespondent melder at grupper av den 5. arme skal være gått over Volturno, men de all hovedlinje er fremdeles et stykke fra elven.

Intens luftvirksomhet. De siste døgn er preget av en kraftig intensivering av de alliertes flyvirksomhet i Middelhavs-området. Tunge og middeltunge amerikanske bombefly med baser i Syd-Italia og i Nord-Afrika har trengt inn over Nord-Italia til bare noen få mil fra den tyske syd-grensen. Mål ved Pisa, Bologna og Bolzano har vært utsatt for kraftige angrep. Mål i Hellas og på Rhodos er for første gang bombet av Mitchells med baser i Syd-Italia. Liberatorfly har angrept flyplasser i Hellas og andre bombe- og jagerfly har vært i livlig virksomhet mot tyskernes kommunikasjonsnett i Roma-distriktet.

Tysk forsvarslinje ved Roma? Det er observert store troppeforflytninger syd og øst for Roma, hvor Kesselring etter alt å dømme er iferd med å opprette en ny forsvarslinje, for det tilfelle at Volturno-stillingene må oppgis. På alliert hold er man engstelig for at Roma kommer til å dele skjebne med Napoli, da tyskerne åpenbart er iferd med å innlemme Roma i en forsvarssone, som strekker seg over de sentrale deler av halvøya.

Sardinia og Corsica. Store allierte styrker føres sammen på disse øyer. I militære kretser i Alger venter man omfattende allierte aksjoner i det vestlige Middelhav i en nær fremtid. Sardinia og Corsica er iferd med å bli allierte angrepsbaser av første rang.

Dodekaneserne. På øya Kos fortsetter kampene mot sterke tyske avdelinger. Ifølge meldinger fra Ankara skal tyskerne ha herredømmet over Leros.

Fasitt. Det trekkes opp til nye avgjørende kamper om linjen Volturno-Termoli. På litt lenger sikt skimtes en ny kamplinje på høyde med Roma. Lenger nord forsterker Rommel Po-linjen.

VESTFRONTEN. Frankfurt am Main ble natt til tirsdag utsatt for sitt hittil voldsomste angrep fra luften. Brannene etter det amerikanske dagslysangrepet mandag var ikke slukket, da hundrevis av britiske langdistansfly feiet inn over byen på ny. Lancasterfly angrep samtidig mål i Ludwigshafen, og nattens operasjoner omfattet også divergerende angrep mot andre mål i Nordvest-Tyskland. 12 bombefly savnes.

Atlantic opplyser at byen ble rystet av en rekke voldsomme eksplosjoner, da store ammunisjonslagre sprang i luften. I det første døgn etter angrepet er det dratt fram nesten 1.500 døde fra de sammenstyrtede og brennende bygningene. Over 45.000 er blitt hjemløse. Myndighetene har satt opp høytalere for å berolige den opphissede befolkningen.

Om storangrepet på Kassel natt til mandag melder Atlantic at det ble tallet over 300 storbranner. Ca. 200 branner raste ennå mandag kveld. Veldige roykskyer lå natt til tirsdag over byen og drev med vinden i retning mot Paderborn og Göttingen. Tusenvis av døde er dratt fram fra rui-

S.
Mappe 9.
Ekspl. 6.10
Ang. 1943
Jfr. 4219

NAVN:
slag
nordm
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge bo
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngrep
et vå
gange
enfab
i ver
N I D
ersti
hevd
ler m
mot t
felse
full
kris
slik
sc og
LØGN
et i
Dot
yanga
ver s
rykte
ut fo
order
unn e
er k
hvil
PER C
tære
å k
nde
rtse
der
hsve
blod
erno
seg
ren.
Hit
n vil
men
tt, f
er, f
r via
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

shbl-1/66

MUSIKKFRONTEN.

N.S. og tyskerne blander kortene så godt de kan. "Der Norden. Monatschrift der nordischen Gesellschaft" bringer i augustnummeret en artikkel, hvor det innkasserer Grieg-festlighetene i juni for nasistene. Solister og dirigenter fra begge leirer nevnes i hele artikkelen side om side. Det samme gjelder Bergens-programmet, som også fremstilles som en sammenhengende helhet. I omtalen av Reichskommissariatets Feiertunde nevnes minister Fuglesang (etter at han fikk juling av hirden også kalt Julasang), som "på vegne av Norge og dets regjering talte om Griegs forhold til Tyskland". Høypunktet i festlighetene var minnehøytideligheten ved Griegs grav, hvor generalintendant, dr. Drewes nedla en krans på vegne av Reichsminister, dr. Goebbels". Tilslutt omtales Grieg-utstillingen i Deichmannske bibliotek side om side med N.S. mannen Walter Fürsts "Grieg-kulturfilm".

Slik tar altså Grieg-festlighetene seg ut dagen derpå. Vi skal ikke trekke fram navnene på alle dem som medvirket. Men det skal huskes at de rankeste av våre kunstnere betakket seg for å delta i en forbrødringsfest, som i virkeligheten var å besudle Griegs minne. Vi sier, som vi har sagt før: La N.S. og tyskerne spille for hverandre. Norske kunstnere holder sin stilling, og publikum støtter dem ved ikke å gå på konserter.

vW vW vW

FAKTA OG KOMMENTARER.

Hyldest til China. Utenriksminister Cordell Hull erklarte lørdag den 18/9: "Denne lørdag er årsdagen for "Mukdenintermessoen", innlærningen til japanernes overfall på China i 1931. Denne datum betraktes på mange hold som begynnelsesdatum for den nåværende kampen på liv og død over hele verden.

I 6 lange år har det kinesiske folket stått standhaftig bak sin arme, og under store økonomiske og fysiske vanskeligheter tappert fortsatt å gjøre motstand. Da hovedstaden Nanking falt, flyttet regjeringen til Hankou, da Hankou falt, til Tsjung-king, og Chinas motstand fortsetter.

Chinas kamp har vært og er vår kamp - de frinetselskende nasjonenes kamp mot agresjonens styrke. Etter Pearl Harbour har vi og andre nasjoner sluttet opp ved dets side. Jeg nærer fortrøstning til at alt etttersom flere våpen når fram til kineserne, vil deres motstand bli utviklet til en offensiv aksjon, som skal sope fienden bort fra Chinas jord.

China som lenge har nektet å la seg beseire, har gitt og kommer til å gi et betydningsfullt bidrag til den felles saker".

Ny massegrav kan oppdages. I et brev til Goebbels nevner S.A. opposisjonen en ny massegrav "som kan finnes". Den ligger på en kirkegård ved Minsk og inneholder tilsammen 7.000 lik av polakker. Likene er begravet fullstendig nakne. Ofrenes klar ble levert av SS Standartenführer Wiesenbacher mot kvittering til sentraldepotet i Minsk. Hvorhen verdiskaer og penger har tatt veien, derom kan bare SS Standartenführer Wiesenbacher personlig gi beskjed.

Oppryddning i Donets-området. Moskva-korrespondenter meddeler at det krigsherjede Donets-området holder på å våkne til liv. Befolkningen vender tilbake og arbeidet i kull- og jerngrubene er gjenopptatt. Jernbanenettet er reparert og kulltogene ruller mot nord og øst. Befolkningen er gått igang med å bygge opp igjen de nedbrente og sprengte byene og landsbyene, og Donets-området begynner igjen å preges av fredeligere forhold. Det samme er tilfelle i det østlige Ukraina, hvor den russiske bondebefolkningen nå innstallerer seg på de gårdene som de er blitt fordrevet fra under den tyske okkupasjonen.

vW vW vW

De fleste franskmenn står bak de Gaulle. Justitskommisaren i den franske befrielseskomiteen Francois de Menthon, som greidde å flykte fra Frankrike i midten av august i år, erklærer at mellom 150.000 og 200.000 franskmenn for øyeblikket er helt organisert til motstand mot tyskerne. Denne styrke har sin egen "intelligence service" og en rent militær organisasjon. Mellom 60 og 70% av befolkningen er tilhengere av de Gaulle. 20% følger kommunistiske direktiver og 10% er så kompromiterte med tyskerne eller Vichy at de er ute av stand til å endre stilling. Han omtalte videre at stillingen er forverret i de siste månedene i spørsmålet om deporteringen av franske arbeidere, og han sa at det var vanlig å se i byene hvordan menn ble slept fra sine hjem, ble drevet gjennom gatene i håndjern og med håndjernene på ble stuert inn i tog.

Den store strategen. En grundsetning i all strategi er: Den som vil forsvare alt, forsvare ingenting. Her vi ikke all god grund til å takke forsynet for at Hitler ikke er utdannet i strategi og at han ikke er noen stor strateg? Tenk hvilken ulykke det vilde ha vært for verden, hvis han bare hadde fulgt denne enkle regelen, hvis han bare hadde forstått begrensningens lettfattelige kunst.

Men hva gjorde han isteden? Jo, fra Fiskerhalvøya i nord til Afrika i syd, fra Atlanterhavet i vest til Volga og Kaukasus i øst sto hans armeer. Alt skulde forsvares. Festung Europa! Mindre kunde ikke gjøre det.

Førrige år - nettopp på denne tiden - sto Stalingrad for fall. Denne russiske Volga-festningen skulde falle - det lovet han dyrt og hellig, og han så å si svor på, at ingen makt i verden brukte han forresten ikke det nærliggende uttrykket: "Ingen djevel" - skulde drive tyskerne bort derifra. I Kaukasus klatret de tyske alpetroppene opp på de bratte klippene for å nå fram til oljen. Og i Nord-Afrika sto Rommels her bare noen få timers bilreise fra Cairo, Egypts hovedstad.

Og i dag - hvordan ser det ut idag? Jo, nå får han for en tid nøye seg med å beskytte Roma, Italiens hovedstad. Alpetoppene i Kaukasus falt igjen, og hundrevis av kilometer skiller Østfronten fra den brade Volga. Alt dette fordi Hitler ikke forsto begrensningens lettfattelige kunst - en kunst, som forresten ikke bare gjelder strateger, men alle mennesker, både håndverkere, malere f.eks., og for kunstnere, for borgere og for bønder. Men i krig gjelder det mere enn andre steder: Den som vil forsvare alt, forsvare ingenting.

vW vW vW

DANMARK. Man kan betrakte det som fullt utredet at det er Hitler personlig som har gitt ordre til jødeforfølgelsene i Danmark. Alle ledende tyske personligheter i Danmark skal ha frarådet aksjonen. Et transportfartøy skal være gått fra København søndag ettermiddag med 1.600 til 1.800 jøder ombord. Selv jødene på gamlehjemmene, 70-90 åringene, og som et sarsyn Danmarks eldste kvinne, en 101-åring, er blitt arrestert på den mest brutale måte og ført bort. Det lykkes danske sabotører å skyte den tyske sjåføren i en av bilene som førte dem bort. Den store synagogen i København er blitt satt i brann, etter at alle bøker og inventarier var fullstendig vandalisert. Samme skjebne har rammet også de mindre synagogene og de jødiske bedehusene i København. Flyktringestrømmen går over Øresund til Skåne, og mange danske jøder er kommet over. Tyskerne har satt ut et miniatyr minefelt for å stanse flyktringestrømmen. Formelt er unntagelsestilstanden i Danmark hevet, men i realiteten står en rekke restriksjoner ved makt. Fremdeles. Det danske politiet er blitt fritatt for en rekke av sine tjenesteplikter, og flere høyere politibedsmenn er arrestert. Møte- og uniformsforbud er fremdeles gyldige.

vW vW vW

NAVNE:
slag
nordm
quis
i r
sling
ordme
ster
føy
ge bo
Joha
n Wig
istad
inar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngren
et va
gange
enfab
I D
ersti
hevd
ler m
mot t
fols
full
kri
slia
se og
LØG
et i
Dot
vang
ver
ykte
at fo
rder
inn
er k
hvi
MER
tære
å k
nde
tse
de
nsve
blod
erne
seg
con.
Hit
n vil
men
t,
er
vies
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

nene. Pioneravdelingene må sprengte seg fram til de innestengte med dynamitt. Titusenvis av familier har mistet sine hjem og er ført sammen i store flyktingeleirer. Byen er stillet under militærpolitisk for å unngå en gjentakelse av begivenhetene i München for noen dager siden, da utenlandske arbeidere plyndret den brennende byen. Telefon og telegraf og jernbanetrafikken er i ulage. Det britiske flyministeriet meddeler at angrepet pågikk i 30 minutter, og det ble kastet 1.500 tonn spreng- og brannbomber. Det siste masseangrepet mot Kassel var i august 1942. Kassel er en av de byene som ble oversvømmet da Eder-demningen ble sprengt. Det var heftig luftvernild men svak jagerflymotstand. 24 bombefly gikk tapt.

Under angrepet mot München natt til søndag ble det kastet ti-2.000 kilos bomber pr. minutt i 25 minutter, altså 500 tonn. Bygningsskadene og befolkningens tap var store. Brannene kunde sees på en avstand av 300 km. 9 bombefly gikk tapt.

Fasitt. Den dagen er nær da store bombeflystyrker vil angripe Tyskland samtidig fra Storbritannia og Afrika. Tyskerne vil ikke være istand til å møte denne dobbelte trussel.

ØSTFRONTEN. Russerne har hatt lokale framganger på fronten i Hvit-Russland. Offensiven mot de tyske befestningene ved Vitabsk og Mogilev og Gomel byr på store vanskeligheter på grunn av regnet, som har silt ned i 14 dager. Tyskerne kjemper nå i de ytre forsvarsverker i sine sterke linjer i Hvit-Russland.

Ved midtre Dnjepr pågår den russiske oppladningen, mens heftige artillerikamper pågår. I nærheten av Saporosje forsvarer tyskerne seg hardnakket, og sovjet-troppene må kjempe seg fram meter for meter.

Kuban er på det nærmeste rensert for motstand.

Fasitt for Hvit-Russland. Det ser ut til at den bevegelige krigsforsalen på denne fronten er iferd med å gå over til stillingskrig.

ALLIERT FLÅTEAKSJON I NORD-NORGE. Det britiske admiralitet opplyser: Home Fleet under befal av admiral sir Bruce Fraser utførte tidlig mandag morgen en operasjon mot fiendens sjofart i norske farvann i Bodo-området. Flere amerikanske krigsskip deltok, deriblant et hangarfartøy. Hittil foreligger bare foreløbige rapporter, men det er fastslått at flyene fra det amerikanske hangarfartøyet fikk inn bombetrefere på flere store handelsskip, deriblant et tankskip på 8.000 tonn.

FRANKRIKE. Franske patrioter har sprengt kraftstasjonene ved Le Creuzot i nærheten av Lyon i luften. Hele det kjempemessige komplekset, som har en produksjon på 250.000 kilowatt, er tilføyet så svære skader at det neppe kan tas i bruk i løpet av det nærmeste halvåret. Sprengningen sidestilles i London med bombeangrepet mot Eder-Möhnedemningene, som voldt den tyske krigsproduksjonen uerstattelige tap. 80% av den elektriske energi ved Le Creuzot-kraftverkene ble levert til Tyskland, mens 20% ble overført til våpenfabrikkene ved Le Creuzot. 50 franskmenn ble henrettet lørdag for sabotasjehandlinger og terrorisme.

NORGE. I Aalesund foregår nå en stor utskrivning til borgervern. Folk blir utskrevet til vakthold ved broer og viktige veier samt ved livsviktige bedrifter. Hver mann skal ha vakt i 36 timer pr. uke uten lønn og på egen kost.

BLOKKEDE. Ritz konditorier er boykottet. Innehaveren er nasist og støtter Frontkjemperkoret økonomisk.

ORD FOR DAGEN. Hitler den 30. september 1942: "Vi har gjennomgått tunge prøvelser. Verre kan det ikke bli".

vvv vvv vvv

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 8/10-1943.

SYDFRONTEN. De alliertes fremrykning i Midt-Italia fortsetter under akende tysk motstand. Begge parter fører fram forsterkninger, og kampene ved Voltorno og Ternoli brygger opp til feltslag av store dimensjoner.

Kampen om Napolisletten. Den 5. arme har erobret bl.a. byene Aversa og Maddaloni, nord og nordøst for Napoli. Capua, den tyske nøkkelstillingen ved Voltornolinjen, 30 km. nord for Napoli, er også erobret. Hele sydbredden av Voltorno fra Capua til sjøen, en strekning på 27 kilometer, er nå i de alliertes hender. Erobringen av Capua betyr at Voltornolinjen er sprengt i to halvdelar. Kampen om tyskernes nett av små fort og festninger på sletten nord for Napoli er blant de hardeste som er utkjempet i Middelhavsområdet.

Fortropper over Voltorno. Amerikanske støttrupper har forsatt Voltorno og har opprettet brohoder på elvens nordside. Hovedstyrkene befinner seg imidlertid fremdeles syd for elven.

Ved Ternoli gjør tyskerne desperate forsøk på å drive de allierte mot havet. Under ytterst blodige kamper nord for Ternoli har den 8. arme holdt alle sine stillinger og knust alle motangrep. Tyskerne har i all hast sendt avdelinger av Hermann Göring-divisjonen til forsterkning på dette frontavsnittet. Montgomerys fortropper står litt mer enn 50 km. fra havnebyen Pescara.

Flyvåpnet arbeider over begge slagmarkene ved Ternoli og Voltorno og fortsetter med sine angrep i ryggen på tyskerne på italiensk, gresk og jugoslavisk område.

Fasitt. Med forseringen av Voltorno begynner siste etappe i "marsjen mot Roma". To gode veier står til de alliertes disposisjon nordover. Etter å ha erobret de to gjenstående flyplassene ved Napoli, kontrollerer de allierte nå de fleste større flybasene syd for Roma.

VESTFRONTEN. Britiske bombefly rettet inatt et kraftig angrep mot Stuttgart. Lancasterbombefly angrep Friedrichshafen, mens Mosquitofly bombet mål i München og i det nordvestlige Tyskland. Flygende festninger, eskortert av Thunderbolt-jagerne, angrep idag Bremen. 7 bombefly gikk tapt inatt. Nærmere enkeltheter foreligger ennå ikke om angrepene.

ØSTFRONTEN. Kveldskomm. fra Moskva torsdag melder at russerne etter en ganske kort pause har satt igang en stor høstoffensiv, som omfatter så å si hele fronten mellom Leningrad-området og Kuban. I pausen er store forsterkninger ført fram.

Ved midtre Dnjepr har russerne gått over elven og dannet brohoder på 3 steder - nord for Kiev, syd for Jaslav og sydvest for Kremensjug. Kraftige tyske motangrep er slått tilbake. Skritt for skritt utvider russerne sine brohoder. BBC korr. sier at russerne har innledet store omringningsbevegelser mot Kiev og Dnjepropetrovsk.

Kalinin-fronten. De tyske linjene ved Nevel, sydvest for Valikie Luki, er gjennombrutt på en front av 25 kilometer og i en dybde av 25 kilometer. Nevel er erobret sammen med 100 andre steder og sovjet-troppene avanserer hurtig mot Østersjø-provinsene. Nevel ligger 100 km. fra den russisk-polske grensen av 1939 og ved den eneste hovedjernbanelinjen mellom de tyske styrker ved Leningrad og styrkene på midtfronten. Angrepet går mot Polotsk, i nærheten av den polske grensen på stambanen Smolensk - Riga.

Volchov-fronten. De russiske tropper har brutt igjennom tyskernes forsvarslinjer 100 km. sydøst for Leningrad. De har rykket fram 15 kilometer og erobret jernbaneknutepunktet Kirishi, på vestre bredd av Volchov.

Kuban. Festene av brohodet på Kuban er under avvikling.

Mappe 9.

Ekspl. 8.10

Arg. 1943

8/10/43

8220

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

NAPOLI - EN TYSK HOVEDFORBRYTELSE.

Det foreligger rapporter fra London om den forferdelige tilstand som hersket i Napoli, da allierte tropper rykket inn. Napolis berømte akvarium er nesten den eneste av byens mange severdigheter som ikke er enten brent ned, sprengt i luften eller skutt i grus av tyskerne før tilbaketog. I rapportene står det å lese at tyskerne ikke bare har lagt vinn på "den brente jords taktikk" etter russisk modell med ødeleggelse av byens almene verk, vannledninger etc., men de har også gjort seg skyldig i grusomheter mot innbyggerne, som ikke gir meget etter for deres massehenrettelser i russiske byer og landsbyer.

I den tyske okkupasjonsens siste 5 dager var det et fullstendig halvøde i Napoli. Alle lette tøndelige hus ble stukket i brann, mens bygninger av sten og betong ble sprengt i luften. Alle byens vanninntak ble sprengt i filler, og for å gjøre de kaotiske forholdene ennå verre, sørget de tyske ødeleggelsespatruljene for at kloakkene ble satt i forbindelse med vannledningene.

Både universitetet og operaen er rasert, og kjente hoteller som Excelsior, Santa Lucia og Vesuvius er jevnet med jorden. Samtidig opplyses det at Napolis kunstsaker og malerier er ødelagte eller brent opp. Italienske sivile og soldater improviserte motstand med stjalne våpen. Kampene raste verst rundt de 7 største sykehusene, hvis forråd av levnetsmidler, vann og medisin tyskerne ønsket å ødelegge. Mens kulene hvinte og hundrevis av sårede ble båret inn i salene, arbeidet lagene under høytrykk, men før de siste skuddene var falt, var kaoset blitt så fryktelig at likene hauget seg opp i likhusene og i korridorene. Sykehusene er nå fylt av sårede menn, kvinner og barn, og massegraver har nått graves i all hast i parkene.

En ytterst brutal behandling av forsvarsløse sivile er også innrapportert. Et stort antall personer ble i et tilfelle drevet inn i en stor bygning, som deretter ble minert og delvis sprengt. Over 100 mennesker ble drept. Det var massehenrettelser av arbeidere, som nektet å bli sendt mot fronten. Da terroren kulminerte, ble en mengde mennesker drevet sammen på et torv, og så snart det ble meldt om voldshandlinger mot besetningstroppene, ble maskingevarene satt igang mot menneskemengden på torvet. Til slutt dro tyskerne seg tilbake under befolkningens avmektige raseri. Baktroppene brukte sivilbefolkningen som dekningskjede omkring panserbilene for å hindre hevreaksjoner.

Det alt overstigende problemet for dagen i Napoli er nå vannmangel, og tusenvis av mennesker vandrer omkring i byens ruiner med kanner, tomme chiantiflasker og spann og henter vann fra de pumpene som de britisk-amerikanske ingeniørsoldater har fått igang.

Det annet hovedproblem er mattilførselen. Tyskerne ødela eller dro med seg absolutt alt av levnetsmidler i byen før de trakk seg tilbake.

Et tredje problem er skjarmytslene mellom fascister og anti-fascister. De blodige oppgjør mellom dem forhindres av de allierte i den utstrekning det er mulig.

v v v v v v

FINSKE STEMMER OM JØDEFØLFØLGELSENE.

Sosialminister Fagerholm tar til orde i det finske Arbeidarbladet: "Det er med den dypeste klammelse vi mottar de siste underretninger fra Danmark. En nordisk regjering kan ikke låne seg til noen slags rasefølfølgelse. Hele den mentalitet som rasefølfølgelse i en del land vitner om, er fremmed for nordisk sinnelag, kultur og rettsbegreper. Jeg har aldri hørt en antydning om at jødene skulde ha utmerket seg på noen spesiell måte i den illegale virksomheten. Finland kan dessværre ikke gjøre noe for å lindre de ulykker som har rammet vårt danske broderfolk, men intet skal hindre oss fra å si klart fra at okkupasjonsmakten ikke vinner noen sympati i Finn-

land ved slike metoder, som det nå er grep til. Ivertimot."

Professor i teoretisk filosofi ved universitetet i Helsinki, Eino Kaila, regner seg til de tyskvennlige. Han tar i en artikkel i Uusi Suomi den 5. oktober stilling til de tyske jødefølfølgelse i Danmark og skriver bl.a.: "En omstendighet, som synes ubegripelig for mange av oss, er den behandling som nasjonalsosjalistene gir alle jøder, både skyldige og uskyldige. En slik følfølgelse raser som verst i Danmark.

Til den europeiske ånds grunnprinsipper hører endel overbevisninger, som man ikke kan fornekte uten at denne sivilisasjonens levende ånd samtidig ødelegges. En slik overbevisning er at den skyldige må ikke straffes for handlinger som hans rasefaller har begått. En slik overbevisning er det også at sannheten i en tanke er uavhengig av hvem som forkynner den. Den som forneker dette, forneker sannhetens majestet og gjør all forskning til dårskap. En slik overbevisning er det også, at de som ikke selv kan forsvare seg, skal behandles med barmhjertighet og ikke med grusomhet. Og fremforalt er livet ikke i seg selv den høyeste av alle verdier, men det får sin mening først ved de åndelige verdier som virkeliggjøres i det: rettferdighet, sannhet og barmhjertighet.

Hvordan kan da den som av skjebnen synes å være utsett til å forsvare den europeiske sivilisasjonen mot faren fra øst, gjøre seg skyldig i handlinger som krenker sivilisasjonens grunnvesen? Hvorfor merker man ikke at man ved denslags handlinger ubehjelpelig skader sin egen sak, når man ryster sine mest trofaste venners tiltro til det nasjonalsosialistiske Tysklands historiske misjon?"

v v v v v v

DE AVGJØRENDE INVASJONSPLANER.

Fra Washington meldes: Senatets underkomite for krigsmobiliseringen meddeler i en rapport at de allierte nå har tilstrekkelig med tonnasjer "for å rette det avgjørende slag i Europa i år". Det erklæres at planene om å sende en amerikansk armé på 5 millioner mann over havene - derav minst 2,5 mill. mann før jul - kan gjennomføres 6 måneder tidligere enn beregnet som følge av rekordproduksjonen ved de allierte skipsverfter og de reduserte tap ved ubåtaksjoner. Nyanskaffelser og ferre senkninger har gitt de allierte 3 millioner tonn større tonnasje enn de hadde regnet med i år. "Dette betyr at vår militære operasjonsplan kan settes iverk tidligere enn man regnet med". Senatskomiteen anslår den tonnasje som står til de alliertes forsyning til over 50 millioner tonn. Med denne imponerende flåte kan en resultatrik offensiv konsentreres mot Europa. Med en flåte på 3 millioner tonn kan man på et år transportere 9 millioner tonn varer - tilstrekkelig for å utruste ytterligere 1,5 mill. mann i Europa. Italias fall betyr en økning på ytterligere 1/2 mill. tonn. Tidlig i 1943 meddelte krigsdepartementet at det planla å sende tilsammen nesten 5 millioner mann over havene, og at 1 mill. mann amerikanske tropper var sendt til utlandet før desember 1942. Ifølge planene skulde ytterligere 1,5 mill. mann fullt ut utrustede soldater sendes til utlandet før desember 1943. De mål som er oppstilt for 1943 vil sikkert bli nådd. Rapporten advarer mot å spre tonnasjen over alt for mange fronter. Det er altfor sent, heter det, til å endre planen "Tyskland først".

"Vi står midt oppe i en mektig offensiv mot fastlandet, som allerede har bragt Italia på kne. Å dra skipene vekk fra Europa nå vilde være å kvele vår største offensiv idet den pågår som best. Å konsentrere skipene til Atlanterhavet er 3 ganger så effektivt som å sette dem inn i Stillehavet."

v v v v v v

BLOKADE. Ritz konditorier er boykottet. Innehaveren er nasist og støtter Frontkjemperkontoret økonomisk.

v v v v v v

NAVN:

slag
nordm
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngrep
et vå
gange
enfab
L ver
N I D
erstr
hevd
ler m
mot t
folsk
full
kris
sli
sc og
LØGN
et i
Det
yngst
ver s
rykte
it fo
order
inn e
er k
bvil
MER
tære
å k
nde
rtse
de
nsve
blod
erno
seg
ren.
Hit
n vi
men
t,
r,
vies
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

NAVN:
slag
nordm
quis
r i r
sling
ordmo
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
istad
Einar
n Arv
PÅ KN
vare
n noe
ngrep
et va
gange
enfab
l ver
N I D
erstr
hevd
ler m
mot t
folsø
full
kris
slik
sc oe
LØGN
et i
Dot
vang
ver e
rykte
at to
rder
ann e
er ki
hvil
ER C
fære
å kn
nde
tse
de
nsve
blod
erno
seg
on.
Hit
n vi
men
t, f
r, f
vies
ykker.

DEN ALLIERTE FLÅTEAKSJONEN VED BODØ. I meldinger fra Bodø og Trondheim oppgis det at i den angrepne tyske konvoy var det ialt 29 båter, hvorav 17 ble senket. Blant de senkede båter var "Topeka", Wilhelmssen, 5000 tonn, "La Plata", tysk, ca. 14.000 tonn, "Skramstad", Klavenes, ca. 10.000 tonn, "Vaagan", Vesterålske D/S, ca. 2.000 tonn, en tysk 14.000 tonner og en tankbåt på 8.000 tonn. Hurtigruten "Finmarken" var med i konvojen, men slapp unna. Atlantic opplyser at i den allierte aksjonen deltok 2 middelstore hangarskip, som ble eskortert av 3 slagskip, 2 tunge kryssere og 5 jagere. Konvojen ble sprengt ved heftige torpedoflyangrep fra lav høyde. De tyske krigsskip som er stasjonert i nord-norske farvann grep ikke inn i sammenstøtet.

TOGULYKKE. Militærtogget fra Oslo til Kristiansand S gikk av sporet ved Ryggkollen mellom Gulskogen og Njændalen natt til fredag. 4 personvogner med tyske soldater ble vellet. En av vognene rullet ned over skråningen og falt i Drammenselven, som går like under. Mellom 30 og 40 tyske soldater ble antagelig drept, og mange ble såret. Sanitetstog ble kjørt fra Drammen for å hente sårede. Lokomotivet og den første personvognen i toget slapp igjennom. I denne vognen, som var den eneste sivilvogn i toget, ble det slått hull i vognulivet. Trafikken ble foreløpig sperret fredag.

OSLO. Nationalteatret ble herjet av brann natt til fredag. Det ble oppdaget litt før kl. 1 om natten. Like etter slo flammene opp til to meter ut av kuppelen. Hele scenen og kulissesjakten skal være helt ødelagt, mens teatersalen ikke er berørt.

BLOKADEN AV STILLINGER I STAT OG KOMMUNE.

Som bekjent er alle disse stillinger blokkert. Blokaden er effektiv, bortsett fra at enkelte mindreverdige personer ikke har kunnet motstå fristelsen til å skaffe seg en stilling også i denne tid. Disse personer må ikke stå i den tro at de kan beholde disse stillinger, og de gode nordmenn som har avholdt seg fra å søke stilling, må ikke tro at de derved har gått glipp av noen mulighet. Alle disse stillinger vil bli ledige påny og besatt etter riktige, saklige hensyn.

OSLO - TYSKLAND. S/S "Donau" lastet soldater, hester, biler og kjøretøyer og 300 Grinifanger og gikk klokken 19.30 den 30. september.

S/S "Aldabaran" lastet soldater, hester, biler og kjøretøyer og gikk natten mellom den 2. og 3. oktober.

ADVARSEL. Vi vil sette en skarp strek under følgende krav, som gjelder for enhver som vil betraktes som en god nordmann: Ingen må fremsette beskyldninger mot navngitt person for å være straffet eller på annen måte tvilssom i sin holdning uten å ha fullt pålidelig og positivt grunnlag for sin påstand. Vi har eksempler på at denslags ondsvinn eller løsmunnet snakk har skadet og hemmet endog frihetsbevegelsens aktive arbeidere. Det vil bli tatt meget hardt på den som finnes skyldig i en slik grov krenkelse av hjemmefrontens ærkjære anstendighetsregler. Husk: Det skal foreligge 100% sikkert grunnlag for enhver påstand om navngitt person.

DET FJERNE ØSTEN. Marineministeriet i Washington melder at amerikanske sjø- og luftstridskrefter har åpnet en heftig offensiv mot japanerne på Wake-øya i det sentrale Stillehavet.

ORD FOR DAGEN. Idag for to år siden skrev Völkischer Beobachter i en leder under tittelen "Slaget i øst er avgjort": "Syv korte hestdager har vært tilstrekkelig til å tilføye den russiske krigsmaskinen et dødsstøt som den aldri mer vil kunne reise seg fra. De tyske tropper står nå beredte overfor røde avdelinger som ikke lenger er istand til å foreta noe angrep av betydning. Stalin har ikke den aller ringeste mulighet for å bygge opp en ny hær. Dommen er falt".

vv vv vv

94 OKT. 1943

LONDON NYTT

De viktigste krigsheter pr. 11/10-1943.

SIDFRONTEN. Den 5. arme har innledet sluttangrepet mot de tyske stillingene på Volturnos nordre. Kanonaden fra det forutgående artilleribombardement lands merkes i Roma, 15 mil unna! Pontongbroer er slått over Volturno langs en nesten 50 km. bred front, og tropper og krigsmateriell føres i jevn strøm over elven. Kasselring har dratt sammen store styrker, og etter alt å domme er et feltslag av store dimensjoner iferd med å utvikle seg. Sydost for Capua er Caserta erobret, og de allierte forsøker her å opprette kontakt med de styrker som går til angrep nord og nordvest for Benevento. I det midtre området er enn videre San Marco erobret. Den ligger praktisk talt midt på halvøya.

Ved Adriaterhavskysten har Montgomerys angrep nord og nordvest for Ternoli sluttet med at tyskerne har måttet trekke seg tilbake til nye stillinger. Den 8. arme har vunnet første runde i slaget om Ternoli-området. Syd for Ternoli er Larino erobret. Den 8. arme har presset seg fram ytterligere 3 kilometer nord for Ternoli og har erobret Gugliano, Cellisterio og Sambalose. Forøvrig er det gjort terrengvinninger på ca. 6 km. langs hele den 8. armens front. Indiske tropper opererer nå i Italia. Den 16. tyske panserdivisjon, som i høst var overført fra Napoli, hadde fått ordre til å gjenerobre Ternoli. Etter 48 timers bitre kamper, ble tyskerne tvunget over på defensiven. Montgomery rykket igjen til seg initiativet, og den 8. arme rykker videre fram.

Jugoslavia. Angrepsoperasjoner i stor skala utføres i det sydvestlige Kroatia. Jernbanebroen på linjen Zagreb - Ogulin er sprengt. Jugoslavernes 7. divisjon baner seg vei mot Karlovac. Byen Ogulin er erobret. I området ved Susak er det heftige kamper. Partisanerne holder den viktige havnebyen Bakar, sydost for Susak. Forbitrede kamper raser i de sydlige forsteder til Trieste. Den 1. dalmatiske divisjonen opererer med hell i Sestria - Tria-området og rykker fram mot Zara. Tre byer i Kroatia og en i Montenegro er erobret.

Store flyraider mot Kreta og Hellas. Tunge bombefly har angrepet flyplassene i Saloniki, Athen, Irgos og Larissa i Hellas og Kastelli Pediada på Kreta. Videre er angrep rettet mot Maritza- og Calato-flyplassene på Rhodos og Herakleion-flyplassen på Kreta.

Fasitt. Tyskerne erkjenner selv at slaget om Roma er begynt. Montgomery har konsolidert sine stillinger ved Ternoli, og den 5. arme har gått over Volturno. Hvis tyskerne akter å by alvorlig motstand syd for Roma, så bør de gjøre det nå, mener ekspertene i London. Den 5. arme har nå to gode veier som fører til Roma. Den ene går langs kysten over de Pontinske sumpene, den annen lenger inne i landet. Begge veiene går gjennom sletteland, og det blir vanskelig for tyskerne å gjøre langvarig motstand her.

VESTFRONTEN. De siste døgn er preget av en stadig heftigere anglo-amerikansk luftoffensiv mot tysk og tysk-okkupert område. I britisk presse går den under betegnelsen "Den store høstoffsiven". Etter voldsomme angrep mot Stuttgart, Friedrichshafen, München, Bremen og Vegesack er mål i Polen, Ost-Preussen og Pommern samt byene Hannover, Bremen, Berlin, Münster og Coesfeld og krigsviktige anlegg i Ruhr blitt belagt med spreng- og brannbomber. Tusenvis av allierte langdistansfly har deltatt. Trafikken over Kanalen har slått alle rekorder hittil. Preludiene til den ventede massebombingen av fastlandet er spillet opp, og de allierte er iferd med å montere sin samlede offensivarmada med baser på de britiske øyene.

Fredag i dagslys bombet store styrker amerikanske flygende festninger Bremen og Vegesack. 142 tyske jagerfly ble skutt ned. Amerikanerne mistet 30 bombefly og 3 jagerfly.

Natt til lørdag gikk ca. 800 britiske bombefly til angrep mot Hannover, Bremen og Berlin.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

Ca. 600 deltok i raiden mot Hannover, som i den siste måneden er blitt utsatt for en rekke mas-seangrep. Atlantic opplyser at 2.500 døde ble trukket fram i løpet av lørdag, og 38.000 personer ble husville etter nattens raid. I angrepet mot Bremen deltok ca. 150 Lancasterfly, mens Mos-quitofly bombet Berlin og Ruhr-området. I Bremen raste det heftige ildebranner etter fredagens amerikanske dagslyssraid. 31 bombefly savnes etter nattens operasjoner.

Lørdag i fullt dagslys satte sterke amerikanske bombeflyavdelinger ny langdistanserekord med kraftige angrep mot militære mål i Øst-Preussen, Pommern og Polen. Liberatorflyene tilbake-la en strekning på nesten 3.000 kilometer og bombet bl.a. Danzig, Gdönia, Anklam, nordvest for Stettin og Marienburg ved Weichsels ene munding i Øst-Preussen. De foreløpige rapporter viser store skader på havneanlegg, fabrikker og kommunikasjoner i de berørte områder. Hovedmålet var orlogsbasen Gdönia, hvor flere slagskip og panserskip fra den tyske flåte ligger. 91 tyske jagerfly ble skutt ned. 29 bombefly gikk tapt.

Natt til søndag ble Berlin bombet av Mosquitofly. Ingen fly gikk tapt.

Søndag i dagslys gikk amerikanske flygende festringer til angrep mot mål i Tyskland for tredje dag på rad. Målene var det store jernbanesentrum Münster og Coesfeld, 30 km. vest for Münster. En tysk flyplass i Holland ble også angrepet. 102 tyske jagerfly ble skutt ned. Amerikanerne mistet selv 32 maskiner.

Under angrepene fredag, lørdag og søndag i dagslys skjøt amerikanerne ned 350 tyske jager-fly og mistet selv 91 bombefly. Det deltok et flypersonale på over 4.000 mann i raidene. I oktober måned har de forente Staters bombefly kastet over 4.400 tonn bomber mot tyske mål og ødelagt 450 tyske jagerfly. Dette er opplyst av sjefen for det 8. amerikanske flykorps i Storbritannia, general Ira T. Eaker.

Fasitt. Det må nå anses som bevist at de allierte luftstridskrefter vestfra kan nå det tredje rikets mest fjernliggende områder. Det området som amerikanerne bombet lørdag ligger mellom 1.000 og 1.500 km. fra England.

ØSTFRONTEN. Ca. 100 divisjoner er innviklet i den kraftige russiske høstoffsiven, og det utkjempes stadig voldsommere kamper mellom alle våpensorter.

Hvit-Russland. Sovjet-armeene kjemper seg stadig hurtigere fram mot nøkkelstillingene mellom Vitebsk og Gomel og mot de baltiske grenseområdene vest for Nevel og Volchov. Det raser heftige kamper på veiene som fører til Vitebsk. Distriktshovedstaden Liosno, på jernbanelinjen Vitebsk - Smolensk, 45 km. sydøst for Vitebsk, er erobret. Russiske fortropper står ikke fullt 24 km. fra byen. Gomel er nå sterkt truet av to russiske kiler fra nordøst og øst. Russerne har erobret den siste jernbanestasjon av betydning på jernbanelinjen Brjansk-Gomel, 20 km. øst for Gomel.

I Berlin blir det framhevet at slaget i Nevel-området er alvorlig. En autoritativ kommentator sier at hale den tyske front i nord får sin skjebne avgjort der.

Kampene om Kiev. Kiev trues av omringning fra nord og syd, og de russiske knipetangarmene lukker seg om byen. Tungt russisk artilleri har bombardert byen i flere døgn. Tyskerne forsvarer seg hardnakket, men det antas at et russisk gjennombrudd forestår. Tyskerne er klar over alle de farer som truer deres front hvis Kiev faller. De gjør omfattende forberedelser for å holde retrettveien fra Kiev vestover åpen, og en melding sier at de allerede har begynt evakueringen av sivilpersoner fra byen. Meldinger fra Moskva sier at slaget er et av de største og blodigste i krigen.

Over Dnjepr. I de siste døgn er den ene russiske divisjonen etter den annen ferdig over Dnjepr mellom Kiev og Kremetsjug. 8 russiske divisjoner kjemper nå på Dnjeprs vestbredd. Brohodet ved Perejaslavl er på sine steder allerede så dypt at tyske granater kan ikke lengre nå fram til Dnjepr. Russerne har transportert over flere av sine mammut-tanks, og disse panserkolossene åpner veien for infanteriet. Det er voldsomme luftkamper over slagområdet.

Ved Kremetsjug presses den tyske forsvarslinjen under harde kamper tilbake over slettene vestenfor Dnjepr-buen. På dette frontavsnittet avtegner seg stadig tydeligere en omringningsmanøvre i retning mot Svartehavet og Dnjeprs munding.

Fasitt for kampene om Dnjepr-übergangene er: Det farligste stadium i overgangen er forbi. Dnjepr linjen er iferd med å bryte sammen, og de tyske stillingene nede i syd er langt fra sikre.

Desperat krigsførsel. I forsøkene på å avverge et fullstendig sammenbrudd av Dnjeprlinjen kaster den tyske overkommando alle de reserver den har. Blant dem er de såkalte alarm-bataljoner, som blir satt hurtig sammen like bak fronten av arbeids- og ingeniær-tropper. Moskva melder at hitler lørdag utstedte følgende dagsordre: "Stillingene ved Dnjepr må holdes for enhver pris. Alle som forsøker å trekke seg tilbake vil bli skutt". Tyske offiserer fortalte sine folk: "Bak våre linjer er det spesielle SS avdelinger. De vil skyte enhver som forlater sin post".

Taman. Marsjal Timosjenkos divisjoner har likvidert fienden for godt på Taman-halvøya, og 20 sovjet-divisjoner er frigjort for andre oppgaver. De siste operasjoner i Kaukasus kostet tyskerne 20.000 fadne, 3.000 fanger og veldig materialtap. Krim-armeens stilling forverres stadig.

Kommentar. News Chronicles Moskva-korrespondent, Paul Winterton, skriver lørdag: "Intet er umulig. Ingen vei er ufremkommelig. Det er ikke bare den brede, hurtiglytende Dnjepr som er overskredet av de russiske tropper som om den var en smal kanal. Men i nord er også kratt- og skogforsvarslinjen omkring Nevel gjennombrutt i et overraskende angrep, og i syd har russerne tilintetgjort de gjenvarende tyskere i Taman-halvøyas sumpige vannmarker. En minneverdig dag. Til og med russerne og utvilsomt også tyskerne var overbevist om at sommeroffensiven nå var slutt, og at en hviletid begynte for vinterfelttoget. Men vi tok alle feil - unntagen den russiske overkommando. Det fremgår tydelig at den akter ikke å gi de vaklende tyske armeene noe pusterum. Alt er nå mulig".

News Chronicle skriver i sin leder lørdag: "Fremgangen utgjør en umiskjennelig utfordring til de vest-allierte om at de nå må ivareta de gunstige muligheter som er skapt for å gjøre en fantasi-full bruk av sitt strategiske initiativ og synkronisere store vestfrontoperasjoner med de imponerende begivenheter på Østfronten".

General Mason: "Gjenerobringen av Taman-halvøya har revet bort de siste rester av Tysklands ergjerrige planer. Så lenge det var tyskere i Voronesj, var Moskva truet. Så lenge de sto ved Donets var Volga truet. Så lenge de sto på Taman-halvøya hadde de et brohode for videre fremstøt etter oljen i Kaukasus. Alt dette er nå forbi. Tyskernes storartede strategi fikk det første knekk under slaget om Storbritannia. Den fikk igjen et knekk under fremstøtet for et springbrett til Østen i slaget ved El Alamein. Nå er den til slutt blitt tilintetgjort i Russland."

Fasitt. Britiske krigskorrespondenter i Moskva telegraferer at den sovjet-russiske høstoffsiven overtreffer langt den nylig avsluttede sommeroffensiven i kraft og styrke, og at den russiske overkommando etter alt å dømme fører uthvilte armeer i ilden. Man antar at den nylig fullt oppsatte vinterarmeen er iferd med å tre i aksjon.

DET FJERNE ØSTEN. Allierte styrker har okkupert Villa på Colombangara-øya, japanernes viktigste flybasis på Salomonøyene. Japanerne etterlot seg store mengder utstyr.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

NORGE. Det britiske admiralitet meddeler: Britiske ubåter av en spesielt liten type, de såkalte "Mygg"-ubåter, har rettet et angrep mot de største typene av den tyske slagskipsflåten, som lå i Altafjord. Slagskipet Tirpitz ble skadet under vannlinjen. Angrepet ble utført den 22. september. Fotografier som ble tatt fra luften, viser Tirpitz omgitt av tykk olje, som dekket fjorden over en strekning av over 2 mil fra ankerplassen. Det er ingen tvil om at angrepet var vellykket. Tre av ubåtene er ikke vendt tilbake og må anses for tapt.

I en kommentar til den britiske flåteaskjonen utenfor Bodo den 4. oktober betegnes aksjonen som et forsøk på å røke ut den tyske slagsskipsflåten, som befinner seg i Nord-Norge. De allierte er nå så sterke at en tvokamp med de tyske slagskipene uten tvil vil falle fordelaktig ut. Tirpitz & co. vil vel nærmest begå selvmord, hvis de våger seg ut, mener man.

JERNBANEULYKKEN VED NJUNDALEN. Det viser seg at meldinger om 30 - 40 omkomne tyskere ikke medfører riktighet. 3 tyske soldater og ingen sivile omkom ved ulykken. 28 personer, derav 2 sivile, ble hardt såret og innlagt på Drammens sykehus. Når det kunde gå så bra ved en slik alvorlig avsporing, skyldes dette et etter forholdene enestående held. Således ble taket på den vognen som styrtet i elven revet av, hvorved det ble mulig for samtlige i denne vognen å redde seg ut.

BLOKADE. Ritz konditorier er boykottet. Innehaveren er nasist og støtter Frontkjemperkontoret økonomisk.

ROERNE. Rosporten er i det siste blitt meget populær blant nasistene. Ikke minst synes fylkesmennene å sverme for denne sport. "Fylkesmann" Stenersen, Oslo, ble nylig avskjediget p.g.a. sin roing. Samme veien er det også gått med "fylkesmann" Vries Hassel i Hedemark. Etter at han i høst meldte seg ut av N.S. Og det er tegn som tyder på at rosporten griper om seg som en farøtt blant de gjernvarende "fylkesmenn". Også de geistlige avrighetspersoner - biskopene - har tatt årene fatt. Således har "biskop" Dagfinn Zillmeyer i Hamar Bispedømme nylig opprødd å bli avskjediget p.g.a. sin rosport.

Rørerne er de mest foraktelige av alle nasister, hva enten det er bispestillinger eller andre, mere beskjedne stillinger de ror seg bort fra. Dersom de tror å kunne redde seg ved sine manøvrer tar de grundig feil. Uansett hvilket yrke eller hvilken samfunnsklasse de tilhører, skal vi vite å finne dem igjen den dag de skal stå til ansvar for sine gjerninger. Det skal ikke lykkes en eneste av dem å ro seg så langt bort at lovens lange arm ikke når dem.

OSLO. Klokken 16.00 idag ble en sivil nordmann skutt ned av en tysk soldat på hjørnet av Kongensgate og Karl Johan. Han fikk 4 revolverskudd i ryggen.

KRIGSKORS TIL SALGS. Har De lyst på et krigskors? Vi skal gi Dem tips om hvor De da bør henvende Dem.

N.S. Frontkjemperkontoret.

Oslo, 21/9-1943.

Herr Kaare Schillmann Skayset, Statspolitiet.

Gjennom en frontkamerat har jeg fått greie på at De har jernkors II i miniatyr. Han sa at De hadde flere stykker, og jeg vilde være meget takknemlig om De kunde overlate meg et. I tilfelle ring 27081.

Heil og sæl

Bjørn Noreger.

ODD FOR DAGEN. Den tyske pressesjef, dr. Dietrich, sa 9. okt. 1941: "Vi kan idag med stolthet fastslå at hele Tyskland og Europa vil være fylt av dyp takknemlighet og grenseløs glede over at felttoget mot den sterkeste militærmakt i verden, mot bolsjevikene, er avgjort! Det var spesialmelding fra hitlers hovedkvarter, som ble bragt til Berlin i fly.

vvv vvv vvv

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 13/10-1943.

ITALIA HAR ERKLÆRT TYSKLAND KRIG. Det foreligger i kveld fem offisielle erklæringer: **Badoqlios krigserklæring.** Som følge av at Tysklands væpnede styrker har gjort seg skyldig i antatte krigshandlinger mot det italienske folket, anses Italia seg for å være i krig med Tyskland fra den 13. oktober kl. 16.

Badoqlios note til general Eisenhower. Med dette skritt har vi avskåret alle bånd med den ryktaelige fortid.

Badoqlios proklamasjon til italienerne. Vi gjengir av denne: Tyskernes grusomheter i Napoli og andre steder er værre enn noe menneske hadde kunnet tenke seg. Regjeringen vil bli komplettert i kort tid, og alle politiske partier vil bli representert.

Felleserklæring fra den britiske, amerikanske og russiske regjering som godtar Italia som medkjemper i krigen mot Tyskland.

Erklæring i underhuset. Den britiske regjering anerkjenner ikke kong Victor Emanuel hverken som keiser av Etiopia eller som konge av Albania.

SYDFRONTEN. Den allierte offensivkraften vinner i styrke og omfang, heter det i en Aldermelding.

Volturnoslaget ser ut til å kunne begynne når som helst. Store kamper raser allerede like nordvest for Capua. Kesselring disponerer ca. 80,000 Mann og store tankstyrker ved Volturno.

Sentralavshittet. Den 5. armés høyre fløy har erobret jernbaneknutepunktet Pontelandolfo på jernbanelinjen Capua-Teroli. De allierte truer nå det viktige trafikkutepunktet Vinchiato, ca. 100 km. nord for Benevento på stambanen mot Roma. Fremskutte avdelinger fra den 5. arme står like syd for Vinchiato, som sammen med den nærliggende byen Campobasso trues med omringning av avdelinger av den 8. arme som kommer fra Teroli, sørvest for Teroli. Hvis Vinchiato faller, antar man at det nå fore til en alminnelig tysk retrett mot forsvarelinjen omtrent 50 km. lenger nord.

Ved Adriaterhavet har den 8. arme presset seg ytterligere fram nord og nordvest for Teroli under harde kamper. Nye forsterkninger landsettes ved Teroli.

Jugoslavia. Hovedkampene foregår langs jernbanen mellom Zagreb og Beograd. Patriotstyrker har gått inn i utkantene av Zagreb, og det er nå gatekamper i den kroatisk hovedstad. Øya Cherso, ca. 30 km. syd for Fiume er erobret. Fra Cherso beherskes innløpet til Fiume.

Greske flybaser invasionsbomber. I syv døgn på rad har det strategiske flyvåpen drevet en systematisk nedleggelse av tyskernes flybaser i Syd-Hellas og på Kreta. B.B.C.'s Gairokorrespondent mener at det trekker opp til storm i det østlige Middelhav.

Portugal har åpnet Azorene som basis for England og fragår dermed i realiteten sin stilling som nøytral makt. Når den viktige øygruppen nå går over til en alliert flåte- og flybasis, er det en påminnelse om at krigen hurtig nærmer seg den store avgjørende fase. Når de allierte nå legger beslag på øygruppen, skjer det først og fremst med tanke på å beskytte effektivt den strømmen av transporter som kommer til å gå over Atlanterhavet, når det store allierte angrepet settes i gang i vest og millioner av amerikanske soldater skal skipes over. Det gjenstår da bare å se om Portugal, etter at det første skrittet nå er tatt, kan unngå å trekkes med i krigen også på annen måte. Krigen er også med ett slag rykket Spania nærmere inn på livet. Franco-styret står nå mere isolert enn noensinne. Madrid hilser nok nyheten fra Lisboa med blandede følelser.

ØSTFRONTEN. Sovjetarmeene rykker tross det heftige hastregnet fram med stor kraft. Tyskerne trues nå på betydelig flere og farligere punkter enn noensinne før. (Fortsettelse side 4.)

DETTE ER N.S.

Nedenstående brev fra N.S.ordføreren i Stavanger trenger ingen kommentar.
Stavanger Kommune. Stavanger, 10. septbr. 1943.

Innenriksdepartementet,
Herr innenriksråd Dahl, Oslo.

Det er meg bekjent at fylkesmann og fylkesfører igår har sendt et nytt brev til departementet i anledning av mine stillinger i Stavanger kommune.

Jeg ber om å gjøre oppmerksom på: 1. At jeg har bedt om å få oppnevnt en ny varaordfører, da jeg har grunn til ikke lenger å stole på den nåværende. 2. At fylkesmannen isteden foretrakk å se ke meg avskjediget, 3. at fylkesføreren overfor meg og min hustru erklarte at han måtte "gi etter for prasset" da forskjellige dårlige elementer i N.S. ellers vilde gå opp og slå ihjel ordføreren. 4. At vi lever i en rettsstat, Førerens Norge, og om jeg enn selv sagt tar trussler med samme arganose som jeg tok denslags da jeg tidligere kjørte Føreren til steder hvor vi ikke skulde komme levende fram, må jeg fastholde 5. at selv voldtektsforbrytere og mordere i det ringeste får meddelt hva anklagen går ut på, 6. at jeg til dette ikke har anelse om hva fylkesmannen og hans drabanter har anført mot meg, 7. at jeg derfor må henstille til herr innenriksråden å oversende meg sakens dokumenter til uttalelse.

Det er etter min mening ingen grunn til å føre strudsepolitikk. Vi må se den rane sannhet i øinene for Førerens og partiets skyld. Det er i Stavanger 60.000 mennesker, hvorav ca. 700 tilhører N.S. inklusive kvinner, barn, legionærer og barn. Herav er ca. 100 mot ordføreren. Av disse 100, er f.eks. tre avskjediget fra kommunen før min tid for underslag og drukkenskap. En hel del av de andre er rasende fordi deres stilling ikke korrumpert er bedret, fordi de er N.S. Å få nye medlemmer anser jeg for utelukket - og heri er fylkesføreren helt enig - fordi folk som mer eller mindre deler vår oppfatning, ikke vil tvinges til ved et medlemskap å måtte også folk, som de vil skamme seg over å også. Ordføreren har derfor valgt den linje å modengjøre de ca. 60.000 til overgangen til en ny tid. Han mener at man ved fred, orden og rettferd kan bringe hele det vanskelige Stavanger til modning, så N.S., når det helt selvstendig skal regjere, har folket her med seg. Dette er de facto lykkedes. Den almindelige mening i Stavanger er at hvis N.S. var som ordføreren, vilde alt være bra. Jeg har dog aldri vekket fra de linjer min Fører har trukket. Men takket være de økonomiske linjer som innenriksdepartementet og næringsdepartementet har knesatt og jeg som ordfører naive har fulgt, er ulykkeligvis ordføreren og finansrådmannen blitt så vidt populære at det naturligvis vekker et visst raseri hos de 100 ultrajacobinere. La meg gi et enkelt solskinsbillede. Jeg omgås og ser i mitt vakre hjem generaler, admiraler, oberster og de høieste innen Wehrmacht. Det er dannede, fine mennesker, og jeg har ved min personlighet og ved at jeg er dekorert både av der Führer og Reichsminister Goebbels, kunnet bringe Stavanger store fordeler og behandles anderledes enn andre. Igår var min frue og jeg invitert til en tysk konsert, hvor vi satt på første benk mellom to tyske generaler. De underholdt seg med min frue og meg i foyeren før konserten temmelig lenge, mens alle tyske offiserer sto "Rett". Imorgen heter det naturligvis i partikretser en masse ting. Jeg kan da ikke hjelpe for hvordan tyskerne plasserer meg, og at de andre "honoratiores" blir ubemerket og plassert på benker endel bakenfor. Vil min Fører nå frem, så må han nytte folk som vinner befolkningens tillid og sympati, og gi disse sin ubetingede støtte gjennom sine regjeringsdepartementer etter sin egen programpost om å anbringe den beste mann på sin post og holde all korrupsjon utenfor. Medlemskap i N.S. gir ikke straks allviden. Lojalitet og dyktighet er viktigere. Når jeg gir denne utredning, er det fordi jeg

mener at pensionert politibetjent Karlsen i kort tid vil bringe kommunen i kaos. En annen jeg har hørt nevne i samme forbindelse, er to ganger straffet. På min kommunes vegne roper jeg et varsel selv om jeg personlig helst vil stille meg til Førerens tjeneste annetsteds.

Heil og sal.

Hest, ordfører.

TYSKERNES GRUSOMHETER I POLEN.

Den 30. august sendte den britiske og amerikanske regjering ut enslydende erklæringer angående tyskernes behandling av polakkene. Det offisielle britiske aktstykket lyder som følger:

"Det forente-britiske kongerikes regjering har fått troverdige informasjoner angående forbrytelser, som er begått av overfallemennene mot den polske befolkningen. Helt siden høsten 1942 er en sone som strekker seg fra wojewodskapet Bielystok sydover langs elven Bug, blitt systematisk tømt for innbyggere. I juli 1943 er dette i praksis blitt utstrakt til å omfatte hele wojewodskapet Lublin, hvorfra hundretusener av mennesker er deportert fra sine bosteder eller drept.

Disse forholdsregler er gjennomført med den ytterste brutalitet. Mange av ofrene er drept på stedet. De øvrige er delt opp i forskjellige kategorier: Alle menn i alderen mellom 14 og 50 år er sendt på tvangsarbeid i Tyskland. Endel av barna ble drept på stedet. Andre skilles fra sine foreldre og sendes til Tyskland for å oppfores til tyskere. Atter andre selges til de tyske kolonitene eller sendes med oldingene til konsentrasjonsleirene.

Den kongelige britiske regjeringen bekrefter sin faste beslutning om å straffe såvel den som har begått disse forbrytelser, som den som har gitt ordre til dem. Videre erklærer den britiske regjering at sålenge denslags grusomheter begås av Tysklands representanter og i Tysklands navn, vil de bli tatt med i overveielserne ved sluttoppgjøret med Tyskland. Samtidig vil krigen mot Tyskland bli ført med den ytterste energi like til den stund da hitlers barbariske tyranni er endegyldig knust."

vvv vvv vvv

DEN DANSKE FRIHETSBEVEGELSEN ORGANISERES.

Gjennom den frie pressen har "Danmarks frihetsråd" sendt ut følgende opprop:

- 1) "Danmarks frihetsråd" er dannet av representanter for de frie danske grupper, som i fellesskap og overensstemmende med folkets ønske aktivt skal bekjempe den tyske okkupasjonsmakten, inn til Danmark igjen er et fritt og uavhengig land.
- 2) Rådet har også tatt inn representanter for de frie danskene i utlandet.
- 3) Rådets medlemmer avgir et høytidelig løfte om å sette som mål: Arbeidet for Danmarks frihet over ethvert partihensyn og over enhver sariinteresse.
- 4) Rådets oppgave er å organisere motstanden mot tyskerne på alle områder og med alle midler, som står til folkets disposisjon.
- 5) Rådet arbeider for demokratiske idealer og vil bekjempe ikke bare ytre fiender, men også danske nasister, overløpere og de som har "kapitulert".
- 6) Rådet vender seg til folket gjennom den frie pressen, hvis oppgave det er å vise den vei leder til frihet, og tross vanskelige arbeidsforhold gi befolkningen den ærlige opplysningen, som tyskerne hindrer presse og kringkasting i å sende ut.

vvv vvv vvv

-BLOKADE- Ritz konditorier er boykottet. Innehaveren er nasist og støtter Frontkjemperkontoret somisk.

NAVN:
slag
horom
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
istad
Binar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngrep
t va
gange
infab
l ver
N I D
ersti
hevd
ler n
not p
polsk
full
kri
slik
sc og
LOGN
t i
Det
vange
ver e
rykte
tt fo
rder
inn e
er lo
hvil
ER C
ære
a k
do
tso
del
sve
lod
rno
seg
en.
Hit
vi
men
tt,
r,
viss
ykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

NAVN:
slag
nordm
quis
r i r
sling
ordme
ster
føy
ge be
Joha
n Wig
istad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngren
et va
gange
enfab
ver
N I D
erstr
hevd
ler n
not t
felse
full
kris
slin
sc oc
LØGN
t i
Det
ang
ver
ykte
t io
rder
ann
r k
hvi
ER
ere
a k
do
tse
de
sve
lod
rno
seg
en.
Hit
vi
mon
t,
r
vies
ykker.

Det nordlige frontavsnitt. Mellom Leningrad og Gomel er de tyske forsvarslinjene i ferd med å bryte sammen. Tyskerne evakuerer nå Gomel etter et todagers slag nord for byen, hvor det falt 5.500 tyskere. Ved Vitabsk har det russiske artilleriet løst et voldsomt bombardement mot de fiendtlige stillingene, og det rapporteres at tyskerne faller tilbake på bred front, hakt i hæl forfulgte av sovjetdivisjonene. På Volchov-fronten syd for Leningrad utvikler russerne en stadig heftigere offensiv mellom Kirishi og Mga. De tyske divisjonene som holder Leningradlinjen mot Mga truse nå alvorlig i flanken.

Sluttkampen om Kiev. Tyskerne har satt Kiev i brann og gjør nå forberedelser til å rømme byen. De ødelegger og plyndrer alt mulig og sender det plyndrede til Tyskland. Frontalangrepet mot Kiev er begynt. Det er satt i gang fra øya midt i Dnjepr, 300 meter fra Kievs utkanter. Nord for Kiev er de tyske linjene brutt på bred front i ytterst blodige kamper, og to sovjetrussiske divisjoner fullt utrustet med panservernkanoner og granatkastere - har passert gjennom brasjen og truer med å avskjære retretten for de tyske styrkene som forsvarer Kiev.

Mellom Saporosje og Dnjepropetrovsk har russerne fortsatt nedre Dnjepr på nye punkter og skot trykket mot de tyske stillingene. Tyskerne forsvarer seg med ytterste desperasjon i bevisstheten om den farlige trussel som er oppstått mot nordfløyen til de tyske armeer som holder Dnjeprbuken og dermed Krim.

Russerne iland på Krim. Moskva-kringkasteren meldte igår at en styrke fra den røde flåten har foretatt en landstigning i nærheten av Jalta. Tross gjentatte tyske motangrep har russerne stillingen. Jalta er en by på sydsiden av Krim.

Fasitt. Tyskernes utgangsstillinger i det overfor en ny vinters uunngåelige, tunge prøvelser er for øyeblikket de delvis mulige. Det tyske forsvar i Berlin har vært uforsiktig nok til å utpøse som den definitive vinterlinjen, er allerede på flere steder så alvorlig truet at dens nødvendighet må trekkes i tvil til og med overfor den nærmeste tidens påkjenninger. Motregnet byr kanskje fremdeles mulighet for fortsatt reträtt uten altfor store tap i folk og materiell. Hvis tyskerne venter til vintaren, kan den katastrofen som ifølge tyskernes eget utsagn truet i sommer mere enn en gang, lett bli til virkelighet.

Italia - nesten forbundsfelle. Det er et gammelt ord som sier at italienerne alltid blir slått i felt, men like sikkert alltid havner på seierherrenes side. Kong Victor Emanuel og Badoglio har åpenbart rasonnert som så, at det er ikke forkent å bevise riktigheten av det ordet ennå en gang. Allerede under de første forhandlinger om våpensstillstand tilbød de sin tjeneste til de allierte. Churchill ga dem en kynisk - barsk beskjed om vællstatenes muligheter for å "arbeide inn returbilletten". Times skrev den 7. oktober: Italienerne må ikke gjøre seg noen illusjon. Den eneste måte å gjøre bot på er å gå til angrep.

Når bukkene engang skal skilles fra fårene, vil det nok vise seg litt varselig for de allierte å regne Italia til de førstnevnte. Italia får nok lide for Mussolinis krig, men det får neppe den samme harde fred som de som følger Tyskland helt til undergangen. Det er lyktes for Italia å komme i en særstilling ved forhandlingsbordet.

ORD FOR DAGEN. Tysklands skjebnekurve stuper bratt ned mot et bunnløst dyp. Forbrytelsen mot det tyske folket er så avskyelige at menneskeheten i øner kommer til å peke fingre til nåtidens vanvittige skadegjærere. Oppregningen vil fylle anklageskriftene hos det kommende nasjonale tribunalet. (Profeten hitler. "Mein Kampf", opplag 1923.)

vv vv vv

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 15/10-1943

Mappe 9

Ekspl. 15:10

Arg. 1943

Y223

SYDFRONTEN. Storslaget om Volturmo-linjen er nå innledet.

Frontalangrepet mot Volturmo-linjen begynte natt til onsdag. Tyskerne ble kastet over elven, og den 5. arme opprettet flere kraftige brohoder på nordsiden øst og vest for Capua. Forsterkninger strømmer nå over, og panserstyrkene fra den 5. arme sprer seg ut i alle retringer. Panserstyrkene truer med å isolere store deler av den tyske arme på 80.000 mann. Kampene raser med voldsom heftighet over en front på ca. 50 km. Hovedveien til Roma nord for Capua er avskåret. Kampene er de heftigste etter slaget ved Salerno.

Ny landstigning. En britisk styrke av tanks og infanteri er blitt landsatt i ryggen på tyskerne nord for Volturmo-linjen. Den har kjempet seg 10 km. inn i landet og har oppnådd kontakt med den 5. arme.

På frontens centrale avsnitt er anglo-amerikanske styrker iferd med å bryte den tyske motstanden langs hovedveien Foggia - Roma. De rykker fram på bred front, og den tyske nøkkelstillingen 'Vinciaturto er truet så hardt at den kan falle når som helst.

Fasitt. Den tredje runden er begynt i slaget om den italienske halvøya, og den 5. arme er iferd med å bende opp den sydlige porten mot Roma. Den allierte fronten tvers over halvøya befinner seg nå i voldsom bevegelse. Den presses i en stor halvsirkel mot de tyske forsvarsstillingene på høyde med Roma. Med forseringen av Volturmo er en av de hardeste sperringene løst, og det kan ventes et hurtigere tempo i det italienske felttoget.

VESTFRONTEN. Store formasjoner flygende festninger fløy i dagslys torsdag 280 kilometer inn i Tyskland til Schweinfurt i Bayern, hvor de bombet 3 kulalagerfabrikker, som produserer halvparten av Tysklands kulalagre. Den største samling av jagerfly som man hittil har sett, ble satt inn mot de flygende festninger. Det kom til heftige kamper. 60 flygende festninger og 2 eskorte-rende jagere gikk tapt. 104 tyske fly ble med sikkerhet skutt ned og antagelig ytterligere 45. Målet var et eneste flammehav da bombeflyene forlot byen.

ØSTFRONTEN. I en dagsordre torsdag aften meddelte Stalin at Saporosje er erobret.

Den tyske vinterlinjen er sprengt på ikke mindre enn 5 viktige punkter, nemlig ved Nevel, Gomel, Kiev, Saporosje og Melitopol. Dnjepr-linjen, som tyskerne håpet å holde under vinterfelttoget, er splittet i flere isolerte frontavsnitt og skjelver allerede i sine grunnvolder.

Melitopol. Det russiske gjennombruddet fant sted nord og syd for byen etter 3 dagers forbitrede kamper. Det raser heftige kamper i Melitopols sentrum, og russerne har overtaket. Russerne har brutt jernbaneforbinnelsen mellom Melitopol og Krim på 2 steder.

Saporosje var en av de sterkeste tyske forsvarsstillingene i Ukraina og det siste gjenværende brohodet på østsiden av Dnjepr. Byen ble tatt med storm etter 4 dagers bitre kamper, og store mengder krigsmateriell ble erobret.

Mot Krim. Etter å ha sprengt de tyske linjene ved Saporosje og Melitopol trenger sovjet-trope-pene ned på steppene nord for Krim og kjemper seg nå fram mot Perekop-neset. Tyskerne har nå bare 1 en-sporet jernbane tilbake, som går over Perekop-neset. Krimstillingene er dermed praktisk talt forandret til pinnsinstillinger.

Kiev. Russerne har etter sitt vellykte frontalangrep brutt den tyske motstanden nord og syd for byen. De har fått kontakt med de tyske hovedstyrker, og den tyske reträttkorridoren presses sammen ettersom flankangrepene vinner terreng. Det er voldsomme gatekamper i den brennende byen,

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

DETTE ER N.S.

FELLESNYTTEN FORAN EGENNYTTEN. Som kjent har Røald Dysthe - som også er N.S. - beskyldt "minister" Hagelin for underslag og korrupsjon, og Dysthe er derfor satt under tiltale for krenkende beskyldninger mot en minister. Som ventet har saken tatt den vending at Dysthe er arrestert. Dysthe oppsummerte sine anklager i en rekke punkter, som han erklarte seg beredt å føre sannhetsbevis for i retten. Her en noen av ankepunktene:

1. De (Hagelin) har som minister fått stoppet straffesaken Aalesund kommune mot direktør Aar (falsk selvangivelse). 2. De har gitt Deres bror Robert Hagelin en rekke offentlige tillitsverv i Aalesund, tross dennes skumle fortid. 3. De har foranlediget Aker kommune til å opprette kontoen Sam. Eydes dødsbo, over hvilken konto De lot alle utgifter vedrørende Deres private endom Bygdehus passere. 4. Da viseordfører Trygve Armann i Aker i sin tid gikk av ansatte De ordførers vilje kjepmann Meidell Larsen i hans sted. 5. De har ved en rekke anledninger kjøpt rasjonerte varer av Meidell Larsen uten kort. 6. De har tross tallrike purringer ikke betalt Deres brennevinsregning på 3.360 kroner i Vinmonopolet. Ifølge loven kan brennevin ikke leveres på kreditt! - Det er ialt 9 anklagepunkter.

ORDEN OG RETTFERD. Fru politipresident Askvig har avlagt prøve på den nerveanspennelse som visse nasikretser lider av i disse dager. Fruen kom forleden dag inn på sitt distrikts-rasjoneringskontor med en legeattest for å få byttet sitt vanlige brødkort med et hvetemelkort. Funksjonæren - en dame - forela attesten for filialbestyreren, en nasist, da attesten ikke forelå den stand som er foreskrevet for andre kortinnehavere. Bestyreren ringte, fordi det gjaldt en høy kunde, til sin etatssjef, som under sterk tvil lot formalia sove. Fruen skulde få hvetemelkortet. Da det så skulde utleveres, forlangte funksjonæren tobakkskortet i retur. Politipresidentinnen ble rasende og overøste damen med skjeldsord. Den kvinnelige funksjonær lot saken videre til sin bestyrer, som var enig med henne. Da fru politipresidentinnen vilde trenge inn for skranken for telefonisk å sette seg i forbindelse med sin mann, stengte bestyreren veien sa at publikums plass var utenfor skranken. Fru politipresidentinnen gikk rasende ut på gaten kom tilbake med en konstabel og forlangte både den kvinnelige funksjonær og bestyreren arrestert.

TRUSSLER OG REPRESSALIER. Den 21. september i år sendte Norges Handelsforbund ut krav til samtlige norske grossister om at disse skulde betale en avgift til forbundet, kolonialgrossistene 1 o/oo og andre 2 o/oo av årest bruttosalg. Dette vilde bli en pen sum å få i kassen. Da næsten 100% av grossistene ikke har betalt avgiften, har myndighetene nå truet alle grossister med å stenge forretningene og sende personalet og sjefer på arbeidsinnsats. Den 13. og 14. ds. ble følgende grossisters forretninger stengt: O. D. Bruun, havnelageret, Einar Staff, Tomtegate Fr. Werring, havnelageret, Joh. Johanson, Oslo. Personalet i disse forretninger møter den 15. til legekontroll. Kolonialgrossistenes Forbund tråtte sammen til møte den 14. og henstilte til sine medlemmer om at de skulde betale avgiften, idet en stengning av grossistforretningene vilde få en katastrofal følge m.h.t. forsyningene og fordelingene av matvarer.

NATIONALTHEATRET. Dagen etter brannen ble skuespillerne Per Aabel, Jørn Ording og Harald Schwendsen arrestert og ført til Victoria Terrasse til avhøring. De ble sluppet fri etter en stund, men ble straks etter arrestert igjen, idet det nå var blitt funnet "illegale" skrifter i deres garderobes. Disse menes å være blitt smuglet inn i garderobene av uvedkommende. De sit fremdeles innespærret og er flere ganger blitt gjenstand for kryssseksaminasjoner. Skuespillerne prøver er foreløbig innstillet.

v v v v v v v v

DEN DANSKE KIRKES KAMP MOT NASISMEN.

I alle Danmarks kirker ble det søndag den 3. oktober lest opp følgende hyrdebrev, undertegnet av stiftsbiskopene:

"Landets biskoper har den 29. september i år tilstillet de ledende tyske myndighetene en skrivelse med følgende ordlyd: Overalt hvor forfølgelser igangsettes mot jøder som sådanne av rasemessige eller religiøse grunner, er det den kristne forsamlingens plikt å protestere mot dette:

1. Fordi vi aldri vil kunne glemme at kirkens herre, Jesus Kristus, fødtes i Betlehem av Jomfru Maria etter Guds løfte til hans eiendomsfolk Israel. Jødefolkets historie fram til Kristi fødsel rummer forberedelsen til den frelse som Gud har beredt for alle mennesker i Kristus. Dette kjennetegnes av at det gamle Testamentet er endel av vår Bibel.

2. Fordi forfølgelse av jøder strider mot den humane oppfatning og den kjærlighet til næsten, som er en følge av det budskapet Jesu Kristi kirke er satt til å forkynne. Kristus gjør ikke forskjell på personer, og han har lært oss å innse at ethvert menneske er dyrebart i Guds øyne. Gal. 3,28.

3. Fordi det kolliderer med den rettsbevissthet som hersker i det danske folket, nedarvet i vår danske kultur gjennom sekler. I overensstemmelse med denne har alle danske medborgere etter grunnlovens ord samme rett og ansvar for loven, og religionsfrihet er tilsikret. Vi oppfatter religionsfrihet som rett til å øve vår Gudsyndelse etter kall og samvittighet, og slik at rase og religion aldri i seg selv kan gi grunn til at et menneske berøves rettigheter, frihet eller eiendom. Uansett forskjellige religiøse anskuelser vil vi kjempe for at våre jødiske brødre og søstre bevarer den samme frihet, som vi selv setter høyere enn livet.

Hos den danske kirkens ledere fins det en klar oppfatning av vår plikt til å være loyale lydige borgere, som ikke i utide setter seg opp mot dem som øver myndighet over oss, men samtidig er vi i samvittigheten bundet til å hevde retten til å protestere mot enhver rettskrenkelse. Derfor vil vi i ethvert gitt tilfelle utvetydig bekjenne oss til ordet om at vi skal avlyde Gud mere enn mennesker.

v v v v v v v v

DEN DANSKE POLITIMESTERFORENING har meddelt at politiet er rede til samarbeid for å opprettholde ro og orden, under forutsetning av at enhver politimann har rett til å tre tilbake hvis han stilles overfor oppgaver, som strider mot hans samvittighet og ære. Videre heter det at politiet kan ikke beordres til å delta i arrestasjon av danske medborgere mot hvem det ikke foreligger noen anklage, og at politiet skal holde seg vekk fra gatene når tyskerne griper inn mot befolkningen.

v v v v v v v v

Nå tier landet. Hitlers panserheve
slår blodig den som rett og sannhet krever.
De skjøt vår bror og venn. Dog, han skal leve!
Gestapos menn skal dø, så sant vi lever.
Og deres læringer i terrorlyster
skal få sin lønn, for neveslag og spark.
Dem spinner normes tråd en skjebne dyster:
En gylden ring om hals, som trellden Kark.

shbl 166

NAVN:
slag
mordm
quis
r i r
sling
ordme
ster
r iøy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
På KM
være
n noc
ngrep
t va
gange
enfab
l ver
N I D
ersti
hevd
ler m
not t
folsk
full
kris
slik
sc o
LØG
t i
Det
vang
ver
rykte
t id
rder
inn
r k
hvi
ER
være
å k
nde
tso
de
sve
lod
rno
seg
on.
Hit
vi
men
t,
r
vies
ykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

som tyskerne har jøvnet med jorden. Slaget om Kiev har trått inn i sin slutfase, og i Moskva venter man at den tyske overkommando i løpet av kort tid kommer til å meddele at Ukrainas hovedstad er rømt av de tyske troppene "i god orden og uten å forstyrres av motstanderen".

Gomel ventes å falle når som helst. Byen er et kjempedal, og gatekampene raser i sviende hete fra hundrevis av branner. Russerne har trent inn i byen fra nord, syd og sydøst. Russerne har overtaket i Gomel.

Blodige kamper. Kampene vest for Dnjepr er blant de blodigste som krigshistorien kan oppvise. Frontkorrespondenter sier at de savner sidestykke endog i det tysk-russiske felttoget. Den tyske overkommando slynger inn en strøm av reserver, tropper, tanks og fly. Tyskerne drives allikevel ubønnhørlig tilbake, og de russiske troppene har initiativet over hele fronten. Kampene i Gomel, Kiev og Melitopol karakteriseres som rene Stalingrad-kamper.

Fasitt. Med en voldsom konsentrasjon av kanoner, fly, tanks og tropper holder russerne på å slå istykker den tyske vinterlinjen. Det fryktede gjennombruddet, som de tyske armene har forsøkt å hindre i 3 måneders fortvilte kamper, holder på å virkeliggjøres - ikke bare på ett punkt, men ved de 4 nøkkelavsnittene på den 1.500 km. lange fronten. I Moskva het det torsdag morgen: "Igår delte Dnjepr Ukraina i to adskilte deler. Idag forener den disse to deler".

DET FJERNE ØSTEN. Hele øygruppen Ny Georgia er nå på de alliertes hender. Øyene Colombangara og Vella Lavella i Salomonøygruppen er også helt erobret. På Ny Britannia har de allierte tilføyet japanerne et overordentlig heftig og heldig slag fra luften. Store styrker allierte bombefly har rettet et angrep mot Rabaul og kastet 350 tonn i et to-timers angrep. 177 japanske fly ble ødelagt. Det er 60% av japans flystyrke i Rabaul. 3 destroyere, 46 lastebåter og 70 havnebåter ble også ødelagt.

v v v v v v

SACCO DI ROMA. Det er stor uro i London, da man frykter at Roma kommer til å dele Napolis skjebne. Opplysninger strømmer inn, som tyder på at tyskerne allerede har begynt ødeleggelsesarbeidet og plyndringen. Tyskerne er ivrige etter å føre bort det de kan greie. Manuskripter, kostbare bøger og kunstsaker føres nordover til det tyske hovedkvarteret, og de som har sett den tyske effektiviteten i Napoli, frykter et nytt Sacco di Roma. Madrid-telegrammer opplyser at paven har sendt dokumenter til sine utenlandsrepresentanter. Disse skal publiseres i tilfelle han fengsles eller tvinges til å forlate Roma. Paven har derved kommet ethvert tysk forsøk i forkjøpet på å erklære at han har forlatt Roma frivillig. Alle bygninger i Vatikanstaten er forsynt med tydelige gjenkjennelsestegn for det tilfelle at det blir kamp i selve byen.

"SANGEN TIL LIVET". Nasistene sprer rykter og meldinger om at blokaden av filmen "Sangen til livet" er hevet. Dette er selvfølgelig ikke tilfelle. Blokaden står ved makt, og nasistenes lagntrafikk vitner bare om den berettigede uro de føler ved tanken på at hundretusener av deres svindelpenger skal gå tapt. Vi minner om: **DET ER EN ÅRESSAK FOR ALLE GODE NORDMENN Å BOYKOTTE LEIF SINDINGS FILM "SANGEN TIL LIVET" OG FORØVRIG ALLE LEIF SINDINGS FILMER.**

BLOKADE. Ritz konditorier er boykottet. Innehaveren er nasist og støtter Frontkjemperkontoret økonomisk.

OFD FOR DAGEN. Vi har hørt om hitlers statskunst, om hvordan dens "søvnjengeraktige" sikkerhet har vakt slik beundring. Det er jo slik med søvnjengerens sikkerhet at den varer så lenge sønnen varer. Når nattvandrerens vekkes, så går det i grøften. Når det tyske folket våkner av sin dvale, kan allting hende - og da kommer allting til å hende.

v v v v v v

LONDON NYTT

Sartrykk den 15. oktober 1943.

Vi har foran oss en bok med tittelen "SS Für ein Gross-Germanien", nærmest oversatt med "Storgermanias garde". Den er utgitt av Rødiess, SS sjefen med den lange tittel. I forordet opplyses det at den er ment som en intern beretning om organisasjon "Lebensborn" og dens virke i Norge. Den skal være trykt i 20 eksemplarer. "Lebensborn" sorterer under SS men finansieres av Reichskommissariat. Dens oppgave er kort og godt å ta seg av den irregulære barneavl, som tyskerne bedriver her i landet. Vi skal gi et lite overblikk over dens innhold.

NORGE OG NORDMENNENE. Da tyskerne kom til Norge i 1940, sier Rødiess, fant de en befolkning, som dessvære ikke svarte til det idealbilledet av de germanske vikinger som, etter hva de hadde lært på skolen, skulde bo her i landet. "Idealbilledet brøt sammen, og det førte til en fryktelig nekternhet". "Det var intet å merke til det heltemodige sinnelag. Amerikanisme og salongbolsjevisme syntes å være fremherskende. Nordmennenes innstilling til alle kulturelle og politiske spørsmål er en følge av deres åndelige avhengighet av de angelsaksiske land og resultatet av en hang til å være ubetinget moderne". "Nettopp blant de unge norske kvinner, og fremforalt i det dannede borgerskaps kretser, befant overordentlig mange seg i angelsaksisk og salongbolsjevistisk fagvann. Enhver følelse av ansvar overfor sitt folk og sin familie synes å mangle i disse kretser. De er uten hemninger, og dette gir seg fremforalt uttrykk i deres svakhet for alkohol og nikotin. De scener som er utspillet i disse alkohol- og tobakkrestriksjonstider, er rett og slett motbydelige".

Etter disse salver felles så dommen over oss med følgende sentenser: "Slik er det billede som tyskeren fant i Norge i dagene etter den 9. april 1940, og som han delvis finner ennå, fullstendig forskjellig fra det som han har lært seg ut fra sitt hjemland til gammel holdning. Nordmenn manglet - og mangler for det meste ennå idag - enhver følelse av forpliktelse overfor sitt folk og den germanske rase. Falsk forstått individualisme og ensidig opphøyelse av alle forbilleder fra de angelsaksiske land har gjort Norge fullstendig fremmed for europeiske problemer. Denne utvikling førte politisk til begivenhetene den 9. april 1940".

Slik ser vi ut i storgermaneren Rødiess' øyne, og alt håp skulde egentlig være tapt for oss. Heldigvis har vi Rødiess til å hjelpe oss. Han avslutter den "historiske oversikt" i forordet med følgende trøstefulle ord: "En oppdragelse især av ungdommen og barna vil igjen kunne gjøre nordmennene til et nordisk folk etter våre begreper. Det er vårt mål".

NORGE ETTER OKUPASJONEN. Ved foretrens ekteskapsforordning av 7/5-1940 ble det forbudt for tyske soldater å gifte seg med utenlandske kvinner. Ved besettelsen av Danmark, Norge, Holland og Belgia inntreffe dog en ny situasjon. Nordmennene f.eks. var tross sin fordervelse dog av nordisk rase, og foretrens tillot derfor i sin store nåde ekteskap mellom norske kvinner og tyske soldater, dog under forutsetning av at det ble passet godt på at "rasemessig uønskede elementer ikke fant veien til det tyske folkelegemet".

Sambandstrafikken mellom norske kvinner og tyske soldater skildres av Rødiess i følgende vakre ord: "Det er forståelig at soldaten i sine tjenestefrie timer søker forbinnelse også med den kvinnelige befolkningen i et okkupert land, og det kan ikke inngås at de flyktige bekjentskaper nå og da utdypes og befestes, slik at tanken tilslutt oppstår og tar fast form på en varig forbinnelse utover krigstiden - et ekteskap. Også når slike vidtgående planer ikke ble drøftet, ble forholdet ofte så intimt at det måtte ventes barn av det".

Rødiess beskriver så hvordan det norske folkets stilling til disse forbindelser er, og han er

NAVN:

slag

nord

quis

r i r

sling

ordme

ster

r iøy

ge be

Joha

n Wig

stad

Einar

n Arv

på KN

være

n noe

ngrep

et va

gange

enfab

l ver

N I D

erstr

hevd

ler n

not t

fols

full

kris

slit

sc of

LØGN

et i

Dot

rang

ver s

rykte

rt fo

rdet

inn e

er ka

bvil

ER O

ære

å kn

do

tse

de

svd

lod

rno

seg

en

Hit

vi

men

t,

r,

vias

ykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

shbl 160

fullstendig klar over dets fiendtlige holdning. Han sier: "Foreldre forstøtte sine barn, slektninger og bekjente avbrøt omgangen med dem. Ja, det kom endog til håndgripeligheter." Et annet sted i boken skriver han at vi endog hadde den frekkhet å kalle disse kvinner for "gatapiker og hurer" - disse kvinner som "sannelig ikke tilhørte den dårligste del av landets ungdom", skriver Rediess. Så måtte noe gjøres, og i februar 1941 trådte diverse høye herrer fra SS og Reichskommissariat med Rediess og Terboven i spissen sammen. Resultatet ble Organisasjon "Lebensborn" i Norge. Dens prinsipielle hovedpunkter ser slik ut:

1. Tyskland er den førende makt i det storgermanske rum.
2. Den tyske soldat, som kjemper for sitt folk, må i størst mulig utstrekning befries fra påkjenninger, som kan belaste ham sjælelig. Derfor skal hans familie, hans arbeidssted og myndighetene i Tyskland ikke få kjennskap til svangerskapstilfellet. Farskapsbidraget, som barnefarene ellers skal betale, blir utredet av Reichskommissariat.
3. Det opprettes hjem for mødrene og barna. Modrehygienkontorene omdannes til rådføringssteder for mødre etter mønster av "Mutter und Kind" i Tyskland og i samarbeid med Nasjonal Samling.
4. Alle norske kvinner som venter barn med tyske soldater, får full forsørgelse.
5. Rådføringssteder opprettes på alle større steder.

Reichskommissar overtok finansieringen av det hele.

LEBENSBOEN. Organisasjonen arbeider etter nazismens bekjente og beryktede ideer om blod og rase. Blod og rase-mystikken erstatter alle vanlige forestillinger om seksuell organisasjon. Hjemmet, familien og barnas legitimitet trer i bakgrunnen, og prinsippet om det "rasenessig og arveologisk verdifulle" er rettesnoren. Rediess skriver: "En mor av godt blod, som tross all samfunnsmessig forloyethet bekjenner seg til sitt barn og sitt folk, er for oss mere verdifull enn den av frykt for skam og bebreidelser fra moralpre dikantenes side setter sitt liv på spill og der tilintetgjør sitt barns liv". Derom vitner da også Lebensborns motto: "Enhver mor av godt blod for oss hellig".

Ved avslutningen av det kapittel som behandler Lebensborns formålsparagrafer, finner vi så gende, som med et slag avslører den bakenforliggende hensikten og den kalde beregningen bak de ke fraser. Det er en beregning som er verdig en "hurrerase", som har tenkt å etablere seg for 100 år. Rediess skriver: "Det vil spille rolle i de kommende generasjoner, at det kan stå 20 eller 30 divisjoner mere til rådighet til forsvar av det rum som våre kamerater har erobret".

Planen er kort og godt: Å skape og oppdra en "strategisk reserve" for fremtiden, en varig kolonne, direkte innkorporert i de land som herrerasen øker å administrere innenfor sitt såkalte stortyske rum. Man kan neppe si at det drives noen direkte agitasjon blant de tyske soldater for å accellerere barneavlen. Rediess er noe uklar på dette punkt. Såvidt man kan se er dog antikonseptjonelle midler forbudt eller i allefall frarådet. Sikkert er det ihvertfall at veien jener på enhver måte for irregulær trafikk. Farskapets anonymitet garanteres meget sterkt overfor soldaten. Den vanlige tjenestlige ekspedisjonsvei for soldatanliggende sjaltes også ut, og soldaten henvender seg direkte til Lebensborn. Dette pålegges ham på den annen side som et "anstendighetskrav". Idet det økonomiske ansvar også er eliminert for soldaten, må man vel kunne si at det er gjort det som gjøres kan, for å lette rekrutteringen til den "strategiske reserven". Evklødt alle fraser lyder parolen: "Kjør i vei! Ingen skal få vite det, og vi betaler!".

Rediess innrømmer forøvrig at da var nød til å gå over soldatene for å få tak i mødrene og dermed barna. Han skriver: "Opprop eller rundskriv til de norske kvinner måtte på forhånd

vises som feilaktig og dumt til å mislykkes. Denne veien vilde fort til politiske vanskeligheter, som ikke kunde rettes på igjen. Den engelske sender - hvis råd nordmennene etterkommer - vilde ha forstyrret oppbygningsarbeidet".

PRAKSIS. Rediess henviser gang etter gang til fiendskapet fra den norske befolknings side, og hvordan det gjorde det nødvendig "å trekke de fremtidige mødre vekk fra innflytelsen fra de tysk-fiendtlige kretser av folket". Dermed begynte han så å grunnlegge "hjem". Det har liten interesse å gå i detaljer i hele apparats funksjon. Det er satt sammen med vanlig tysk "grundighet", og det er sikkert en fortrinlig del av den veldige papirmøllen som tyskerne driver her i landet. Det er meget rart tysk organisasjonsprat om Mütterberatungsstellen, Mütteraufnahmestätten, Vorheime, Stadtheime, Entbindungsheime og Kinderheime. På Olav Kyrresplass 1 i Oslo er det an Stadtheim. Forøvrig er det "hjem" av forskjellig slag i Hop ved Bergen, Trondheim, Hurdalsverk, Kuristhotell, Klekken ved Hønefoss, et på Geilo, et på Godthåp ved Oslo, et på Stalheim ved Voss og dessuten noen steder som Rediess ikke gir nøyaktige opplysninger om. Boken er avsluttet pr. 31/12-1942, så det kan vel være kommet til flere senere også. Prinsippet er her åpenbart: Bare det beste er godt nok, og for dette har alle norske interesser måttet vike. Klientellet er forøvrig delt i to kategorier, de rasemessig verdifulle og de rasefremmede, "de karakterløse" som Rediess kaller dem et sted. De rasefremmede kommer ikke inn i selskapet. De har sitt eget "hjem" (Hurdal).

I disse "hjemmene" får Wehrmacht-mødrene så utmerket forpleining, undervisning og "germansk skoloring". Hva denne germanske skoloringen angår, gir Rediess få opplysninger. Den består vel neppe bare i å synge tyske folkeviser og strikke strømper til tyske soldater. Rediess har en scene fra et slikt "hjem" en aften, hvor SS sjefen henfaller i rent romantisk rorelse over idyllen. Massemorgeren på fødselsklinikken! Jo, man må innrømme at nazistene kan regions kunst.

Det som foregår, er rett og slett en bevisst fortykning av både mor og barn. Rediess uttrykker det slik: Den vardensanskuelsesmessige skoloring opptar også er stor plass i oppholdet på hjemmet. Ved foredrag og høytideligheter, ved henvisninger til gamle tyske og norske skikker og kulturgoder blir sansen for germansk folkelivsinhold (Volkstum) vakt i de unge norske kvinner.

Stor vekt blir også lagt på sprogundervisningen. Sproget ved "hjemmene" er tysk, og betjeningen praktisk ^{alt} tysk. For barnas vedkommende er alt sagt med Rediess' ord at "faren vet at hans barn her blir betraktet som et tysk barn, og at alt er innstillet på å forme et tysk menneske, som senere engang skal bli et verdifullt medlem av det tyske folkelivsselskapet".

RETTSFORHOLDET. Det er klart at med de prinsipper for øye som forretningsdrives etter, blir det så som så med rettsforholdene. Rediess gjør det helt av på et par små sider, og der står det igrunnen ikke annet enn at moren er norsk, faren er tysk, og forøvrig er alle avtaler mellom Norge og Tyskland fra før krigen trått ut av kraft ved krigsutbruddet. (Ja, Rediess skriver krigsutbruddet!) Det som skaffer herrnene mest bry er å fastslå at faren virkelig er tysk. Vi kan tenke oss at det fæmelig broget mange ganger. En skulde vel heller ikke tro at det var så forbarnet nye. Aksjeselskapet Wehrmacht burde kunna brukes som felles barnefar, synes vi, men da kjenner man nok ikke tyskerne: Orden i brakka, takk!

GIFTERIAL OG OVERFLYTNING TIL TYSKLAND. De som kommer så langt opp på den ariske rangstigen at slike muligheter åpner seg, må igjennom en svare til registrering og et dryss av undersøkelser for å bevise sin raseverdighet. Det ser virkelig ut til at noen få av dem er gått igjennom nålerøyet både her og i Berlin. En av dem skriver fra Köln. Hun har det bra der, sier hun, selv om hun nå innrømmer at "Tommys" jager folk i kjelleren med bombene sine. Hun uttaler det

NAVN:

slag

nordm

quis

r i r

sling

ordme

ster

r føy

ge be

Joha

n Wig

ustad

inar

n Arv

på KN

vare

n noe

ngrep

et va

gange

enfab

l ver

I I

erstr

hevd

ler m

not

fols

full

kri

slin

sc o

LOGI

ot i

Det

vang

er

yk

er

rd

inn

r k

hvi

ER

are

de

tse

de

sv

lod

rno

seg

on.

Hit

vi

men

t,

r

vias

ykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

sikkert oppriktige ønsket at krigen snart må være slutt.

STATISTIKK. Inntil 31/12-1942 er det fastslått 2.610 svangerskapstilfeller, hvor tyskere ble oppgitt som barnefedre. Færskapet er anerkjent i 1469 tilfeller. I 287 tilfeller er det benektet, 819 tilfeller er delvis uopklarte, og 35 tilfeller er helt uopklarte.

Barnefedrene tilhørte: Hæren 1.116, Luftwaffe 428, Marinen 356, Waffen SS 77, politiet 123, sivile 64, uopklarte 446.

I 1942 ble det født 1.488 Wehrmachtbarn, gjennomsnittlig 124 pr. måned. For 1943 foreligger det ingen oppgaver. Man må vel forutsette at forholdene har vært noenlunde de samme i 1943 som i 1942, og vi må da regne med at det fins over 4.000 av disse Wehrmachtbarn i Norge ved utgangen av 1943.

139 av forbindelsene har resultert i ekteskap. Fedrene fordeler seg slik: Hæren 67, Marinen 21, Luftwaffe 14, Waffen SS 14, Politiet 16 og Sivile 7. Ekteskap skal være planlagt i 884 tilfeller, påstås det.

294 barnemødre er reist til farens slektninger i Tyskland, derav var 103 gifte. Overflytning til Tyskland skal være planlagt i 786 tilfeller.

Det gis også en statistikk over fedrenes og mødrenes yrke og over morens foreldres yrke:

Morens yrke:	Morens foreldres yrke:	Farens yrke:
Hushjelp 865	Håndverker 328	Håndverker 109
Håndverksyrke 195	Ikke fagarbeider 350	Ikke fagarb. 257
Handlende 101	Fagarbeider 178	Fagarbeider 504
Kontordamer 110	Sjøfolk 181	Sjøfolk 45
Faglarte 32	Bønder 182	Bønder 45
Ikke fagarbeider 156	Embetsmenn 113	Yrkessoldat 166
Lærerinne 22	Kjøpmann 76	Kontorister 173
Sykepleiersker 33	Frige yrker 50	Kjøpmann 91
Bondeyrke 5	Uten yrke 553	Erie yrker 38
Uten yrke 508	Ukjent 503	Lærere 24
Ukjent 487		Uten yrke 731
		Ukjent 331

SLUTTBEEMERKINGER. I et avsluttende kapittel sies det så mange smukke ord om Lebensborns arbeid. Det understrekes desuten at dette arbeid "under ingen omstendighet må gi den fiendtlige propagandaen grunnlag for hetz-artikler". Det betones tilslutt at når det blir spørsmål om at barnet skal opptas i det tyske folkefelleskapet, så vil de rasemessige utvalgsprinsipper bli fulgt, slik at "ubetinget bare godt blod vil bli tilført det tyske folkelegemet."

RESYME. Boken er i smått og stort bygget på den nasistiske ideologi. Herrerasens rettigheter i det storgermanske rum skal sikres. Dertil tjener førerprinsippet, rasemystikken, oppdragelsen, det sosiale arbeid og - på lang sikt og med bevisst beregning - oppbyggingen av hitlars strategiske reserve i de okkuperte land: STORGERMANNAS GARDE.

vv vv vv

27 OKT. 1943

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 18/10-1943.

SYDFRONTEN. Volturno-linjen er sprengt. Caiazzo, 15 km. nordøst for Capua, Vinchiaturu, nord for Benevento på hovedveien Foggia - Roma og Campobasso på veien fra Vinchiaturu til Termoli er erobret. Canello ed Arnone på jernbanelinjen Napoli - Roma er også erobret. De alliertes fremrykning går videre etter planen: Alle veier fører til Roma.

Kystveiene. Etter mer enn to døgns heftige kamper har den 5. arme tvunget fienden bort fra de fleste av hans stillinger langs Volturno. Nye broer bygges, og store styrker av alle våpenslag går over elven. De britiske styrker som opprettet et brohode nord for Volturnos munding har fått forsterkninger, og står nå sammen med amerikanerne fremme ved jernbanen Napoli - Roma. Denne jernbanen er avskåret ved Canello ed Arnone. Allierte flåteeskadrer bombarderer heftig de tyske retrettveiene i kystområdet på høyde med havnebyen Gaeta. Allierte fortropper står nå ca. 120 km. fra Roma.

Veien over Capua. Etter harde panser- og infanterislag har den 5. arme brutt den seige motstanden ved trafikkutepunktet Caiazzo. En av Volturno-linjens nøkkelstillinger er dermed gått tapt, og Kesselrings venstre flanke er iferd med å bli revet opp.

Veien Foggia - Roma. Trusselen mot Kesselrings venstre flanke er sterkt øket etter at de allierte har erobret Vinchiaturu og Campobasso. Hele veien fra Vinchiaturu til Termoli beherskes nå av de allierte. Fremrykningen går mot Isernia, som ligger halvveis mellom Foggia og Roma.

Frontlinjen. De alliertes linjer går nå langs en 200 km. lang front fra et punkt nord for Volturnos munding til Capua og derfra over Caiazzo, Correto, Vinchiaturu og Larino til Adriaterhavets kyst, omtrent 65 km. nord for Termoli.

Fasitt. Med kraftige frontal- og flankangrep har den 5. arme sprangt Volturno-linjen og tvunget Kesselring til å trekke seg tilbake. I det indre av landet har slaget om andre veier til Roma endt med seier for de allierte. BBC korr. skriver idag: Vi er kommet over Volturno og har rykket videre med store styrker. Vi står langt inne mellom verdifulle fiendtlige stillinger i midt- og østavsnettene, og alle steder over vi press på fienden. Kampen for å komme over Volturno var bare en fase i slaget om Italia. Denne fasen er over, men hovedslaget fortsetter med samme voldsomhet.

VESTFRONTEN. Britiske Mosquitofly bombet mål i Berlin og i Vest-Tyskland natt til mandag. Jagerfly angrep jernbanemål i okkupert område. Ingen fly gikk tapt.

ØSTFRONTEN. Kampene i Gomel, Kiev og Melitopol raser med samme vilde desperasjon på det 6. dagn. Russerne har laget to nye gjennombrudd i de tyske forsvarslinjene. Sydøst for Kremensjug er de gjennombrutt på en strekning av 45 km. og i en dybde av 20 km. Syd for Gomel har de russiske tropper gått over Dnjep og brutt igjennom tyskernes linjer på en strekning av 20 km. og i en dybde av 5 til 10 km.

Gomel. I 6 dagers blodige gatekamper er tyskerne drevet stadig lenger inn i byens vestlige deler. Tyskernes forsvar av Gomel hviler nå på baktroppene, som er etterlatt for å beskytte evakueringen. Tyskerne har konsentrert kraftige styrker i Gomel-området.

Kiev. Sovjet-troppene har erobret Kievs ytre forsvarsverker. Ringen om byen er nesten lukket, og den gjenstående retrettvei holdes under voldsom kryssild fra det russiske artilleriet. Et voldsomt tankslag og et desperat tysk forsøk på å stanse frontalangrepet fra øya i Dnjep endte begge med russisk seier. Kiev er praktisk talt jevnet med jorden. Kampene har nådd høydepunktet, og det ser ut til at russerne disponerer over styrker som er sterke nok til å knuse den siste fortvilte tyske motstanden. I de siste meldinger heter det at flere tyske motangrep er slått tilbake og russerne fortsetter å utvide sine brohoder og forbedre sine stillinger.

NAVN:
slag
nordm
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KM
være
n noc
ngrep
et va
gange
enfå
l ver
N I D
erstr
hevd
ler n
mot t
fols
full
kri
slik
se o
LØG
ot i
Det
vang
ver
rykte
at io
rder
ann
or k
hvi
ER
færo
å k
nde
tse
de
sve
blod
rno
seg
on.
Hit
vi
mon
t,
r
vies
ykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

MORD OG FENGSLING.

Terboven - den usle, feige, sadistiske masse-morderen - har funnet fem nye uskyldige ofre, dennegangen i Drammensdistriktet. Med den djævelske kynisme som preger denne utsøkte nasistasan skriver han selv i "dommen": "Etterforskningen har ikke ført til pågripelsen av de direkte gjerningsmenn". Slik får han sitt kjæreste ønske oppfylt: å myrde uskyldige. Den nakne, kalde "beretningen" som leder ham, er formet i Görings oppskrift for behandlingen av nasists motstandere: "Vi skal skape forbrytere, ikke martyrer". Det tror de dårer, som Herren har slått med blindhet, for at de skal gå til grunne. Martyrer skaper de. Vi føyer de fem nye martyrnavn fra Drammen og Mjøndalen til den lange listen over æresnavn i vår frihetskamps Pantheon:

Direktor Alf Johnsen, som nevnes først på listen over de henrettede, spilte i mange år en fremtredende rolle i Høyre i Drammen. Han var sjef for Gullaug Sprengstoffabrikker og var kjent som en meget sympatisk bedriftsleder. Johnsen var ingeniør og har vært ved Gullaug siden 1919.

Fondsjeff Reidar Furu var i 40 års alderen og var ansatt i Drammens og Oplands Nye Privatbank. Desuten var han lærer ved Drammens Handalsskole. Han gikk helt opp i sitt arbeid og trådte aldrig fram i det offentlige livet.

Thomas Henry Atnas var avdelingsingeniør ved Norges Statsbaner, Drammens distrikt. Han var født i 1876 og ble ansatt som avdelingsingeniør i 1932. Han har aldrig delttatt i det politiske liv.

Anders Johansen var en ung maskinist fra Mjøndalen. Han deltok ikke aktivt i det politiske liv.

Arthur Simensen var også en yngre arbeider fra Mjøndalen. Han var i sin tid en meget kjent fotballspiller i Mjøndalens Idrettsforening, var landslagsspiller og flere ganger norgesmester.

Drammen har vært hardt rammet av gestapo- og N.S.-terroren. Restriksjoner, arrestasjoner, beslagleggelse av boliger og mulker, hele representantfamilien har byen fått føle. I våres ble det foretatt en mengde arrestasjoner, og nå etter "attentatet" er flere kjente Drammensere igjen arrestert og ført til Grini. Vi nevner: disponent Schmidt, sportshandler Furuseth, skipsreder Einar Bruusgaard, disponent Heise-Schoyen, dr.med. Harald Gjessing, boktrykker J. Steenberg og ingeniørene Hansen, Backe, Harbitz, Hjorth og Falck.

Byen har alltid vist en fast og besluttsom holdning overfor nasiterroren. Den lever også nå videre i samme ånd. Den klare, religiøse, selvvalgte beslutningen tross alt: De kuer oss ikke! Det er i dag "Ånden fra Drammen".

Morderne - fra erkeslyngalen på Skaugums avsvide trone, som bærer ansvaret for det skrevne og talte diktat til ugjerningene - over gestapokreaturene og de pyntede Wehrmachts-nikkedukkene, som muliggjør og dekker Terbovens vold - ned til veggelusmarkets ynkelige barn, som nok har en hånd med når de uskyldige pekes ut som ofre - Vi sier: Alle disse morderne skal på regnskapets dag få sitt oppgjør etter det Skriftens ord: "Den som intet har, fra ham skal endog tages det han har". Det vil si: Den dag da morderne er berøvet all sin makt, sine våpen og sitt terrorapparat, når de sitter nakne på sine ruinhauger og "intet har" - da skal de få betale for de uskyldiges liv med sin egen blodbestenkte morderliv.

v v v v v v

ARRESTASJONER VED UNIVERSITETET.

12 universitetslærere og ca. 60 studenter ble arrestert fredag av statspolitiet. Arrestasjonene står i forbindelse med konflikten om det nye reglementet for opptagelsen av studenter. Fakultetenes protest ble av departementet oppfattet, som en streiketrusself. Blant de arresterte

er følgende 8 professorer: Carl Jacob Arnholm, Bjørn Foyen, Odd Hassel, Anatol Heintz, Magnus Olsen, Harald Scjelderup, Eiliv Skard og Sverre Steen. Envidere er dosent Schreiner, assistentene Cappelen og Sevarstad og universitetsstipendiat Andenes arrestert.

v v v v v v

Det Norske Teater. Tyskerne har nå rekvirert teatrets sal på St. Olavs plass. Den skal ominnredes til tysk revy- og kabaretscene, muligens tysk nattklubb. Det er bemerkelsesverdig at Det Norske Teater, som er ledet av nasi-rova Cally Monrad, må gå i landflyktighet. Teaterdirektoratet har i den anledning rekvirert Centralteatret, slik at Det Norske Teater og Centralteatret kommer til å spille en uke hver fremover. Det Norske Teater vil begynne sine forestillinger i dette lokale den 27. ds.

SELVFLØGELIG SKAL ALLE FORESTILLINGER AV DET NORSKE TEATER FRENDELES BLOKERES.

I samme forbindelse ber man publikum erindre at det er bare en nasist blant Det Norske Teaters personale, nemlig Einar Tveito. De øvrige er helt all right. Martin Gisti er ikke lenger tilknyttet teatret, men er på turne med "Frontteatret".

DETTE ER N.S.

Fagfolk i alle stillinger. Den beryktede Sundlo, som overga Narvik til tyskerne, er blitt utnevnt til fungerende fylkesmann i Oslo og Akershus. I et rundskriv til fylkets embedsmenn er det uttrykkelig sagt fra, at Sundlo ikke skal tituleres fylkesmann, og helst skal en bare skrive til Oslo og Akershus Fylkesmannsembete.

På Notodden har de en tid hatt en lærer Dahl som borgermester. Mannen er selvsagt N.S. Han ble i sin tid satt under tiltale for sedelighetsforbrytelser mot barn og avsatt som lærer. Da N.S. kom til makten, stakk han hodet fram igjen og ble en stor mann. Han endte som borgermester på Notodden og gjorde seg helt umulig ved sine vettløse avskjedigelses av dyktige folk. Tilslutt ble det for ille selv for N.S., og borgermesteren ble selv avskjediget.

Mobelsnekker Otto Gjellum ble av de nasistiske myndigheter oppnevnt til formann i Jakobs menighetsråd i Oslo. Gjellum har 7 barn i sitt ekteskap og dessuten 3 uekte barn. Han var dessuten i besittelse av den for fremtredende nasister nødvendige egenskap, å være en straffedomt forbryter. Gjellum er spesialist på sedelighetsforbrytelsenes område. Han har vært dømt til 8 - åtte - års fengsel for forbrydelser mot straffelovens paragrafer 195, 196, 199, 3 og 207, som handler om blodskam. Da Gjellums kvalifikasjoner på sedelighetsforbrytelsenes område ble altfor godt kjent i Oslo, fant Frøyland å måtte tilbakekalle oppnevnelsen av mannen som formann i menighetsrådet.

Som Hvilgmeyers etterfølger i Hamar bispedømme er utnevnt sogneprest Haga. Han er kjent som en meget nidkjar nasist og angiver. At forholdene ikke blir særlig lette for Haga, er det meget som tyder på. Han er allerede roket uklar med sin partifalle "pastor" Iglørd i Engerdal. Iglørd var en av de første partifeller som Feyling hengte kappe og krage på. Men forsøket har vært ytterst mislykket. Flere av hans nasistiske menighetslemmer har således klaget over at deres prest både er uordentlig og urenselig. Iglørd er så roket uklar både med "biskop" Haga og fylkesfører. Disse har funnet Iglørds forhold så graverende, at de har foreslått ham avskjediget som prest.

Den beryktede "pastor" Harald Fosse i Kopervik er også roket uklar med sine overordnede. Han blir antagelig med det første forflyttet til Petrus menighet i Oslo. Fosses nerver vil sikkert ikke få bedre av arbeidet i Petrus enn de har hatt av oppholdet i Kopervik.

BLOKADE. Vi minner for siste gang om at Ritz konditorier er boykottet. Innehaveren er nasist og støtter Frontkjemperkontoret økonomisk.

v v v v v v

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

Etter gjennombruddet syd for Kremetsjog strømmer mengder av russiske tanks, infanteri og motoriserte avdelinger gjennom bresjen. Meldinger fastslår at russernes tallmessige overlegenhet aldri har vært større enn nå. News Chronicles korrespondent i Moskva skriver: "Tyskerne har lidd et knusende nederlag ved Dnjepr sydøst for Kremetsjog". Han gir en overordentlig dramatisk skildring av det veldige slag og den fullstendige seier.

Fra Saporosje sprer sovjet-troppene seg i en stor bue i retning mot steppene nord for Krim og mot de store manganfeltene ved Nikopol. Ved Dnjepropetrovsk og på slettene syd for Saporosje er et av de største feltslag som er utkjempet på Østfronten i full gang. Begge parter kaster inn divisjoner etter divisjon, og tapene er meget store på begge sider. Innsatsen av fly er enorm, det er rene generalmenstringer.

Melitopol. Hus etter hus, gate etter gate fortsetter kampen om Melitopol. Tyskerne forsvarer seg desperat og fanatisk, men trengs stadig tilbake av kraften og iherdigheten i de russiske angrepene. Tyskerne er nå presset ut av byens sentrale deler.

Krim og Kertsj. Russiske stupbombefly har innledet en sammenhengende bombing av de tyske retrettlinjene over Perekopneset. Jernbaner og trafikknutepunkter er sprengt eller stukket i brann. Ved Kertsj-stredet fortsetter det russiske artilleriet å myke opp de tyske kyststillingene på Krim.

Fasitt. De tyske nøkkelstillingene står for fall. Med Dnjepr-linjens fall som bakgrunn tegner seg allerede de grove konturer av russiske operasjoner av det farligste tilsnitt - operasjoner som truer tyskerne med katastrofale nederlag.

vv vv vv

NORGE. Justitsminister Terje Vold uttaler i anledning av henrettelsene i Drammen: "Det foreligger her et nytt og skandaløst brudd på all folkerett. Dette er et utslag av den samme terror som de tyske makthavere har utøvet i Norge i 3 1/2 år, og som tydeligvis har utviklet seg til ren desperasjon. Det bør videre fastslås at ikke bare de tyske makthaverne i Norge - i første rekke Terboven - men også den tyske regjeringen bærer ansvaret. Jeg understreker den erklæring som den norske regjering tidligere har avgitt om straff for krigsforbrytelser av denne art. Det bør også presiseres at alle som - direkte eller indirekte - er medskyldige, kommer til å bli trukket til ansvar". Justitsministeren erklarte at man kan være sikker på hvordan det norske folkets reaksjon vil bli. Det som er skjedd vil vekke avsky, men det vil også sveise sammen det norske folket til ennå mer forbitret motstand mot et "styre", som er en hån mot de mest elementære regler for menneskelig samliv på jorden:

"Aftontidningen": Det kan tenkes at herrefolkets representanter føler seg mindre svake når de på denne måten slukker noen liv. Da alt og alle står imot dem og det ikke lykkes for dem å gjennomføre den nye ordning, føler de kanskje en slags abnorm lettelse ved å fyre av noen skudd mot levende mål.

vv vv vv

DANMARK. De danske sabotørene har i den siste tiden særlig konsentrert sin aktivitet mot det tyske flyvåpenet og flymaskinindustriene i Danmark. 7 tildels alvorlige sabotasjehandling, med økonomiske skader på opptil 400000 kr. har funnet sted i København i de siste fjorten dager.

ORD FOR DAGEN. For et år siden idag sa Goebbels i en tale i München: "Idag behersker vi Dnjepr og Don. Snart vil vi også beherske Volga. Når senere vårt fremstøt inn i Kaukasus også er bragt til avslutning, vil de rikeste oljefelter i Europa være i våre hender. Den som har olje, jern og kull vil vinne krigen".

vv vv vv

LONDON, NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 20/10-1943.

SYDFRONTEN. Den 5. armés forτρόpper står nå 20 km. nord for Volturmo-linjen og presser tyskerne i harde nærkamper tilbake langs hovedveiene til Roma. Ikke en eneste tysk soldat oppholder seg lenger i de tidligere forsvarslinjene mellom Volturmo og Termoli. Den 5. arme har erobret 4 mindre byer på vestavsnittet. Den 8. arme har erobret 3 mindre byer på sentralfronten og 1 ved Adriaterhavskysten, 16 km. nord for Termoli.

Langs vestkysten. Etter å ha brutt jernbanelinjen mellom Napoli og Roma ved Cancallo ed Ancone, driver den 5. armé nå tyskerne mot byene Formia og Gaeta. Den har kraftig støtte av flåte og fly.

På sentralavsnittet har de allierte etter gjennombruddet mellom Vinchiaturo og Campobasso rykket fram over 40 km. og står nå like i nærheten av jernbaneknutepunktet Iserria. Angrepsretningen er Roma. Tyskerne er sleipe som åler, idet de metodisk viker unna de alliertes omringningsmanøvrer. Isernia ligger under hard artilleriild, bombes kraftig fra luften og trues av allierte kiler fra syd og øst.

Flyangrep. Veiene mot Roma har i 48 timer ligget under kraftig bombing. De allierte forsøker i sammenhengende raider å slå istykker trafikknettet omkring Roma. Tyskerne har konsentrert store mengder av luftskyts rundt Roma. Det tyske jagerflyvåpen er også mobilisert i betydelig større skala enn før. Det allierte flyvåpen har også foretatt en rekke heftige angrep mot de tyske flyplassene rundt Roma, og alt tyder på at området rundt hovedstaden for alvor holder på å trekkes inn i kampsonen.

Ny forsvarslinje. Britiske speiderflygere rapporterer at det ser ut til at Kesselring er iferd med å opprette en ny forsvarslinje ved elven Garigliano ved Gaeta-bukten, ca. 25 km. nord for Volturmo. Det er også observert store troppesammentrekninger i Roma, og det er ikke utelukket at tyskerne forbereder en motoffensiv i stor skala.

Fasitt. Det er kanoen om høydestillingene foran Capua-sletten som det nå gjelder. Reuters spesialkorrespondent telegraferer: Hver ny fremrykning for de allierte blir vanskelig inntil de har fått kontrollen over disse høyder. Når vi har fått denne kontrollen, blir stillingen for Kesselrings styrker på sletten nesten uholdbar.

Jugoslavia. De allierte luftstridskrefter har for første gang rettet angrep mot det tysk-okkuperte Jugoslavia fra baser i Syd-Italia. Bombefly har kastet spreng- og brannbomber mot Skoplie i Syd-Serbia, hvorforsjoner og jernbaner er blitt voldsomt skadet. Gjennom Skoplie går den eneste jernbanen fra Donaudalen via Serbia til Hellas. Jernbanesporene er revet opp på kilometer lange strekninger.

Tyskerne har gjort forgjeves forsøk på å gjenerobre 3 byer utenfor Dalmatia, men det har lyktes dem å gjenerobre Susak og Ogulin i Kroatia ved hjelp av panserforsterkninger fra Italia. En by syd for Beograd og en by nord for Dubrovnik er erobret av jugoslaverne.

VESTFRONTEN. Britiske langdistansefly rettet natt til tirsdag et heftig angrep mot Hannover, mens Mosquitofly foretok angrep i mindre skala mot Berlin og Vest-Tyskland.

Hannover ble sist angrepet for 10 dager siden, da brannene raste i 72 timer. Byen ble nå på ny satt i brann, og man kunde observere en rekke kraftige eksplosjoner. Ifølge Atlantic raser det nå hundrevis av branner i byen, som på forhånd var meget ødelagt. Det er trukket fram over 1.900 dødsofre i det første dagn, og antallet av hjemløse anslås til 18.000. Det var heftig luftvermotsstand og 17 bombefly gikk tapt.

vv vv vv

NORDB-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo-

DETTE ER N.S.

Hirdmønstring. Det var mønstring av "eliten av Norges ungdom". Det var et meget oppmuntrende og fornøydlig dørskue - for oss. Maken til elite skal man lete etter. Det er simpelthen godt gjort av quisling å samle så mange sidrøpede og knekrokete labbedasker og så mange åpenbart imbesile, pukkelryggede værterkaker på ett brett. Vi tror ikke det fins noen annen uniformert korporasjon i verden som vilde våge å presentere en slik "elite". Frelsesarmeen vil sikkert betakke seg for å få sine uniformer deformert av slike krypdyr. Et forbausende stort antall var halv- og helgamle tuslinger, som det nesten ikke var mulig å se bak og fram på. 90% av hele banden så ut til å kunde drive som høyeste erhverv frimerkeklistring og vaktbikkjetjeneste. Disse kara skal gjenreise Norge, sier "føreren". De må da i all anstendighets navn først se til å gjenreise sin egen ryggrad, så de får den oppreiste gang som skiller mennesket fra apekatten.

Men, bevares hvor morske de prøvde å se ut! Det var summa summarum et syn, som under alle andre forhold vilde ha åpnet en orkan av gapskratt og en kjempemessig, drepende hånflir - gapskratten og hånfliren over at det er lykkes quisling å samle alle "mauvais sujets" i landet under sitt merke. Hemmeligheten er vel den at han nærer den samme forkjærlighet for dårlige subjekter som sin herre og mester og har intuisjonens nådegave når det gjelder å snuse opp slike. Prædikaterne til disse dårlige subjekter er da også de samme som i det tredje riket: trampe i gaten, bevege høyre skulderledd i sinnøye rykninger og belje sektens krigshyl og "sanger" i preusisk staccato. Vi skal få lov til å gjengi

N.S' nye kampsang.

Her kommer en bølging av tussete menn
fra fjell og fra li og fjord
som svek sine plikter mot hjem og mot venn
og mot sine fedres jord.

Forredere er de idag
går fram under hitlers flagg
og faller i ryggen hver ærlig mann
med skitne våpen ifra nasiland.

Refr. Fram da ramp og forbryterskare
til kamp under hitlers flagg!
Psykopat, vis deg saken verdig
du krumbøyde usle narr!

o o o o o o o o o o

Rygh Halland, som sitter i "statens" filmdirektorat, har nå også fått lyst på de store inntekter. Han bor for øyeblikket meget standsmessig i en beslaglagt jødeleilighet og vil gjerne skaffe seg tilsvarende inntekter. Han vil med andre ord gjerne bli privat filmprodusent som Sinding og Willoughby, som begge nå jonglerer med hundretusener.

Oslos nye "viseordfører" **Egil Rein**, Maridalsveien 62b var tidligere verkstedarbeider på Aker, men er nå funnet kvalifisert til den stilling som hverken Claus Hansen eller Halvard Olsen ble forunt å nyte i fred.

Har .e hørt at på grunn av tonnasjemangel vil Osebergskipet bli satt inn i ruten på "oversjøisk" fart. Det vil hovedsakelig gå med meierismør og hvitt hvetemel?

Siste frist for innlevering av syke hunder er satt til førstkommande torsdag, meddeler næringsdepartementet. Innlevering skjer til kjøthallen. Kommodebikjer er unntatt.

FRONTRAPPORT FRA SYD-RUSSLAND.

I sine fortvilte forsøk på å stenge den farlige luken sydøst for Kremensjug fører tyskerne fram reserver med alle tilgjengelige transportmidler: ekspressvogner, lastebiler og andre biler. Store transportfly er også anvendt. Tyskernes motstand er brutt etter 13 dagers voldsomme kamper. Tusenvis av tanks og kanoner er transportert over Dnjepr, og angrepene finner sted i gigantisk skala. Forut for angrepsoperasjonene går intens artilleriild. Tusenvis av kanoner av alle kalibre åpner ild samtidig fra stillinger som ligger så nær hverandre at kanonhjulene berører hverandre, og hele kampområdet rystes som av et jordskjelv, heter det i en frontmelding. Lufttrykket er så voldsomt at bølgene på Dnjepr går høye som om de var pisket av hard vind. De russiske artilleriteppene herjer fryktelig i motstanderens bakre linje, og tyskernes tap i menneskap og materiell er enorme. Ennå før røyken fra artilleriilden er spredt, går russiske stupbombefly til angrep, og eskadrene etter eskadrene går ned i lav høyde fra en skyfri himmel og fullbyrder ødeleggelsen. Det heter i et Moskva-telegram at på enkelte avsnitt av fronten er det oppstått slik forvirring blant de tyske troppene at man nesten ikke kan tale om organisert motstand. Bataljon etter bataljon, regiment etter regiment av hypermoderne utrustede russiske avdelinger stormer på og truer med å rive fullstendig opp de tyske forsvarslinjene mellom Dnjepr-kroken og det Asovske hav. Stormovikfly dunderer over slagfeltet nesten nede ved marken og tilintetgjør alle forsøk fra tyskernes side på å holde stand eller føre fram forsterkninger.

Om kampene ved Melitopol skriver et øyenvitne at byen er forvandlet til en massegrav for tyske soldater. I de avsindige gatekampene, som er like desperate som i Stalingrad, hoper de falne seg i kjempemessige hauger. De russiske stupbombefly angriper med knusende virkning, og det hersker et ubeskrivelig inferno. Kampene i byen går nå på det 8. dagnet.

v v v v v v

TO TYSKE STELTER.

To tyske stemmer talte lørdag den 26. juni om Tyskland som forkjemperen for kulturen mot angelsakernes barbari. Den ene var Goebbels fra München, den annen Thomas Mann fra New York.

Goebbels sa: "Tysklands fiender ynder å spille rollen som forsvarere av kunst og litteratur. De snakker ustanselig om menneskehetens sivilisasjon. Det er imidlertid Tyskland som er i besiddelse av denne sivilisasjon og som idag fremdeles er dens verge og beskytter."

Thomas Mann sa: "Over alt i Tyskland ble det den 10. mai 1933 med stor seremoni brent tusenvis av bøker skrevet av frihetselskende forfattere, ikke bare tyskere og jøder, men også amerikane, tjekker, østerrikere, fransk menn og fremfor alt russere. Verdenslitteratur gikk opp i røyk!"

EN PROSENT SANNHET. En fransk ingeniør som nylig undslapp fra Frankrike til England sa: "Folk i Frankrike tror at de tyske nyhetssendingene kanskje inneholder 10% sannhet". Mens den franske mannen var i London, gjorde tyskerne noen få svake forsøk på å bombe byen. Etter å ha hørt tyskernes beretninger om disse angrepene, sa han: "10% er altfor meget. 1% er riktigere".
VEDENEJEV, deputert i Sovjet-Unionens øverste råd, erklarte den 18/10: "Tyskland skal få produsere og erstatte alt som trenges for å bringe alt i orden igjen etter ødeleggelsen. Omfanget av godtgjørelsen for den materielle skaden må bli slik at den sikrer full gjenreisning og videre utvikling av Sovjets næringsliv. Det vil kreves meget arbeidskraft og store anstrengelser for å reparere alle skader, og det er ikke mere enn rett at Tyskland skal godtgjøre den ødeleggelsen som de tyske troppene har anstiftet."

v v v v v v

NORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg mot tyskerne. I områdene av Treviso og Bergamo...

25 OKT. 1943

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 22/10-1943.

Mappe 9
Eksp. 22.10
Arg. 1943

4226

ØSTFRONTEN. Ved nedre Dnjepr trues den nyoppsatte 6. tyske arme av en fryktelig katastrofe.

Etter gjennombruddet ved Kremetsjug strømmer russiske tanks, kanoner og infanteri gjennom den nesten 50 km. brede bresjen. De fortvilte tyske forsøkene på å stanse den russiske angrepsbølgen slått feil, og tyskerne er kastet overende med svære tap. Krasnaja Svesda omtaler at området på de sider av Dnepr-buen er forvandlet til et eneste kjempemessig slagfelt. Tyskernes stilling er sterkt forverret etter at sovjet-divisjonene har presset seg fram til jernbanen Dnjepropetrovsk-Kirovo, som er avskåret ved knutepunktet Pjatikatka. 30 kilometer av denne jernbanelinjen er nå russernes hender.

Truet i ryggen har den tyske garnisonen i Dnjepropetrovsk begynt å evakuere byen. Sprengpatrujer er i febrilsk virksomhet, og byen rystes av den ene voldsomme eksplosjonen etter den annen. Russerne rykker på bred front mot manganfeltene ved Nikopol, som forsyner den tyske krigsindustrien med størsteparten av denne viktige malm. Alle de tyske styrker som oppholder seg mellom Saporosje og Melitopol står i fare for å isoleres, og det er oppstått en situasjon ved nedre Dnjepr, som minner meget om den ved Stalingrad for et år siden.

Syd for Saporosje og ved Melitopol presser sterke russiske panser- og infanteriavdelinger seg mot Krim. Sovjet-troppene rykker fram opptil 20 km. pr. døgn.

I Melitopol kjemper tyskerne desperat for å dekke retratten fra Krim. Tropper fra Krim har deltatt i kampene. Tyskerne er fordrevet fra byens sentrum, og garnisonen trues samtidig av russisk omringning fra nord og syd. 24 motangrep er blitt knust av russerne i Melitopol-avsnittet på 2 dager.

Hele den tyske frontlinjen ved nedre Dnjepr kaaker i sine fuger, og von Mannstein står overfor Truslen om å bli fanget i en genialt oppstilt felle. De sovjet-russiske panseravdelinger sprenger uimotståelig fram over steppene innenfor Dnjepr-buen, hvor tyskerne nå må møte den russiske stormfloden på åpne feltet og uten mulighet for å falle tilbake til naturlige forsvarsstillinger.

Kiev. I utkantene av Kiev bølger kampene fram og tilbake under voldsom tysk motstand. Innfartsveiene til Kiev er dekket med falne og med sønderskutt materiell. De står som monumenter over noen av de vildeste nærkamper som er utkjempet i det tysk-russiske felttoget, skriver Times Moskva-korrespondent. Et befestet sted mindre enn 10 km. fra Kiev ble erobret igår.

Gomel. Ifølge en melding som er inngått fra Moskva sent mandag kveld har sovjet-armeene innledet en ny offensiv vest for Gomel. Russerne går til angrep på Dnjeprs vestre bredd i traktene omkring Retsjitsa, ca. 40 km. vest for Gomel. Kampene mellom Kiev og Gomel raser med samme heftighet. Russerne presser på mot Gomel fra syd og øst.

Fasitt. Times' korr. telegraferer: von Mannstein synes nå å stå overfor den tvingende nødvendighet å trekke sine sydarmeer hurtig tilbake til nye stillinger ved elven Bug for å forsøke å unngå en katastrofe av store dimensjoner.

VESTFRONTEN (siste). Tunge amerikanske bombefly angrep idag mål i Vest-Tyskland, støttet av britiske og amerikanske jagerfly. Nærmere enkeltheter foreligger ennå ikke.

ORD FOR DAGEN. I sending fra London idag ble det uttalt følgende korte minneord om de siste 10 ofre for den tyske terror i Norge: "De falt for en sak som bare vil hente ny styrke av deres offer: NORGES FRIDET."

vv vv vv

SYDFRONTEN. Den 5. arme har lagt slottene nord for Voltorno bak seg og trenger nå fram i fjelltraktene innenfor Gaeta-bukten. De hardeste kampene står nå mellom Isernia på midlavsnittet og området nord for Ternoli. Dagens komm. melder at to kraftige tyske motangrep er slått tilbake. Kessalrings nye forsvarslinje ser ut til å løpe fra Garigliano-elvens munding i vest over fjellkjedene mot Venetru og Isernia til Adriaterhavet. Det er gunstig forsvarsterrang.

Flyangrep. Marsjall Tedder har etablert sitt flyvåpen på baser i Syd-Italia. Virkningene er ikke uteblitt: etappelinjer, flyplasser, troppekonsentrasjoner, havner og sjefart er blitt utsatt for harde slag. Blant målene nevnes: 4 store flyplasser ved Roma, hovedjernbanelinjene Roma - Genova, Livorno og Firenze, jernbanelinjer, tog og havner på vestkysten, jernbaneknutepunktet Nis på stambanen Sofia - Beograd - 70 fulltreffere - jernbaneknutepunktet Skoplje i Serbia for 2. gang på en uke, og kystfart utenfor Albanias kyst.

Fasitt. En relativ ro er inntrått i kampene. Begge sider er iferd med å omgruppere sine styrker og fore til forsterkninger. Aktiviteten i luften trer åpenbart inn i en ny fase.

VESTFRONTEN. En stor styrke Lancasterfly bombet Leipzig natt til torsdag. Mosquitos bombet samtidig Berlin. 17 bombefly savnes. Leipzig har store fabrikker for flydeler, tanks og ammunisjon, noen av de største bomullspinnerier i Europa og noen av Tysklands største trykkerier. (Tauchnitz) Store styrker flygende festninger har angrepet flyplasser i Nederland og jernbaneknutepunkter i Nord-Frankrike.

ØSTFRONTEN. 50 tyske divisjoner - d.v.s. nær 1 million mann - er satt på spill i

Slaget om Dnjepr-buen. Frontalangrepet ved Kremetsjug har fort russerne ca. 100 km. inn i den store Dnjepr-buen. Jernbaneknutepunktet Snamenka er nå truet. Sovjet-armeene sprer seg over lettene nord for Nikopol og Krivoj Rog. Tyskernes eneste retrattvei fra Dnjepropetrovsk går over jernbanen til Krivoj Rog. von Mannstein har ennå ikke greidd å omgruppere sine opprevne divisjoner, og noen fast front har ikke kunnet opprettes nord for Krivoj Rog. På kjent maner forsøker tyskerne å grave ned sine tanks på de åpne steppene for å la dem tjenestgjøre som artilleri. Deres eneste hensikt nå er å skape et øyeblikkelig pusterom for de tropestyrker som over hals og hode har måttet oppgi sine stillinger syd og sydøst for Kremetsjug.

Nytt fremstøt. Mens den russiske fremrykningen presser på i retning mot Dnjepr-buens midte, er et nytt russisk fremstøt under utvikling fra Saporosje i retning mot Nikopol. Nærmere enkeltheter om dette fremstøt foreligger ennå ikke.

Melitopol. 3/4 av byen er nå i russernes hender. Tyskerne begynner å lide av mangel på ammunisjon, og kampene går mot sin slutt.

Gomel - Kiev. Den dramatiske utvikling av begivenhetene på den syd-russiske steppen har i noen grad - og uberettiget - stillet sammenstøtene ved Kiev og Gomel i skyggen. På disse frontavsnitt fortsetter imidlertid kampene med usvekket kraft. Et kjempeslag om Kiev er i full gang idag. Fra nord og syd for byen drives tyskerne jevnt og sikkert tilbake. Ringen rundt både Kiev og Gomel lukkes stadig hardere med heftige flankangrep for å få de tyske stillingene til å bryte sammen.

Krim evakueres. Krasnaja Svesda meddeler onsdag at tyskerne har begynt evakueringen av Krim. Det oppgis at størsteparten av de 250.000 tyskere og rumenere som oppholder seg på halvøya er overført til de truede avsnittene ved Saporosje - Melitopol og til slagfeltene nordenfor malmfeltene ved Nikopol og Krivoj Rog. Krasnaja Svesda skriver at store deler av Krim står i lys lue, og at

NAVNE: utslag, nordm, og quis, mer i r, uisling, nordm, de ster, er føy, orge be, in Joha, ørn Wig, Austad, r Einar, gen Arv, I PÅ KN, t være, jen noe, angrep, Det va, e gange, bdenfab, iel ver, JEN I D, nderstr, et heve, eller m, n mot, affolsc, et full, i kria, av sli, elsc o, OG LØGN, ttot i, t. Det, flyang, hver s, t rykte, s ut i, rborder, grunn, iter k, gt hvil, UTTER, itære, nd å k, lunde, fortse, lt, de, mensve, s blod, ørerne, de seg, færon, da Hit, han vi, g men, latt, rger, ler via, stykker.

NORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg mot tyskerne. I områdene av Treviso og Bergamo-

KULTURFRONTEN. Oversikt oktober 1943.

Kulturtinget 24/9-43 ble åpnet med en tale av minister Fuglesang. Her pratet han om landets blomstrende kultur som han innkasserte til fordel for N.S. Han truet alle som ikke vilde medvirke. Han fant sin linje i N.S. punkt 24 "Fritt åndsliv med organisert selvstyre under statens tilsyn". Han uttalte: "Til alle dem som vil gjøre en arlig innsats for norsk kultur rekker vi hånden til samarbeid". Til dette svarer alle gode nordmenn: Vi løfter ingen hånd til samarbeid. Vi unndrar N.S. vår støtte. Norske kunstnere holder sin sti ren, og publikum slutter opp om dem, selv om det for begge parter skal bety offer og forsakelse. Etter den linje klarlegges vi Kulturfronten som den er idag:

BOKER. Følgende forlag er boykottet og ingen må kjøpe bøker merket med disse firmaers navn - uansett om bokenes innhold og omne ser harmløst ut:

Blix Forlag Kambans Forlag Centralforlaget Gunnar Stenersens Forlag I.M. Stenersens Forlag
Viking Forlag Segelcke Thraps Forlag Amos Forlag

Gyldendal Norsk Forlag er nasistisk ledet. Nye bøker fra Gyldendal er boykottet. Eldre litteratur, klassikere og skolebøker fra Gyldendal er ikke boykottet. Nasister Lars Hansens samlede verker fra Gyldendal er boykottet.

H. Aschehoug & Co.s Forlag fikk i sommer en nasistisk "konsulent" som etter oppdrag fra Kulturdepartementet skal kontrollere forlagets bøker. Dermed er Aschehougs nye bøker boykottet. Eldre litteratur og skolebøker fra Aschehoug er ikke boykottet.

TEATER OG FILM. Nationaltheatret, Det norske teater og Trondelag teater er boykottet.

Alle tre teatre har N.S.sjefer. Boykotten er helt gjennomført. For Nationaltheatrets vedkommende i over 2 år. Det er en bedrift av publikum. Ved de andre teatrene i Oslo har publikum demonstrert mot tendenser til innblanding. Skuespillerinnen Hilda Fredriksens gjestespill i "Hedda Gabler" på Det nye teater ble oppgitt p.g.a. trusselen om boykott av denne forestilling.

Gode norske skuespillere tar ikke noe arbeid utover hva deres kontrakter strengt forplikter dem til. De unngår offentlige opplesninger, såvidt mulig også filmengasjementer.

Publikum over hele Norge boykottet Sindingfilmen "Sagen til livet".

Til dem som danner de lange kinokøer i Oslo er det nødvendig å innskjerpe: Ingen god nordmann går idag på tyske filmer. Om andre norske filmer kommer det beskjed etterhvert.

MUSIKK. Ingen god norsk kunstner gir idag offentlig konsert. Han opptre ikke som solist ved orkesterkonserter.

N.S. forsøkte i 1941/42 med skarpe inngrep mot musikklivet. En rekke kunstnere ble nektet å opptre i Aulaen, i de beryktede "kringkastingsbetingelser" ble de pålagt å opptre i den nasistiske kringkasting. Disse angrep på kunstnerens frihet ble siden trukket tilbake, og N.S. forsøkte en ny forvirringstaktikk. Resultatet var at publikum ikke lenger visste hvilke konserter de kunde gå på og hvilke de skulde sky. Nasikunstnere som Otnes og Brandt-Rantzau samlet derfor fulle hus.

Grieg-festlighetene i juni i år ble et skoleeksempel på faren ved å gi nasistene lillefingeren. De fullt besekte konserter gikk inn i en uhyggelig sammoblending av norsk, N.S. og tysk hyldelse til vår store tonkunstner. Kulturdeputet holdt Lunsj, Reichskommissariat holdt "Feierstunde", ved Grieg grav var det offisiell kranspålægning ved Reichsminister, dr. Goebbels' representant. Alt under forsete av N.S.folk. Alle arrangementer og opptredende kunstnere ble trukket inn i den digre N.S.reklamemen i avisene. Gode norske kunstnere paraderte stadig side om side med nasister og tyskere i dagspressens billedstoff. Mange av våre kunstnere falt etterpå at de var kommet i blandet selskap og hadde kastet glans over forredernes propaganda-forestilling.

Men dette var ikke alt. Ved andre anledninger er gode nordmenn etter offentlig opptreden blitt

tvunget til å delta i rene nasistilstelninger, ja, et kor i Namsos er til og med blitt tvunget til å synge ved innvielsen av et nasihus.

På alle kanter merket man nasiens geskjeftige "kulturinteresse". Enhver som gir konsert må søke Kulturdeputet om tillatelse. Alle sangtekster skal sensureres på forhånd. Jødiske og russiske komponister er forbudt. I alle aviser ble skikkelige musikkritikere erstattet med nasister. Og på benkeradene i konsertsalene breiet tyskerne mer og mer - både i uniform og sivil.

Filharmonisk Selskap har hatt en stormfull og farlig tid. Orkestrets musikere måtte lånes ut til de avskyeligste propagandaarrangementer. De dannet ved sin kunst den faste ramme om "statsakten" på Akershus den 1. febr. 1942. Gode nordmenn i orkestret har måttet spille under tyske dirigenter, og sammen med norske og tyske nasister. På en av selskapets offentlige konserter har uniformerte tyskere spilt i orkestret.

På dette grunnlag må vi gjenta den parole som tidligere er kunngjort: Publikum går ikke på solistkonserter. Publikum skal ikke gå på Filharmoniskes konserter - heller ikke abonnementskonserter. Solister skal ikke opptre.

Dette er en parole. Den kan ikke diskuteres, bare følges. Det advares mot alle forsøk på å skape forvirring.

----- 000000000000 -----

NASISTISKE FRIMERKER. Postverket skal i nær fremtid gi ut nye frimerker med tilleggsverdi, de såkalte Landshjelp-frimerker. Dette er et rendyrket nasitiltak. Inntekten av tilleggsverdien skal gå til støtte av frontkjemperne og andre nasitiltak. Det hele er en tro kopi av den tyske Winterhilfe. Trykningen av Landshjelpmerkene pågår nå, og etter planen skal salget av merkene begynne i november måned. Landshjelpmerkene står helt i klasse med Quislingmerkene, Frontkjempermerkene o.l. Det er derfor en selvfølge at ingen god nordmann kjøper disse merker. Den som tror å kunne gjøre forretninger ved masseopkjøp av disse og lignende frimerker skal komme til å forregne seg grundig. Det er, og skal også etter krigen vedbli å være, en skamlett i enhver filatelists frimerkesamling å ha nasimerker av noen som helst art. Derfor er også førstedagsstempling av Landshjelpmerker noe som gode nordmenn holder seg borte fra.

INGEN GOD NORDMANN KJØPER LANDSHJELPFIMERKENE.

vvv vVv vVv

NATIONALTHEATERNYTT. Fremdeles sitter Per Aabel, Jørn Ording og Harald Schwendsen arrestert. Det er fastslått at de "illegale" skrifter som ble funnet i deres garderober, er blitt lagt der av uvedkommende. Påkleder Gunnar Hermanson, Sagerie, sitter også arrestert. Det norske teater har nå rekvirert Det nye teater og skal ha premiere den 10. novbr. med Finn Halvorsens stykke "Høyehall". Det nye teater er kastet på porten for godt. Dagen etter arrestasjonene ble Jørn Ordings søster begravet. Herr Ording ble nektet å overvære denne siste avskjed, selv med bevoktning.

NEVN ALDRI NAVN!

Vi er et folk i krig for livet uavlatelig. Men ennå har vi ikke erfaring nok. Vi går for blåøyet i kampen mot våre motstandere. Vi undervurderer dem. Vi erkjenner ikke at de bruker alle midler, at de har spioner alle vegne, at angivere er på ferde overalt. Vi snakker i selskaper, på tog, på trikker, på gater. Verst av alt: **DET NEVNES NAVN!** Hensynsløst og uansvarlig nevnes navn - de gale navn. La oss være tause. Verg dem som går i bresjen. Gjett ikke på hvem de er. Gjør Dem ikke til indirekte angiver og hjelper for våre fiender. **NEVN ALDRI NAVN!**

NAVN:
utslag
e nordm
og quis
mer i r
uisling
nordme
de ster
er føy
orge be
in Joha
ørn Wig
Austad
r Einar
gen Arv
I PÅ KN
være
jen noe
angrer
Det va
e gange
bdenfab
iel ver
JEN I D
nderstr
et heve
eller m
n mot t
affolsc
et full
i krip
ay sli
else o
OG LØGN
ttot i
t. Det
flyang
nhver
t rykte
s ut id
rborder
grunn
iter k
gt hvil
UTTER
litære
nd å k
lunde
fortse
lt, de
mensve
s blod
ørerne
de seg
faren.
da Hit
han vi
g, men
iatt,
rger
ler via
stykker.

NORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

den tyske grundigheten ikke forneker seg i sprengningspatruljenes virksomhet. Befolkningen utsettes for den verste terror, og alle arbeidsføre slapes bort med vold.

ALLE VEIER TILBÅKE. I en artikkel i Berliner Lokal-Anzeiger gir den tyske frontkorrespondent Wilhelm Backer følgende skildring av det smertelige tilbaketog: Det tyske infanteriet marsjerer taust gjennom natten. Det regner. Soldatene er altfor trette til å samtale med hverandre. Slik har tilstanden vært i mange dager. Om dagen kamp med fienden, om natten tilbaketrekning. Soldater faller over ende fullstendig utmattet. Når dagen gryr imorgen, er det det samme om igjen. Det har allerede vært det samme mange dager. På toppen av alt dette kommer det moralske press på oss alle sammen, fordi vi vet at veien ikke kan føre noe annet sted enn bakover.

KOMMENTAR. News Chronicles Moskva-korrespondent telegraferer: Sekken rundt tyskernes sydarne dras til for hver time som går, og mulighetene for en noenlunde helskinnet retrett er redusert katastrofalt. Russerne pumper uavbrutt nye panser- og infanteriavdelinger i ilden, og alle forsøk fra tyskernes side på å sperre russernes fremfart har slått feil. Moskva-kringkasteren betegner kampene syd for Kremensjug som et tilintetgjørelses- og materialslag som tåler sammenligning med de forbitrede kampene om Stalingrad.

FASITT. Det var en alvorstund av de sjeldne i preseministeriets konferanserum i Wilhelmstrasse igår. Man kunde høre en knappenål falle da de dårlige nyheter ble servert fra offisielt tysk hold. Intet propagandasprøyt. Stalingrad-armeen kaller på sine kamerater.

vv vVv vv

DE II.

Hva betyr etterforsning, rettergang og dom, som er satt iscene av Polizeigericht Nord? Intet. Absolutt intet, som har noe med det innholdet å gjøre som det siviliserte samfunnet legger inn i disse ord. Morderkulene fra denne "rettens" bøddelbander suser i blinde inn blant oss. Hva den finner på å beskyldre en politisk fange for er helt vilkårlig. Med den egne lurvete kynisme som de har spesialdyrket setter de da også leilighetsvis på papiret, at det slettes ikke er de "skyldige" de har dømt. Slik var det i Trondheim og i Drammen. Ingen må heller innbille seg at det fins et frugg av sannhet i Polizeigericht Nord's påstander om at den enkelte "forbryter" har begått den og den handling - fordi om det passer de råtne råbløytene i Polizeigericht Nord å bruke den delen av fraseklisjeene. Det hele er den blankeste, svarteste, mest uhumske svindel, som drives uten forsøk på å bevise - ja uten vilje til å forsøke å bevise. Hva raker det SS-pakkot om 10 nordmenn har gjort ditt eller datt, når de allikevel skal skytes. - når de allikevel skal skytes? Russiske krigsfanger skal sultes ihjel, joder skal utryddes med gass og maskingevær og nordmenn skal skytes - det er grei skuring.

Hvorfor skal nordmenn skytes? Ikke fordi de har gjort et eller annet. Det skjer kun for at de som unnes den store nåde å pustet ennå en stund i storrumsfengselsluft, skal trues, skremmes og terroriseres til å bli en viljeløs masse og et lydige redskap for tyrannene - og helst bli spioner, angivere, voldsmenn og mordere, som tyrannene selv er.

Derfor er det ikke de 10 som er de "skyldige". De virkelig skyldige, det er du og jeg - den enkelte og enkle nordmann, som tilfeldigvis ennå ikke står på Polizeigericht Nord's eksekusjonslister. Vi er skyldige, fordi vi ikke er en viljeløs masse og et lydige redskap for tyrannene, fordi vi ikke lar oss true, skremme og terrorisere til å bli spioner, angivere, voldsmenn og mordere, som tyrannene selv er. De 10 - det er du og jeg. De 10 falt i vårt sted. Derfor lyder idag

ORD FOR DAGEN. Det blir vårt livs sak og vår aressak å sørge for at vår gjeld til de 10 blir betalt - med kapital, renter og rentes renter.

vv vVv vv

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 25/10-1943.

SYDFRONTEN. Den 5. armés fortropper nærmer seg nå den viktige tyske forsvarslinjen som løper omtrent 140 km. syd for Roma. Den gjør fortsatt fremgang tross kraftig tysk motstand og ugunstig terreng. De tyske motangrepene er avslått, men fronten er ikke stabilisert på mange avsnitt. Av mindre byer som er erobret av den 5. arme nevnes Lucito, Montenero, Campochiari og Baia Latina.

Den 8. arme har på midtavsnittet slått tilbake kraftige tyske motangrep. Den har erobret nokkelstillingen Baranello, som ligger vest for Campobasso på hovedveien mot Isernia. Videre har den inntatt Lupara, 23 km. nordøst for Campobasso. De avdelinger som rykker fram fra de nylig erobrede stedene Oratino og Buzzo, vest for Campobasso, har angrepet tyskernes stillinger ved Biferno.

Montgomery har innledet en kraftig offensiv for å kaste tyskerne over elven Trigno, 20 km. nord for Termoli. Den 8. arme har dermed satt seg i bevegelse etter en tids relativ stillstand. De allierte har drevet en kile inn i de tyske linjene, har gått over elven og forsterkninger føres fram for å utvide brohodet.

Flyoffensiven fortsetter med den samme pågående kraft. Langs hele fronten er det rettet angrep mot kanonstillinger, troppesamlinger og transport. Videre meldes det om en rekke angrep mot jernbaner og jernbaneanlegg, ammunisjonsdepoter og flyplasser i Midt-Italia og på Balkan. Kesselrings viktigste jernbaneforbinnelser nord for Roma er blitt ilde tilrett. Begge hovedlinjene sydover fra Livorno og Firenze mot Roma er blokkert ved Orvieto og Ortebello. Fly fra baser i Middelhavsområdet har bombet mål i det sydlige Østerrike. Nærmere enkeltheter foreligger ikke om dette angrepet.

Kommentar. Kesselring har fått forsterkninger og disponerer nå antagelig bortimot 150.000 mann i 9 divisjoner. De samlede tyske styrker i Italia og på Balkan anslås til 30 a 40 divisjoner. General Alexander uttaler: "Det italienske felttoget skrider gunstig fram, skjant riktignok ikke fullt så hurtig som man kunde ønske. Det nærmeste målet er å trenge fram til Roma så fort som mulig. Det er et hardt arbeid på grunn av mineiringer og vanskelig terreng. Det hersker ingen tvil om at tyskerne vil kjempe hardnakket om resten av den italienske halvøya".

Fasitt. Det er ikke trolig at Kesselring foretar noen større motoffensiv syd for Roma. Han sparer sannsynligvis sine styrker for å fortsette med forsvarsaksjoner for å sinke de allierte.

VESTFRONTEN. Store styrker av britiske bombefly rettet natt til lørdag et hurtig og meget kraftig angrep mot Kassel. 1.500 tonn sprang- og brannbomber ble kastet mot byen. Det oppsto kjenpebranner, og røyken steg opp til 5.000 meters høyde. En annen styrke angrep samtidig Frankfurt og Mosquitofly bombet mål i Köln-området. 44 bombefly og 1 jagerfly savnes etter nattens operasjoner.

Forøvrig er det i løpet av helgen meldt om ganske omfattende flyangrep mot flyplasser og jernbanemål i Frankrike og Holland, om Mosquito-angrep mot mål i Ruhr og Rhinland og mot skipsfart langs Kanalkysten.

SVERIGE. Det svenske Aero-transportfly "Gripen" ble fredag skutt ned av "ukjent" militærfly utenfor den svenske kyst. 10 av de 11 passasjerer omkom. Reaksjonen i Sverige er meget sterk. Dagens nyheter skriver: "Målet er nå fullt. Det går ikke lenger på denne måten".

ØSTFRONTEN. Times skrev lørdag: "Slaget om Dnjepr er utkjempet og vunnet. Det er sannsynlig at selv ikke Stalingrad vil innta en mere fremtredende plass blant de russiske bedrifter".

Melitopol er falt. Stalins dagsordre lørdag til general Tolbuchin lyder: "Etter å ha tilføyet fienden meget store tap og overvunnet hans fortvilte motstand i 10 dagers hardnakkede kamper, har tropper fra den 4. ukrainske arme inntatt Melitopol, fiendens viktigste befestede punkt på Sydfronten.

dupl. Mappe 9.

Ekspl. 25.10

Arg. 1943

4227

E NAVN:

itslag

e nordm

og quis

mer i r

uisling

nordme

de ster

er føy

orge be

in Joha

ørn Wig

Austad

r Einar

gen Arv

T PÅ KM

v være

jen noe

angrep

Det va

e gange

bdenfå

iel ver

JEN I D

nderstr

et hevd

eller m

n mot t

affølse

et full

i krig

ay sli

else og

OG LØGN

ttet i

t. Det

flyang

hver

t rykte

s ut id

border

grunn

fter k

gt hvil

UTTER

itære

nd å k

lunde

portse

lt, de

mehsv

s blod

ørerne

de seg

paren

da Hit

han vi

g. men

lætt,

rger i

ler via

stykker.

NORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

Den svenske nasist Per Engdahl kom med noen interessante opplysninger i et foredrag i Stockholm nylig, etter et besøk i Norge. Engdahl deler inn de norske nasistene i to grupper: quislingene og Germanske SS. De sistnevnte, forklarte han, dannet en gruppe som befant seg mellom tyskerne og N.S. med Jonas Lie som samlende navn. De taler alltid om Stor-Germania, aldrig om Norge. De går helt inn for tyskerne, mens quislingene derimot var utmerkede patrioter, som under hele okkupasjonen har gått inn for å lette trykket fra tyskerne.

Disse betraktninger fremkommer som resultat av samtaler med quisling og hans intimeste krets. Av Engdahls foredrag kunne man også forstå at quisling har benyttet anledningen til å fremstille seg selv og sitt parti som ikke så lite misfornøyd med tyske overgrep, som de - uforskyldt - hele tiden fikk unngjelde for. Det hadde gjort stillingen meget vanskelig for dem, fordi de ble stående tilsynelatende ansvarlig for handlinger som de ikke hadde begått. Det var også tydelig at quisling hadde benyttet anledningen til å anstille seg misfornøyd med tyskernes oppfyllelse av sine lofter til ham, da han ble innsatt som ministerpresident. Denne stilling hadde han akseptert ut fra den uttrykkelige forutsetningen at tyskernes lofter skulde oppfylles til punkt og prikke, hvorav det viktigste var at tyskerne skulde gi Norge fred. Forutsetningene sviktet imidlertid, og så sto han der.

Når en svensk nasist kommer tilbake til Sverige etter besøk hos quisling på en tid da nasistiske grenseforkortninger er fast daglig kost, hvoretter det blir stadig mere aktuelt for quisling og kolleger å se seg om etter stater med asylrett - når han kommer tilbake fra Norge og forteller at det egentlig er Jonas Lie som står i ledtog med tyskerne, mens quisling prøver å bremse dem så godt han kan - da er det grunn til å øverveie quislings opptagelse i roklubben. Det er helt åpenbart at han har sett Per Engdahls besøk som en sjangse til å komme på talefot med Sverige, for på denne måten å sørge for forhåndsbestilling av oppholdstillatelse. Han har av alle krefter forsøkt å skyve Germanske SS inn mellom tyskerne og N.S. for å prøve å redde stumpene.

Foredraget omfatter også "samtale med biskop Berggrav". Engdahl fortalte at han var det annet menneske som hadde snakket med biskopen på halvannet år. Den lange isolasjonen hadde imidlertid tydeligvis ikke gjort Berggrav taletrengt, for etter at Engdahl hadde presentert seg som representant for "Svensk Opposisjon", svarte Berggrav: "Ja, det kan jeg jo godt forstå, for ellers hadde ikke statspolitiet sluppet Dem inn her". Slik startet "samtalen", som etter Engdahls videre referat var et "håpløst forsøk på å komme i tankeutveksling med et menneske som representerte de aller mest stivnakkede og enwise egenskapene som finnes i nordmannen". Berggrav lot seg ikke lure til å komme med uttalelser, som siden kunde utlegges på nasistenes spesielle måte.

Like interessant som Engdahls fremstilling er det pro memoria som "minister" Blehr har sendt sine regjeringsskolleger, unntatt SS medlemmene Riisnes og Lie. Blehr hevder at begivenhetene i samband med quislings sårlov har gjort et overordentlig dårlig inntrykk på flere av "regjeringens" medlemmer. Hanrettelsen av Eilifsen o.s.v. fikk "ministrene" røde på gjennom avisen. Blehr hevder at han og Lippestad har tatt saken opp overfor quisling, men de var ikke kommet noen vei. Blehr klager også over rikskommissariatets "vilkårlige og tildels folkerettsstridige fremgangsmåte og deres understøttelse av tyske kapitalinteresser". Blehr har leilighetsvis fått høre at rikskommissariatet vil ha ham fjernet. Blehr har nok ikke noe imot å hjelpe til med det. Roklubben har i allefall fått et nytt prominent medlem. Ellers foreligger det så mange nye utmeldelser at der er uråd å få dem registrert. quisling innrommet forøvrig i en tale den 19/9 at "ikke så få" var gått ut av partiet.

"Denne krigen er totalt meningsløs", sier en tysk løytnant, som har greid å flykte til Sverige. Han kom som såret fra østfronten i januar 1942, etter at han hadde nektet å skyte 40 avvepnede fanger som ble dømt til 2 måneders fengsel og degradert, men greide å flykte. Ved den franske grensen ble han imidlertid grepet igjen og dømt til døden, men straffen ble omgjort til 10 års tukthus, som kunde avseses etter krigens slutt. Imens skulde han forvaras i en militær konsentrasjonsleir.

Konsentrasjonsleiren lå i Papenburg - Esterwege i Nord-Tyskland i et kratlandskap. Leiren var omgitt av et 3 - 4 meter høyt piggrådgerde. En av trådene var ladet med 1,500 volt sterk strøm, og i hvert hjørne var det et vaktårn, som var utstyrt med maskingeværer, lyskastere og øktposter. Alle i leiren ble prylt, og den første dagen ble en oberstløytnant, som på grunn av sin intelligens virket som en rød klut på vaktene, prylt ihjel. Hver dag vanket det juling, 150 gram tørt brød og 3/4 liter kålsuppe. Etter 8 dagers forløp ble løytnanten syk, og tre uker etter ble han utskrevet som frisk. Han veide da 51 kilo, han er 173 cm. lang. Da han meldte seg syk igjen, fikk han 14 dagers mørkerrest for dovenskap.

Det hørte til dagens orden at fanger ble slått ihjel. De døde ligger i tusenvis på kirkegården på det såkalte Djevlefljallet. De døde kastes ned i en grop uten klar og uten kiste. Et lag med kalk blir strodd over for å påskynde forråtnelsen. Når det trenges ny plass på kirkegården, graves det bare en ny grop, hvorved ofte rester av lik som ennå ikke er råtnet, følger med opp.

I begynnelsen av februar 1942 forsøkte to kamerater å flykte fra leiren en natt. De kastet seg over den elektriske piggråden for å kunne klatre over, men det regnet heftig, slik at klarne ble våte og isolerte ikke. En av dem ble hengende igjen i tråden og ble alvorlig forbrændt. Den andre kom med sine skader til sykehuset. Han døde senere, men dødsårsaken var en annen. En dag og en natt hørtas hans fryktelige skrik.

Løytnanten sier til slutt: "Jeg ventet på en gunstig leilighet til å flykte, og da jeg ble deportert til Norge til befestningsarbeid, fikk jeg min sjangse til å unnsnippe mine plageånder den 8. juli, og jeg gleder med ubeskrivelig over å være i sikkerhet i Sverige".

vv vv vv

FRANKRIKE. En granskning av den franske befrielseskomitées akter bringer for dagen at hver måned blir det utført ca. 300 "operasjoner", slike som avlivning av tyske soldater, gestapofolk og Vichyagenter samt togavsporinger og sabotasjehandlinger av alle slag. Bare en brøkdelen av den underjordiske franske armés aksjoner nevnes av tyskerne eller offentliggjøres av befrielseskomiteen. Antallet av tyskere og Vichytilhengere som drepes pr. dag anses til 50, og de fleste attentater rapporteres aldrig. Det er ca. 200,000 franskmenn som for tiden gjemmer seg i byer, landsbyer og odemark, fremforalt i de franske Alpene og Pyreneerne. De fleste har flyktet unna tvangsarbeidet i Tyskland, som alle franskmenn mellom 18 og 52 år er mobilisert til.

Billedrevyen redigeres av N.S. mannen Finn Myklegaard og må derfor ikke kjøpes. Bladet inneholder den reneste propaganda for alt som tysk heter. Artiklene er også tildels meget slett oversatt.

Allers har fått N.S. redaktør. Den tidligere redaktøren, Böhning Dehli er avsatt. Han satt som kjent på Grini i over 2 år. KJØP IKKE ALLERS.

Leif Sindings film "Sangen til livet" har premiere idag. Den er grundig og ettertrykkelig blokkert, og ingen som bryter denne blokaden kan påberope seg uvitenhet. Noen menstrende øyne vil bli rettet mot billettalget til Klingenberg nå, og vi er overbeviste om at ingen ønsker en fotografisk gjengivelse av sin tilstedeværelse der. Eksekusjonssalvene som felte DE II - det er melodien fra nasistenes "Sang til livet". Ønsker noen å høre den?

vv vv vv

E NAVN:

utslog
og nordm
og quis
mer i r
quisling
nordme
de ster
er føy
orge be
in Joha
ørn Wig
Austad
Einar
gen Arv
T PÅ KN
t være
Jen noe
angrep
Det va
e gange
bdenfab
iel ver
JEN I D
nderstr
et hevd
eller m
n mot t
affelsc
et full
i kria
av slik
else o
OG LØGN
ttet i
t. Det
flyang
nhver s
t rykte
s ut fo
borden
grunn e
fter k
gt hvit
UTTER
ittære
nd å k
lunde
fortse
lt, de
mchsv
s blod
ørerne
de seg
færen.
da Hit
han vil
g men
lætt,
rger
ler v
stykker.

NORD-ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

SYDFRONTEN. Dagens kommunique melder at den 5. og den 8. arme har gått fram tross sterk motstand. Tyskernes nye forsvarsstillinger går fra høydedragene ved Matsico nord for Voltorno, til havnen Vasto ved Adriaterhavet. Forsvarslinjen omtales som en av de sterkeste linjer som tyskerne ennå har holdt i Italia. - Flyoffensiven fortsetter.

Fasitt. Hovedstyrkene har ikke tærnet sammen på noe punkt av den italienske fronten ennå. Øyeblikket synes imidlertid å nærme seg, og det ventes voldsomme kamper i de nærmeste uker. Kesselrin får stadig forsterkninger, og det ser ut til at den italienske fronten mer og mer tar karakteren av en hovedfront. Tyskerne frykter selvfølgelig for allierte flybaser ved foten av alpene, og de store flyangrepene mot Østerrike på søndag har gitt den tyske krigsledelsen et nytt memento. De allierte sparer ingen anstrengelser for å bygge opp en luftarmada på italiensk område med den oppgave å slå helst ureparerbare hull i den tyske "bukken".

Dodekaneserne. De britiske troppene på Kos er evakuerte.

ØSTFRONTEN. De tyske armeene på sydfronten er innviklet i et desperat kappløp med tiden for å forsøke å redde de 50 divisjonene ut av den fortvilte stillingen som er oppstått i Dnjepr-buen og på Krim. Kampene er mer enn noensinne en kjempemessig kraftprøve om trafikksystemet. Bare en kraftig tysk motoffensiv kan nå redde von Mannstein unna et fullstendig sammenbrudd på sydfronten. Noen tegn på en slik motoffensiv foreligger imidlertid ikke, og man regner med at tyskerne vil trekke seg hurtig bak elven Bug.

Dobbeltseiren. Den røde arme har innregistrert en ny stor dobbeltseier på østfronten. Etter en besluttet gjennomført omringningsmanøvre fra nord og syd har russerne stormet de to industribyene Dnjepropetrovsk og Dnjeprodsersjinsk og har dermed risset nye navn på sine seiersfaner. Tyskerne er blitt tilføyet et nytt knusende slag, og von Mannsteins divisjoner i Dnjepr-buen er kommet i en mer enn katastrofal stilling. Store russiske troppstyrker er frigjort og støter på bred front mot Krivoj Rog og Nikopol. Hele den tyske fronten befinner seg i voldsom bevegelse og sopes ubarmhjertig unna fra stilling til stilling. Dobbeltseiren ble høytideligholdt i Moskva mandag kveld med 20 salver fra 224 kanoner, og de divisjonene som stormet byene har fått navn etter dem.

Kampen om Krivoj Rog. Fra nord, nordøst og sydøst presser russerne på voldsomt og hurtig inn i de forvirrede fiendtlige armeene ved nedre Dnjepr. Kremantsjug-divisjonene har presset de tyske forsvarslinjene tilbake mer enn halvveis inn i Dnjepr-buen, og ingenting tyder på at von Mannstein har greidd å opprette noen ny forsvarslinje. I morgengryet mandag åpnet hundrevis av russiske kanoner ild mot Krivoj Rog. De russiske panseravdelinger har allerede brutt motstanden nordvest for byen og sto igår kveld 4 kilometer fra Krivoj Rogs sentrum. Tyskerne foretar her voldsomme motangrep for å hindre russerne fra å bryte igjennom til Nikolajev og Kherson. Under fremrykningen fra nordøst tok russerne igår Solonoje, 30 km. sydvest for Dnjepropetrovsk. Fronten mot Krivoj Rog er ca. 50 km. bred. Det regnes med like hard motstand som ved Melitopol, idet hovedpulsåren i det tyske trafikknettet på sydfronten kontrolleres fra Krivoj Rog. Selv for en militært sakkyndig må de stå fullt klart at tapet av Krivoj Rog vil være et brutalt slag mot den tyske sydfrontstrategien. von Mannstein har hatt mange bekymringer, og russerne utenfor Krivoj Rog er sikkerlig ikke hans minste. Den russiske fremrykningen går nå så hurtig at det hender at sovjet-divisjonene på sine marsjer får se det fantastiske syn av uskadede bygninger og til og med hele vindusruter.

På fløyene av Krivoj Rog-fronten raser det voldsomme slag. Russerne har forlenget venstre side av sin kile og truer med å avskjære jernbanen fra Nikolajev til Snamenka. Russerne sto igår ca.

som behersker veien til Krim og Dnjeprs nedre løp. Den tyske forsvarssonen på elven Molotjnajasbredd er gjennombrutt på et betydningsfullt avsnitt. Denne forsvarssonen, var kraftigere enn forsvarssonen ved Mius".

Melitopols fall har sprengt den tyske sperrefronten mellom Saporosje og det Asovske hav og har åpnet veien til Krim. Hovedveien fra Krim er på forhånd avskåret av den røde arme syd for Melitopol. Den røde arme står nå bare 95 km. fra Krim.

Slaget i Dnjepr-buen. Russiske kanoner bombarderer idag det store sambandssentret Krivoj Rog. Russiske tropper har allerede nådd fram til byens utkanter. Det raser et voldsomt slag foran de siste forsvarslinjene nord for byen.

Den russiske innbrytningen i Dnjepr-buen er nå utvidet til en veldig trekant som er ca. 95 km. ved grunnlinjen og nesten like høy. Fremstøtet mot Dnjepropetrovsk er foretatt mellom Dnjepr og jernbanen til Krivoj Rog. Den røde arme, som står på begge sider av denne jernbanen ved Verchne Dnjeprovsk, holder på å slå istykker de meget sterke befestninger som ligger langs hele den ca. 18 km. lange veien til Dnjeprodsersjinsk, like i nærheten av Dnjepropetrovsk. Russiske styrker står ca. 20 km. vest for Dnjeprodsersjinsk.

Kampen om Kiev er meget forbitret. Alle tyske motangrep brytes mot de russiske kilene, som drives inn mot byen fra 10 forskjellige hold. Tyskernes ødeleggelsesarbeid i Kiev drives nå i stadig større omfang og i stadig hurtigere takt.

Hvit-Russland. Kampene ved grensen til Hvit-Russland er nesten like viktige som kampene i syd. Gomel har vist seg å være en hard nøtt å knekke, og den må være hard for å stå imot det besluttomme russiske flankestøtet, som stadig vinner terrang syd for Matsjitsa. Gomel i russernes hender vil være nesten like verdifull som Smolensk. Det vilde på en avgjørende måte kullkaste planen om en ny vinterlinje og danne et springbrett for fortsatt fremrykning mot vest. På den øvrige hvit-russiske fronten forsinkes operasjonene åpenbart av høstregnet.

Fasitt. Den tyske har beseires i åpne slag. Den tilføyes nederlag som kan betraktes som opp-takten til den største katastrofen som den tyske har noensinne har vart ute for. Med en slagen har, med en har som har mistet tilliten til seg selv og - noe som er ennå farligere - med en har som har mistet tilliten til ledelsen, må tyskerne stille opp til den kommende vinterkrigen. Det er resultatet av hitler-strategiens "her står vi, og her stanser vi". Den kan få følger som vil få Stalingrad-armeens skjebne til å blekne.

vv vv vv

KONSERTSTREK er erklært over hele landet. Ingen solist opptreffer offentlig. Ingen må gå på konserter. Boykotten gjelder også alle Filharmoniskes konserter.

Denne parole bringer klarhet etter en lang periode av forvirring. En nyølge av terror ruller over landet nettopp nå. Mange gode nordmenn er blitt henrettet. Våre beste vitenskapsmenn og universitetslærere er arrestert. Kan vårt konsertpublikum under slike tilstander virkelig tenke seg å gå på festlige konserter i Universitetes Aula? Nei, gå ikke på konsert. Det er et lite offer som pålegges Dem, men det er en innsats som teller i vår kamp. Kulturfronten må holdes. Vi må ha rene linjer, en fast front. Hvis fuglesang opplever et kulturting til, så skal han ikke kunne henvisa til landets blomstrende musikkliv. Nå er det bare en linje, en mening, en vilje. Landets musikkliv forstummer inntil den dag da det vil gjenoppstå i et fritt Norge.

ORD FOR DAGEN. "Det tyske folket er altfor kritikkloest. Ellers hadde det for lenge siden hevet sin kgyttede neve og gjort slutt på åket og ølendigheten" (Mein Kampf, opplag 1923).

vv vv vv

NAVN
slag
nordn
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngret
et va
gange
enfæ
i ver
N I D
erst
hevd
ler n
mot
fols
full
kri
slit
sc o
LØGN
tot
Det
lyang
iver
rykte
ut i
ordet
runn
er lo
t hvil
TER
tære
i å n
inde
ortse
t, de
ansve
blod
rerne
e seg
aron
a Hit
an vi
men
att,
gor
er vld
stykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

ORD FOR ALLE DAGER.

Den som tjener vår sak med helt hjerte og vier sine tanker, sin vilje og sitt arbeid til den - han og hun er berettiget til å tale med i stort og smått. Ordet og formen har mindre å si, har prinsipielt intet å si. Hva var en aldrig så skolert form, ja, vi sier også en aldrig så omfangsrik kunnskap, hvis den var mere enn et hjelpemiddel i vår kamp? Formen og kunnskapen blir så lett en fjær i hatten, en fristelse til å nøye seg med forfengelighetens dekorum. Det må ikke skje. All tåpelig aressyke skal legges i viljens og samvittighetens lenker og bøye seg lydlig for handlingens krav.

Når den betingelsen er oppfylt, da er ordet fritt og - mine herrer dekoratører - da er også ordvalget fritt. Ordet som springer ferskt og usminket ut av begeistringens og vredens motiver - det er det beste ordet. Det er det samme: "ORD FOR DAGEN".

Vi har lest en karakteristikk av den frie pressen i Norge. Den kom fra en landsmann og forøvrig fra den annen side av Kjælen. Han skrev: "Man merker lett at den er skrevet av uskolerte folk og at dens krefter ikke er hentet fra de intellektuelles kretser". Om dette er galt eller riktig, kan stå hen. Pointet er at den som har skrevet det, viser ved sin tone at han er en utsider. Hans sanser og hans reaksjoner er ikke preget av den medfølelse og medlidelse som er den eneste adgangsbillett til den brutale virkeligheten.

Her er kjernen. Virkeligheten, slik som den dokumenteres for oss, er vår tuktmester også til ordets lydighet under begeistringens og vredens taktstokk. Den materielle elendigheten, den politiske undertvåkelsen, den intime terroren, den grusomme torturen, angsten og tårene hos de fortvungne og rettløse, de uskyldiges blod, fornærmelsene og løgnaktigheten fra de uverdige, Hovmotet og arrogansen hos de fremmede og krigens vilde gru - må ikke alt dette fylle vår stemme med lidenskapens disharmonier? Ordene kan ikke komme som "perler på en snor", når temaet er skrevet med blod og tårer.

Når vi så tenker på de kjempendes offervilje på slagmarken, pliktoppfyllelsen til døden, gislets tålmodighet bak nakne fengselsvegger når vi ferdes i våre gode hjem, de jagedes og etter søktes utallige bekymringer, mannen i forhørets lange pinefulle timer, anspennelsen av den siste vilje for å tåle torturans kvaler og kanskje den bitre, ensomme død alene tilslutt ..... kan vi da vaie våre ord på akademiets gullvekt?

Nei, ordet må bli grovt og utilhugget, rått nok til å dekke fiendens råskap og infamt nok til å dekke hans infami. Dette er vårt svar på alle bebreidelser og på all ros.

v v v v v v

SANNHETEN OM OVERFALLET.

Kontreadmiral von Gadow skriver i Berliner Børsen-Zeitung: "Det er de store men ikke tilstrekkelige resultater som krigen med ubåter og handelsdestroyere førte til under forrige krig, som har diktert Tysklands nuværende skipsbygningspolitikk. For å muliggjøre den fulle utfoldelse av disse våpen var det nødvendig å fundamentalt forbedre vår forsvarsgeografiske stilling. Besettelsen av Danmark og Norge samt Flanderns kyst og Atlanterhavskysten i vest skaffet oss disse fordeler og samtidig et springbrett for luftvåpnet mot England".

von Gadow er tysk militærekspert. Den slags folk fører en egen tilvarelse bak krigshistoriens endaløse dokumentasjon. Herfra dukker de ofte opp med de mest overraskende refleksjoner og konklusjoner. De leser neppe Gæbbels' talerog er sikkert ikke orientert i det taktikkens og den "sivile" krigs villniss, hvor Ribbentrop administrerer.

Derfor vet ikke von Gadow at tyskerne kom til Norge for å beskytte oss og for å rekke oss sin kakeratslige storgermanske neve. Og så plumper sannheten ut av ham med all ønskelig tydelighet som i ovenstående sitat.

Vi trenger ikke von Gadows bekreftelse på at overfallet på vårt land inngikk som et ledd i Tysklands strategi og var planlagt år iforveien. Den hjemlige nasipresses forsøk på å forvirre begrepene har slått fullstendig feil også på dette punkt. De strander, som alt annet som de folkene vil pådytte oss, på de nakne kjennsgjeringene. Nå skal det sis til von Gadows ros at han er en kjennsgjeringenes mann. Det er gjerne tilfallet med de typiske militære "tenkere". Man har mange eksempler av samme sort som det som kommenteres her. Når det tales om nøytralitetsbrudd fra tysk side, er vel eksemplet med Belgia fra forrige krig det som står krassest for oss. Sannheten om dette er også uttalt av en tysk militærekspert i følgende vakre form: "Belgia satt som en hatt på Frankrikes hode. Den måtte slæe av". Her har vi tankogangen, befridd for alle fraser, redusert ned til generalstabsplanens tekniske amoralitet.

Vi takker von Gadow for åpenhjertigheten og håper at han ikke blir degradert til nyordningsjournalist på grunn av sin lille lapsus.

v v v v v v

DETTE ER H.S.

Kjempansisten. "riksjegermester" Olaf Holm, ble forleden meddelt avskjed av rikskommissariatet med øyeblikkelig virkning. Hans oppgave som "riksjegermester" har bestått i å hve lønn og "representere" på statens bekostning overalt hvor han kom i forbindelse med tyskere. Den store drem som han har hatt, har hele tiden vært å få Göring hit opp for å delta i et jaktparti. Nå fant tyskerne at han ble for brysom og gjorde kort prosess.

Når katten er borte. Den mysosten som ble utdelt under den siste ostetildelingen, var en gave til det norske folket fra den svenske Norgeshjelp. At nasimyndighetene i Norge har funnet det rimelig å ta seg fullt betalt for osten, er ikke annet enn hva en kan vente fra den kanten.

I Genferkorsets ly. Under denne overskrift inneholdt "Fritt Folk" for 21 oktober en leder, som er noe av det mest sadistiske og hjertaløse som poengang har vært trykt i Norge. Den er et voldsomt angrap på Norges Røde Kors, som har formidlet mindre matpakker til våre ulykkelige landsmenn i de tyske konsentrasjonsleirer. Derne gangen har våre hjemlige nasister endog greid å overgå sine tyske læremestre i råskap. Røde Kors' forsendelser av matpakker til våre landsmenn i de tyske konsentrasjonsleirer har hele tiden foregått med tysk samtykke og under tysk kontroll. Tyskerne vet meget godt at de rasjoner som fengene i konsentrasjonsleirene får, ligger under eksistensminimum. Hele aksjonen fra "Fritt Folk" mot det arbeid som Norges Røde Kors har utført i nestekjærlighetens ånd er så gjennom rå og sadistisk, at det er ikke mulig å tro at folk som er ved sine fulle fem kan stå bak den. Et særlig grelt lys faller over disse prostituerte pressehalunkene, når vi sammenligner de beskjedne kvanta det her gjelder med de utallige eksempler på hvordan nasistene mesker seg på bekostning av oss andre. I forrige uke fikk samtlige "ministre" seg tildelt 5 - fem - kilo kaffe hver.

.....00000.....

ADVARSEL. Publikum advares på det bestemteste mot å besøke konserter etter at boikottparolen er utsendt. Alle konserter er boikottet - også Filharmoniske. Overlat de tomme benkerader i Aulæen og andre steder til nasistene. Pass på at De og fleres venner ikke av vannvare blir funnet i nasistenes rekker. På Filharmoniskes populærkonsert torsdag den 28 oktober går altså ingen god nordmann.

NAVN
slag
nordn
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngre
et va
gange
enfæ
i ver
N I D
erst
hevd
ler n
mot
fols
full
kri
slit
sc o
LØGN
et i
Det
yang
iver
rykte
ut i
orden
unn
er k
hvil
TER
tære
å
indo
ortse
t, de
nsve
blod
verno
e seg
eron.
Hit
an v
men
tt,
vor
er vid
stykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

5 km. fra denne jernbanelinjen, som tyskerne er avhengig av for å sende soldater og utstyr bort fra fellen inne i Dnjepr-bayningen. På den sydlige fløy er den russiske fremgangen om mulig ennå hurtigere. Den røde har dro igår vestover langs en bred front og avanserte fra 7 til 20 km. Mellom de to fløyer er samtidig restene av de tyske garnisoner i Dnjeppetrovsk og Dnjepr-Sersjinsk på uordenet tilbaketog med russerne hak i halene.

Vestover fra Melitopol. Stillingen for de tyskere som ennå befinner seg øst for Dnjepr-buen mellom Saporosje og Melitopol er overordentlig kritisk. De holder på å fanges i en sekk av sovjet-tropper som rykker fram fra alle kanter, og retrettmulighetene er minimale. De russiske panser- og infanterikolonnene ruller fram mot Dnjeprs nedre løp, hvor hovedveiene går mot Kherson og Nikolajev. Nord for Melitopol brønner nok jorden under tyskernes føtter, der russerne presser seg fram langs jernbanen mot Saporosje. Øyeblikket nærmer seg hurtig da ikke en tysk soldat kan oppholde seg i området øst for Dnjepr som annet enn fange eller død.

Mot Krim. De ærerike Stalingrad-divisjonene stormer fram i kraftige kolonner på begge sider av stambanen mellom Melitopol og Sevastopol. Terrenget er uten naturlige hindringer, og den russiske flodbølgen ruller her fram over områder som engang var skueplassen for noen av de bitreste oppgjørene på Østfronten. Det brannende spørsmålet er om den 17. tyske arme har greidd å komme i sikkerhet fra Krim, eller hvor stor amputasjon den allerede hardt lemlestede tyske har vil bli utsatt for der. Som tidligere meldt har Krasnaja Svesda opplyst og Moskva-telegrammer mandag bekrefter at tyskerne forsøker å gjennomføre Krim-evakueringen med alle tilgjengelige transportmidler. Atlantic opplyser at evakueringen pr. fly ikke på langt nær strekker til og at mangelen på jagerfly gjør luftveien til en lek med døden.

Kommentar. BBC militærmedarbeider, general Wason skriver idag: "De tyske tropper i Dnjepr-buen må se til å komme seg ut som best de kan. Selv om en god del unnslipper, vil det bli en dårlig arme som må sette seg til motverge neste gang, for alt utstyr går tapt under en retrett som denne. Hvis tyskerne setter seg til motverge langs elven Bug, vil ikke russerne ha vanskelig for å omgå linjen, som buktar seg vestover ca. 150 km. fra sjøen. Vil fienden da foreta et tilbaketog til Dnjestr? Om vinteren er denne elven tilfrosset og vil da ikke by på noen hindring. Dnjestr er forøvrig grenselinjen mellom Romania og Russland. Hva vil befolkningen på Balkan si om muligheten for en tysk krig på hjemlig jord? Vil da ikke de som tankelest trodde å ha trukket ut vinneren, og som derfor hang seg på Tyskland, likeå komme ut av dette? Hvorledes vil den tyske soldat i en Balkanby som er beleiret av friskarene, og som er avskåret fra sine venner ved at friskarene har avskåret sambandslinjene, føle seg når de seierrike russiske armeene rykker nærmere?"

Fasitt. Trusselen mot de 50 tyske divisjoner som forsøker å forsvare Vest-Ukraina på veien mot Besarabia og Balkan, er alt annet enn en propagandafrase. Den stigende nervøsiteten i Berlin dokumenterer dette så å si i bevisets form. Ifølge pålitelige opplysninger har russerne ikke behovet å gripe til de reservene som er saalet til den planlagte vinteroffensiven. Man kan regne med at høst-kampanjen går over i et vinter-felttog med store armeer, et felttog som er like godt og minuttst planlagt.

v v v v v v

NORGE. London meddeler: Fra en kilde i Sverige erfarer vi at tyskerne vil sperre hele den norske grensen i noen dager fra og med torsdag den 28. ds. Som grunn anføres opprenskningsaksjon på norsk side. Andre forholdsregler i grensesonen er også blitt tatt.

ORD FOR DAGEN. Derfor, da du er lunken og hverken kald eller varm, vil jeg utspy dig av min mund. (Johannes' åbenbaring 3. 16).

v v v v v v

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 29/10-1943.

SYDFRONTEN. De allierte armeer har hatt endel fremgang på begge frontavsnitt. Noen mindre byer er erobret i de siste 2 døgn. Det er ingen vesentlig forandring i det strategiske bildet.

ØSTFRONTEN. Slaget om nedre Dnjepr er praktisk talt avgjort. Russerne står i nærheten av Dnjeprs munding i Svartehavet. von Manstein har mistet kontrollen over sine vikende armeer. Forring, kaos og urede hersker i de tyske sydfrent-armeene.

Slaget om nedre Dnjepr nærmer seg hurtig slutten, og slaget om Bug er iferd med å begynne, her det i en Moskva-melding torsdag. Av de tyske sydfrent-armeene gjenstår bare en rekke isolerte visjoner. Noen av dem kjemper desperat for å avvære et totalt sammenbrudd, andre befinner seg vill flukt, mens en tredje kategori står i umiddelbar fare for å få retrettsveiene fullstendig økerte.

Etter å ha knust den tyske motstanden på den 110 km. brede fronten mellom Dnjepr-buen og det Svartehavet, ruller russerne opp hele sydfrenten fra området vest for Kremensjug til Krim-porten. Nå gjenstår bare rester av von Mansteins engang velutrustede armeer, og et av de største og mest kostbare tilbaketogene i krigshistorien er begynt. Veldige mengder av krigstrette og sultne tyske soldater, som mangler alt, søker seg langs alle tenkelige veier og hurtigst mulig unna den russiske flodbølgen, som truer med å drukne alt i sin vei.

Allerede en hurtig oversikt over de siste begivenhetene på sydfrenten viser rekkevidden av den katastrofen som har rammet eller holder på å ramme von Mansteins armeer. Lengst i syd sprengar 3 russiske kolonner fram over steppene nord for Krim. En kolonne går mot nordvest i retning mot Krim-distriktene ved Nikopol, en annen går rett vestover mot Kherson ved Dnjeprs munding og en tredje trenger fram langs stambanen mot Krim. Den nordlige fløyen nærmer seg i ilmarsjer Nikopol og står bare noen få mil fra byen. Sentret har tilbakelagt over halve veien til Dnjeprs utløp i Svartehavet og står bare 50 km. fra Kherson, mens den sydlige fløy har nådd punkter bare 40 km. fra Krim-neset. Langs hele fronten viker tyskerne i uorden, og slettene er oversådd med tungt krigstateriell som må las i stikken. De tyske soldatene må nå bare seil å redde livet, og deres organiserte motstand er praktisk talt opphørt.

Uhyggelige blodoffer i Krivoj Rog. Mens tyskerne syd for Dnjepr faller tilbake i uorden, over den sydrussiske steppen, forsøker russerne inne i Dnjepr-buen å avskjære retretten for de motstandsarmeene som forsøker å redde seg vestover via Apostolovo. Korridoren syd for Krivoj Rog dras samlet for hver dag som går, og tyskerne gjør desperate anstrengelser for å frigjøre seg fra den russiske omringningen. Garnisonen i Krivoj Rog holder ennå stand for med uhyggelige ofre å beskytte flanken på de divisjoner som i iltempo trekker seg tilbake fra Dnjeppetrovsk. Stormovikfiyene er sine sprengladninger over tyskerne i Krivoj Rog, som forsvarer seg i byens gater fra hus til hus.

Bessarabia evakueres. Det siste schweiziske meldinger fra Romania og Bulgaria vitner om den stigende russiske trussel mot Balkanstatene. Alle rumenere som oppholder seg øst for Dnjestr har fått ordre om straks å forberede evakueringen til rumensk område, og alle rumenske fabrikkere har fått ordre om å flykte 100 km. bred sone vest for Dnjestr - d.v.s. Besarabia - har fått instruksjoner, som går ut på masseforflytning av maskiner og redskap. De rumenske reservene bunnkrapes til siste mann, og de gamle og med oldinger og kvinner sysselsettes med befestningsarbeider i de østlige grenseområder. Det er forholdet i Bulgaria, hvor frykten for en russisk flåte- og flyaksjon mot kysten vokser.

NAVN
slag
nordm
quis
i r
sling
ordme
ster
føy
ge be
Joha
n Wig
istad
inar
Arv
PÅ KN
være
n noc
ngret
et va
gange
enfå
l ver
N I D
ersti
hevd
ler m
mot
fols
full
krie
slip
se oc
LØGN
ot i
Dot
yang
ver
rykte
at ic
order
inn
or la
hvil
MER
tære
å k
nde
rtse
de
nsve
blod
erno
seg
ron.
Hit
n vi
men
tt,
or
vlu
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg

DEN TAUSE STORMKLOKKEN - ET MIDDELALDERBILLEDE.

Weh, wenn sich in dem Schoss der Städte
der Feuerzunder still gehäuft
das Volk, zerreissend seine Kette
zur Thaten der Gewalten greift.

Schiller:
Das Lied von der Glocke.

Ve, når i stille byers midte
det samles stoff til rett på stand
når folkets hånd av lenker slitte
er fri til vold i luers brand.

Schiller:
Sangen om klokken.

Lenge nok har høye herrer breiet sine fete kropper i tinghuset. Byens og landets lov er brutt. Fremmed lov og fremmed tungemål har herjaget og husert med de hellige tradisjoner. Byens fedre og deres ærverdige nestor er jaget i landflyktighet.

Lenge nok har bødlene arbeidet ved nattetid på galgeberg. Rakkerknektenes stormann - der Himmeler - har gode dager. Hans svender kaster lodd om klædningsstykkene. De blues ei de dystre karler med de brune tornystre og de fremmede runer på sine hjelmer.

Lenge nok er den praktfulle gård med navn fra de urgamle guders høye bolig blitt krænket av en uverdige. Hans gule merke har forvrengt kirkens hellige symbol. I navnet har han borgerskap i byen fra gamle dager, men den uverdige åpnet byens porter for fienden en natt da bergervakten sov. Hans knekter fra Martins kro og Den gule kro sto ham bi. Slik rykket skjendselen inn i den gamle byen.

De fremmede volds menn og deres leiesvende i byen satt i råd og ting i år og dag. Tunge dager og onde år for byens børn.

"Å tale var døden for rakkerens hel
å tie var smertefull nød i hver sjel".

Der listet stille trinn i natten. Det var hvasket i hast i taus manns ore: Vi samles i natt i bødkerens hus. Gi Håkon bud... gi Sverre bud... gi Olav bud... gi taus mann bud. Håkon, hvor er din sønn? Han er drevet vekk av de fremmede knekter.

Olav, hvor er din far? Han er drevet vekk av de fremmede knekter. Sverre, hvor er din bror? Hans legeme råtner i uinvidd jord.

Tause mann, hvor er din venn? Han er taus i mestermannens hule.

Har du korn i din bod? De fremmede tok det.

Har du sko til dine barn? De fremmede tok dem.

Har du en gave til din viv? Kun bot for de fremmedes vold.

Vold? Vel ei mot hende? Ti stille. Det dages.

I en ennå mørk morgentime lister stille trinn i det smale smug bak den store gaten. Fra Storgaten høres de taktfaste klamp av karlene med de brune tornystre. Deras minerer mørke, mørkere enn før. Vel er nattens arbeid godt gjort, og ravnene skrek hest og vildt over galgeberg da de drog derfra. Men dårlig tidend er kommet dem for øre.

I byen derborte - ikke langt borte - var underlige ting skjedd. En mann i brunt tornyster var kommet i går og bragte denne tidend med. Han hadde blodig pande og brukket arm. Hans medsvender i den annen by var døde - alle var døde. De var drept av engler. Var han besatt? Nei, han svor... engler var plutselig kommet... menn med nådeløse øyne... uimståelige. Deres fører het St. Georg... det er sandt... ved Judas! Og igår morges ble de to beste rakkerknekter fremmet i veiten ved byporten. De lignet ikke seg selv.....

UT FRA GRINI.

Iuka før jul ble det løslatt fra Grini henimot 500 fanger. Av kjente folk fra arbeiderbevegelsen ble bl.a. frigitt Torbjørn Henriksen, formann i Norsk kommunearbeiderforbund, redaktør Trond Hegna, lektor Håkon Evang og journalist Sigurd Evensmo. Deres opphold på Grini har vært fra 19 - 27 måneder.

OKKUPASJON OG OKKUPASJON.

Island ble okkupert av England. Dette ble en militærstrategisk nødvendighet da tyskerne underla seg land etter land. Men Islendingene har tross okkupasjonen beholdt sitt indre selvstyre sin administrasjon og sitt rettsvesen. Derfor har det oppstått et godt samarbeid mellom okkupasjonsmakten og landets folk og institusjoner.

Nå har en amerikansk garnison overtatt vaktholdet. Amerikanske eksperter er blitt satt til disposisjon for islandske myndigheter. Det er etter amerikansk råd foretatt en rekke forbedringer i jordbruket. Garnisonens leger har behandlet islandske pasienter. Ja, i visse alvorlige tilfeller er islendinger blitt sendt med fly til Amerika for spesialbehandling. Landets økonomi er blitt så bedret at den offentlige gjeld er blitt betalt. De fremmede har kjent seg solidarisk med islands folk. Derfor er det et så godt og tillitsfullt forhold. Dette hindrer ikke, som naturlig er, at folket venter på frihetens time da det på ny skal få sin fulle selvbestemmelsesrett.

Herrefolkets okkupasjon kjenner både vi og danskene, belgierne, hollenderne, franskmennene, polakkene, jugoslaverne, grekerne, russerne og mange andre. Det blir øde etter nazistene og hat og forbitrelse er de følelser som besjeler de okkuperte, undertrykte, mishandlede og utplyndrede folk.

LAPPO REISER HODET.

Det alminnelige finske folk er krigstrøtt og ønsker et fredelig oppgjør med sin østlige granne. Men Lappotilhengerne, de store finske politikerne og de protyske elementer slår fortsatt på stortrommen. Nå vender de seg ikke bare mot "arvefienden", Russland, men også mot sosialdemokratiet og de øvrige frastegsgrupper i sitt eget land. En av Lappofederne, en Marthi Pikhala, har såleis neist rundt omkring i Finland og spesielt i Karelen og oppfordret til kamp mot de fredsvenlige grupper. Han har holdt i alt om lag 40 møter og konferanser. Et av de første krav disse fascistiske sammensvorne nå stiller er utelukkelsen av de sosialistiske medlemmer av regjeringen. Men ellers går propagandaen ut på en regjeringdannelse i reaksjonær og fascistisk retning.

Statspolitiet har sett igjennom fingrene med det fascistiske muldvarpearbeid som nå er blitt avslørt og forlangt stanset før det kan bringe Finland opp i enda fler ulykker.

STREIKENE I ENGLAND.

Den tyske pressen og quislingressen skriver stadig om store streiker i England og deres skadelige virkninger for krigsproduksjonen. Bortsett fra at norske og også tyske arbeidere vil streike 10 ganger mer om de ikke risikerte å bli meiet ned med maskingevær, så er det et faktum at streikene i England har langt mindre omfang under denne krig enn under den forrige. I 1915 tapte de således i England 3 millioner arbeidsdager p.g.a. arbeidstvister, i 1916 2 581 000 dager og i 1918 6 332 000 dager.

Nå er antall arbeidere i den engelske industri langt større enn under forrige krig, men antall tapte arbeidsdager har vært: 1940: 940 000, 1941: 1 800 000, 1942: 1 530 000.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo dannet store kvartalsgrupper. De holder seg skjult i

KRIGENS GANG.

De helt dominerende militære begivenheter har også i julehelgen funnet sted på østfronten. I uka før jul gikk den 1. østersjøarmé under general Bagranjan til offensiv i Njvelavsnittet. Offensiven har hatt betydelig framgang, nord for Njvel er jernbanen til Yelkie Luki helt rensert for tyskere og det viktige knutepunkt Novo Sokolniki er umiddelbart truet, vest og sør for Njvel er betydelig terreng blitt vunnet bl.a. har Vitebsk mistet sine jernbaneforbindelser mot nord og nordvest til Polotsk og russerne står i byens østlige utkanter. - Det mest sensasjonelle og dramatiske er imidlertid den plutselige endring i stillingen i Vestukraina. Den 17. november satte tyskerne i gang sin motoffensiv med 8 panser- og 14 infanteridivisjoner fra Sjitomir-Korostenområdet og kjempet seg i løpet av 6 uker halvveis fram til Kiev dvs. om lag 50 km. Natten til juleaften gjenopptok så den 1. ukrainske armé under general Vatutin offensiven sør for Radomysl. Krigens første omfattende mekaniserte nattangrep ført hurtig russerne 40 km fram på en 80 km bred front som så i de nærmeste dager ble utvidet mot nordvest hvor russerne gikk over Korosten langs jernbanen til Lublin i Polen. Oljevsk, den siste stasjonen før den gamle polske grense, falt den 3. januar og samme dagen falt også Novograd Volynsk, 70 km lengre sør, for et framstøt over Sjitomir rett vestover. Straks etter gikk de første kosakkavdelinger over den gamle polske grense på flere punkter. Enda farligere er framstøtet sørover forbi Berditsjev, som forøvrig falt 5. jan. etter 5 dagers kamper, og i retning over Vinnitsa ved Bug til Sjmerinka, et viktig knutepunkt på tyskernes siste jernbane gjennom Polen til Dnjeprbuen via Odjessa. Når russerne denne banen, som bare 14 50 km fra fronten i midten av denne uka, vil tyskerne bare ha de to banene gjennom Romania til Odjessa igjen for forsyninger til sine 50-60 divisjoner i Dnjeprbuen. Endelig gjør Vatusins venstre fløy rask framgang mot sørøst over Bjelaja Tserkov rett inn i Dnjeprbuen. Fronten har på 12 dager vokst til en 4-500 km lang, bua hvis avstand fra Kiev varierer fra 250 km i vest til 130 km i sør. Strategien er temmelig klar: I nord prøver russerne å skille tyskeres nordlige hærgruppe fra den midtre som general Rokossovsky under høstoffensiven kastet tilbake til områdene nord og nordøst for Pripjatsumpene. Sør for disse sumpene er venstre fløy i den sørlige tyske hærgruppe drevet inn i de gamle polske områdene i retning Rowno og Sarny og muligens er allerede tyskeres 2. armé og 4. panserarmé blitt adskilt. Endelig truer framstøtet sørover med å isolere hele dnjeprarméen. Tyskerne kan bare unngå katastrofen ved en omfattende motoffensiv, f.eks. mot nordøst fra Rowno-Ternopol området hvor reservene hurtigst kan nå fram, eller ved retrett. Tyskerne har noen divisjoner i Polen, men alle kan føres sørover p.g.a. situasjonen i nord som når som helst kan bli like truende, og dessuten viser tyske meldinger at de når som helst frykter en ny offensiv fra Rokossovskis side i området Mogiljev-Slovin og i retning Bobruisk. Heller ikke er det sannsynlig at reservene får tid til annet enn å tette igjen bresjer som stadig oppstår i den tyske fronten. Retretten fra Dnjeprbuen er imidlertid også meget vanskelig nå vinters-tider med dårlige forbindelseslinjer og under voldsomme angrep fra nord, øst og sør som stadig vil tvinge de retirerende arméer til kamp. De nærmeste dagene vil vise hvilket svar tyskerne kan gi, om de har noe svar.

Tyskerne søker av all makt å passivisere Balkan før den truende invasjon kommer i gang. Felttoget i Jugoslavia har sikret tyskerne en del terreng, men de må også ofte oppgi det igjen under den jugoslaviske frihetsarméens voldsomme angrep. I de siste dagene har jugoslavene bl.a. gjenerobret store deler av den viktige byen Banjaluka i midtre Bosnia etter voldsomme gatekamper som pågår framleis. 7000 tyskere, understøttet av tankavdelinger, angriper greske partisaner i Epiros. De alliertes flyvåpen er meget aktivt over disse kampområdene og yter betydelig hjelp.

Kampene i Italia ser ut til ikke bare å ha et formål i seg selv, men også å tjene til å skaffe trening og kamperfaring til de tropper som skal utgjøre kjernen under den nær forestående invasjon fra vest. Dette gjelder ikke bare offisererne, som kjent er Eisenhower blitt øverstkommanderende for invasjonstroppene og Montgomery sjef for de britiske styrker under Eisenhower og begge følges av andre offiserer fra sørfronten, men det synes også å gjelde soldatene. Det er således meldt at langt flere militære enheter er i akt tatt på den italienske front enn den som kamper der samtidig. Det er vel også naturlig at den største og blodigste offensiv de allierte noen gang har planlagt, invasjonen i Nordfrankrike, ikke helt kan overlates til tropper uten kamperfaring selv om de ellers er godt trent. Alt er nå klappet og klart for invasjonen og den kan komme hva dag det skal være. Det regnes for sikkert at den kommer i løpet av årets første kvartal.

Luffkrigen mot Tyskland har nådd et enormt omfang og da spesielt de britiske nattangrep mot Berlin. 20 000 tonn bomber har byn nå måttet ta imot og derav 74 000 i løpet av de 10 angrep siden det egentlige "slaget om Berlin" begynte den 18. november. 3 storangrep fant sted omkring nyårsskiftet, ett på 2000 tonn natt til den 30. desember og to tusentons angrep nettene til 2. og 3. januar. Fra angrepet juleaftens morgen og hele jule- og nyttårshelgen har således Berlin brent døgnet rundt. En regner at over 1 million mennesker er bombet ut av sine hus. De tyske nattjagere er overordentlig aktive under de fleste angrep. De er stasjonert på hele området fra Berlin til kysten og settes særlig inn på de strekninger hvor det er klart vær. Da britene imidlertid ofte retter sine angrep mot andre byer enn Berlin, natten til 6. januar ble således den viktige østersjøhavnen Stettin angrepet, kan ikke tyskerne alltid være sikre på hvor angrepet er rettet særlig når mindre styrker foretar skinnangrep mot andre mål. Det kan derfor lykkes å unngå nattjagere helt som f.eks. under Berlinangrepet den 2. januar. Tapene dreier seg om 25-30 fly under hvert angrep dvs. det mistes ett fly for hver 50 tons bombelast som blir kastet. Under storangrepene mot England mistet tyskerne ett fly for hver 5 tons bombelast. I 1943 kastet britene 136 000 t. over Tyskland, amerikanske fly med basis i England 55 000 tonn over tyske mål og det strategiske bombeflyet i Nordafrika 74 000 tonn (altså ikke medregnet de taktiske angrep ved frontene). Et særlig kjennetegn ved flykrigen er den stadige stigning i dagangrepene over Nordfrankrike og andre kystområder ved Kanalen. Rekordene hittil ble satt den 4. januar da ikke mindre enn 1250 bombe- og jagerfly gjennomførte slike angrep med helt ubetydelige tap. Også nord- og vesttysk område blir utsatt for dagangrep eksempelvis Kiel den 5. januar. - I sjøkrigen er særlig senkningen av Scharnhorst 2. juledag betydningsfull. Den angrep en konvøy i Nordishavet, men ble jaget på flukt av de eskorterende kryssere og jagere som samtidig oppga dens posisjon til slagskipet Duke of York som var i nærheten. Det lyktes Duke of York å komme på skuddhold og gi Scharnhorst flere bredsider, mens dødsstøtet så ble gitt med torpedoer fra 3 engelske og en norsk jager. Stord, vår marines sterkeste skip på 2600 tonn. - I julehelgen gikk ikke mindre enn 11 tyske jagere ut i Biskayabukta for å hente en blokadebryter. To britiske kryssere alene senket blokadebryteren og 3 jagere mens de andre søkte havn igjen. Både dette og Scharnhorst's flukt før den kjente til at Duke of York var i nærheten, blir tatt som symptom på at den tyske marines moral er blitt sterkt svekket av den langvarige virksomhet. Det var åpenbart for å motvirke dette at to slagskip, Tirpitz og Scharnhorst, og minst 7 jagere den 8. september i fjor gikk til angrep på mindre enn 150 mann på Svalbard hvor de drepte 5, tok noen fanger og ødela de to små plassene hvor garnisonen holdt til, for så skyndsamt å trekke seg tilbake uten videre forfølgelse av garnisonen så ikke fiendtlige skip skulle få melding om deres ferd før de nådde sikker havn igjen.

NAVN
slag
nordn
quils
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngrep
et va
gange
enfab
l ver
N I D
erstr
hevd
ler m
mot t
folsk
full
krie
slik
sc or
LØGN
ot i
Dot
yanga
ver s
rykte
ut id
order
unn e
er la
hvil
TER
tære
a k
nde
ortse
del
hsvet
blod
verno
seg
ron.
Hit
n vi
men
tt,
or f
r via
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I områdene av Lecco og Bergamo...

DE SMÅ LANDS STILLING ETTER KRIGEN

Dr. philos. Arne Ordning offentliggjorde den 2. januar en artikkel i søndagsavisen Observer hvor det bl.a. heter:

Etter de tunge ofre de små land har bragt for sin frihet, vil de sikkert ikke gi avkall på noe som helst av sin fulle suverenitet. Det gjelder i hvert fall for Norges vedkommende. Men vi er også fullt oppmerksom på det umulige i å føre nøytralitetspolitikk i framtida og ønsker absolutt å ta del i bindende internasjonale overenskomster og institusjoner. F.eks. vil samarbeidet med Storbritannia sikkert bli gjenopptatt. Samarbeidet vil utvilsomt bli mest fruktbringende om det i hvert fall til å begynne med konsentrerer seg om ganske bestemte mål og ikke gis en alt for alminnelig og omfattende ramme.

Det nordiske samarbeid vil også bli gjenopptatt, men hvor langt det enn blir, vil likevel ikke Norden bli noen stormakt. Et isolert Norden er like umulig som en isolert enkeltstat. Det nordiske samarbeid må kombineres med videre internasjonale forbindelser.

En spesiell nærmere forbindelse mellom landene vest for Sovjetsamveldet bør ikke finne sted. Den vil for det første lett kunne rettes mot Sovjetsamveldet eller oppfattes slik, og for det annet ville det være uunnødig at Tyskland før eller senere kom til å spille en alt for framherskende rolle innefor en slik avgrenset koalisjon.

Regionale overenskomster som f.eks. mellom Atlanterhavslandene vil være nærliggende bl.a. av økonomiske og kulturelle grunner. De kan innebære en fare for verdensfreden ved at jorden blir oppdelt i konkurrerende områder som får motstridende interesser. Det må være en avgjørende betingelse at en hver regional avtale alltid må underordnes en verdensomfattende internasjonal institusjon. En god begynnelse er her gjort midt under krigen. Det viktigste for en slik institusjon er samarbeidet mellom de fire stormakter. Og denne institusjon må ha internasjonalt organiserte landstyrker og flystyrker til rådighet. Disse styrker må ha særlige staber som styrer direkte under den institusjon-styrkene skal tjene.

En sann internasjonal politikk nødvendiggjør spesielt samarbeid på det økonomiske område. Internasjonal planøkonomi må sikre en harmonisk økonomisk utvikling av jordens forskjellige land, i stedet for førkrigstidens planløse konkurranse med overproduksjonskriser, avsperringspolitikk og massearbeidsløshet.

Spesielle sammenslutninger av småstatene for seg, vil ikke alltid være naturlig. En liten stat kan ha større tilknytning til en stor stat enn til en annen liten stat.

DIKTERPRESTEN KAJ MUNK

en av Danmarks mest berømte nålevende dramatikere, ble skutt tirsdag. Fire ukjente personer trængte inn i hans hjem hvor de utga seg for politi og sa de hadde arrestordre på han. Han fulgte med i deres bil. Dagen etter fant en vegarbeider hans lik med skuddsår i pannen. Det hersker ingen tvil om hva slags kretser som står bak dette mordet. Kaj Munk var før krigen kjent for sitt anti-nazistiske forfatterskap. Hans siste skuespill, Nils Ebbesen, ble utgitt 1942 på 2-årsdagen for okkupasjonen. Det formet seg som en eneste anklage mot okkupasjonsmakten og ble beslaglagt. Kaj Munk ble arrestert, men er senere løslatt. Hans prekener vakte stor oppsikt ved sin sterke appell til nasjonalt samhold og fedrelandssinn.

- V -

2 385 000 MANN

tjenestegjør nå i det amerikanske flyvåpen som dermed er verdens største.

- V -

FRONT NUMER TO -KLAR BESKJED.

anledningen til Moskvakonferansen akkompagneres i London av forklaringer fra forskjellige hold. De er alle sammen til hensikt å gi både den britiske almenheten og de utenlandske observatører en forestilling om to ting: På den ene siden at de engelsk-amerikanske forberedelser for en krig i Vest-Europa er av et så gigantisk omfang at det ikke ligger i menneskelig makt å avvikle den før neste år. På den annen side at den store felles luftoffensiven fra de britiske og amerikanske styrker utvilsomt har gitt et vesentlig bidrag til russernes militære fremganger i sommer og i høst, og at den har tvunget den tyske krigsledelsen til å redusere antallet av jagerfly på østfronten. Denne reduksjon har funnet sted i et slikt omfang at flybeskyttelsen for de tyske troppene på langt nær er tilstrekkelig. Disse militære argumenter, som i følge velinformerte iakttagere betraktes som Englands svar på de gjentatte russiske kravene om en annen front i Vest-Europa, ventes å bli fremført i en eller annen form i Moskva.

Admiral Smuts' tale tirsdag den 19 oktober, hvor et av hovedpunktene var at de vest- og sørlige angrep etter de enorme forberedelsene som er nødvendige, skulde innledes i 1944, ble betraktet i London som det hittil klareste og mest autoritative utsagn om på hvilken måte briterne fører samtalen i Moskva. Skjønt Smuts ikke direkte berørte konferansen, har hans tale etter Londons mening sin største betydning som bakgrunn for diskusjonene mellom Molotov, Churchill og Hull, og den utgjør en sluttreplik til alle krav på hurtigere britisk-amerikansk inngang i Vest-Europa. Hans tale er blitt utgangspunktet for kommentarer i Londonpressen, hvor informerte skribenter utvikler hans tema. Ved en planert landstigning må suksessen være sikret på forhånd, og for å være sikker på suksessen må angrepet og det veldige militære apparat som teengs, forberedes inn i minste detalj, og veldige resurser må hopes opp. Dette angrep kan under ingen omstendigheter bli ferdig før neste år - slik lyder i korthet den amerikanske anskuelsen i London.

At det er denne anskuelse som Eden og Hull fremlegger for russerne, fremgår av Times for 21 oktober, hvor den diplomatiske medarbeider skriver: "Den britiske delegasjonens militære leder, general Ismay og general Deane, som leder amerikanernes militære representasjon, bringer detaljerte opplysninger om samtlige foreslåtte aksjoner og offensiver i forskjellige deler av verden. De har videre med seg detaljerte opplysninger om forråd av krigsmateriell og resurser - tilstrekkelig med fakta for å gi grunnlag for de britiske og amerikanske regjeringers oppfatning, at man går til aksjon så hurtig som mulig og så kraftig som mulig. Et heldig angrep kan hjelpe Europas undertrykte folk, og for å sikre suksessen krever angrepet - foruten alle anstrengelser på Middelhavsfronten og i mange andre deler av verden - resurser, som de allierte ikke kan disponere før til neste år. Dette betyr at mange undertrykte folk må forberede seg på en skrekkelig vinter, men med sikkerhet for at befrielsen er nær når invasjonen kommer".

Spørsmålet om russerne er villige til å akseptere denne allierte oppfatningen, både om den tidlige invasjonens tidspunkt og om det bidraget som i mellomtiden kan leveres til russernes kamp, er et av de viktigste, kanskje det viktigste spørsmål på konferansen. Dette gjelder særlig fordi amerikanerne har sagt fra at omfanget av det politiske samarbeidet beror på arten av det militære samarbeidet.

Hittil er så vidt man vet Smuts' tale ikke publisert i russisk presse. På venstreradikalt hold i England uttrykker man engstelse for at talen skal oppfattes som et "alibi" for den uteblitte annen front og for den skuffelse som russerne vil føle over dette.

vv vv vv

NAVN
slag
nordn
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngrep
et va
gange
enfæ
i ver
N I D
erstr
hevd
ler n
mot t
felse
full
krie
slik
sc o
LØGN
et i
Det
yang
ver
rykte
ut fo
orden
unn
er k
hvil
FER
tære
å k
ndo
rtse
del
hve
blod
erno
seg
ron.
Hit
n vi
men
tt,
er i
r via
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo-

ser uavbrutt. Pålitelige observatører erklærer at nervøsiteten i Balkanhovedstedene vokser ytterst hurtig.

Kommentar. News Chronicles Moskva-korr. telegraferer: Likasom ved Stalingrad har den tyske overkommando fullstendig mislykkes i sine fortvilte anstrengelser for å bringe unnsetning. Forgjeves har von Mannstein kastet inn den ene panserdivisjonen etter den annen for om mulig å skape et øyeblikks pusterum. Den eneste gjenstående utveien synes nå å være å dra restene av sydfront-armeene bak elven Bug så fort det kan skje og på den måten forkorte fronten endel. Krim-divisjonenes skjebne - for så vidt de ikke er evakuerte - ligger i vektsskålen. Øyeblikksbilledene fra den tysk retretten i syd gir i gjendrivelige beviser for at ledelsen har mistet kontrollen over store deler av fronten og at man nå arbeider etter parolen: Redde seg den som kan. Kraften i de russiske panserstøtene har berøvet tyskerne størsteparten av deres forråd og utrustning, og en reorganisering av avdelingene er neppe mulig i den nærmeste fremtid.

De tyske retrettveiene kantes av brennende ammunisjonslagre, levnetsmiddelforråd og tusenvis av vogner, maskingeverer og annen utrustning. Tyske soldater har stupt av utmattelse langs veiene og lar seg villig ta tilfange. Retretten over steppene skjer i meget hurtig takt. Hurtige russiske motoriserte kolonner angriper de vikende tyskere fra alle hold, kutter av deres forbindelse, går til angrep mot flankene og store styrker trues med å isoleres. Jernbanen mellom Saporosje og Melitopol er rensert for tyskere og russiske amfibieavdelinger har forsert Dnjepr vest for Saporosje og stengt inne de tyske motstandslommer øst for Dnjepr-bøyningen.

Fronten forovrig. De russiske brohoder ved Perejaslav og Kiev blir ifølge de siste meldinger stadig utvidet. Der bindes virkningsfullt styrker som ellers vilde være istand til å angripe russernes høyre flanker syd for Kremensjug. Tyskerne er også utsatt for et sterkt press ved Gornel, Orsja, Vitebsk og i Nevel-området.

I den nordre del av midtfronten har russerne erobret byen Surak Vitebski, som ligger ved Dvina, 40 km. nordøst for Vitebsk. Tyskerne hadde omdannet byen til en sterk, befestet forsvarsstilling, og russerne måtte angripe den fra 6 forskjellige kanter før den falt.

Fasitt. Historien gjentar seg ikke - bedyrer Goebbels. Og dog - Napoleons tilbaketog i 1812 trer nå uvilkårlig fram i erindringen. Militar-kronikorene finner idag at ingen tegn bedrar og alle varsler taler med én tunge. Historien fra 1812 gjentar seg.

v v v v v v v

SVERIGE. Tyskland har underrettet den svenske regjering om at det ikke lenger kan garantere sikker fart for skip gjennom Skagerrak. Militære disposisjonar i Skagerrak gjør en slik garanti umulig. Dagens Nyheter skriver: Denne uheldige tilstand, som er ydmygende for et nøytralt land, kan ikke vare lenge.

"SANGEN TIL LIVET". De har kanskje lest Finn Halvorsens tospaltede, heseblesende reklame i "Aftenposten"? Som De ser er det fare på ferde. Teatergangsteren er ute for å redde noen hundretusener for sin kollega filmgangsteren. Det kan De forhindre!

NATIONALTHEATRET. Per Aabel, Jørn Ording og Harald Schwendsen sitter fremdeles arrestert på Viktoria Terrasse. Påkleder Gunnar Hermansen er overflyttet til Grini. Den 71 år gamle påklederske fru Hassel var også en stund arrestert, men ble løslatt omsider. Teatersjef Halfdan Christensen ble forleden dag hentet og måtte til forhør på terrassen. Han ble dog løslatt straks etter. Vi minnes daglig om hvor berettiget parolene er.

ORD FOR DAGEN. Hitler den 20. januar 1941: "Jeg har på forhånd regnet med enhver mulighet".

v v v v v v v

2 NOV. 1943

LONDON NYTT

De viktigste krigsnyheter pr. 1/11-1943.

Duelt
Mando 9
Eksp. 1.11
Apt. 1943
5787/3
5712

SYDFRONTEN. Den 5. og den 8. arme rykker fram under besværlige forhold. Den 5. arme har tatt Mondragone. Den 8. armens venstre fløy har erobret Molise, har deretter foretatt en sidebevegelse, og står nå 15 km. fra en viktig veiforgrøning på Isernia-veien. Den møter et solid tysk forsvar. I avsnittet ved Trigno-elven har Montgomery opprettet ytterligere et brohode på den annen side, og nådd et punkt som ligger 10 km. fra veien til Vasto fra Isernia. Under fremrykning øst for Massico-høydene har den 5. arme inntatt et sted 8 km. fra veien til Venafro. Den 8. armens styrker ved kysten truer alvorlig San Salvo, et nøkkelpunkt for det tyske forsvaret i dette området. Rommel skal ha forsterket troppene i Trigno-området med 25.000 mann.

Mussolinis storverk ødelegges. Tyskerne har gitt ordre til at dammer, kanaler og pumpestasjoner ved de Pontinske sumpene syd for Roma skal sprenges i luften. Speiderflygere rapporterer at flere av de kostbare anleggene allerede er lagt i ruiner. Det har kostet den fascistiske regjering milliarder av lire å dronere de Pontinske sumpene, som engang var den ilde beryktede kilden for malariaspredende insekter. Hele dette veldige saneringsarbeidet holder på å spoleres, og dette vitner på sin måte om den brutaliseringen og fryktelige hensynsløsheten som preger krigføringen.

Fasitt. De allierte nærmer seg tyskerne sterke fjellinje på flere steder. Man kan ikke tale om noen bresje i tyskerne stilling ennå. Forberedelsene fortsetter. De italienske operasjonene tilhører sikkert de mest irriterende som noen arme har hatt å utføre. Tyskerne har trukket seg tilbake under de mest besværlige kamppermer uten å gi angriperne chanser til regelrette nappetak.

VESTFRONTEN. Mosquitofly bombet i Vest-Tyskland inatt.

ØSTFRONTEN. Blant de steder som er erobret av russerne befinner seg Konstantinovka, over 130 km. vest for Melitopol. Den ble erobret snau 4 døgn etter det store gjennombruddet mellom Saporosje og det Asovske hav. Andre erobrede byer er: Genitsjesk ved Sivasj-bukta, Novo-Trojtskoje, 16 km. nord for kysten av Sivasj og halvveis mellom Perekop og Genitsjesk, Verchny Rogatsjik, 38 km. syd for Nikopol, Tsjapljinka, 30 km. nord for Perekop og Novo-Aleksejeka, 18 km. nordvest for Genitsjesk. Novo-Aleksejeka er den siste fastlandsstasjon av betydning på jernbanen til Krim. Ifølge de siste meldinger står russerne 13 km. fra Perekop-eidet.

Over Nogaisk-steppen. Det russiske lynstøtet over Nogaisk-steppen er forsert med en gjennomsnittshastighet av over 40 km. i døgnet. Den sydlige armen i den kjempemessige omringningsmanøveren har praktisk talt sprengt de tyske armeene syd for elven i to isolerte deler. Ved innfartsveiene til Dnjeprs munding gjør tyskerne et fortvilet forsøk på å stanse den russiske stormfloden. De skraper sammen i rasende fart alle disponible tanks, kanoner, tropper og fly for å by en siste desperat motstand foran jernbanen som forbinde fastlandet med Krim over Dnjepr-deltaet. Denne jernbanen ligger allerede innenfor rekkevidden av det russiske artilleri.

Orkanen. De russiske divisjonene - veteranene fra Stalingrad - bryter fram med en naturkatastrofes overveldende kraft. Den dype forvirringen i de tyske geleddene etter den åndeløse retretten og mangelen på naturlige forsvarslinjer gjør det lite trolig at von Mannstein skal greie å stoppe russerne. Den russiske ildfronten drives ubarmhjertig mot Dnjepr-munding. Tyskerne kjemper med russiske panseravdelinger, flygende kolonner og kosakk-kavalleri dypt inne i sine linjer, og fronten er som et hav i orkan. Tusenvis av tyske soldater dekker slagmarkene og ligger i store hauger blant brennende tanks, panserbiler, forrådsbiler og forlatte kanoner.

Fangene kan ikke telles. Også nord for Krim gjør tyskerne et desperat forsøk på å sperre veien for russerne. Tyskerne løper her omkapp med tiden, da hver time betyr at troppstyrker som behøves

NAVN
slag
nordm
quis
r i r
sling
ordme
ster
r føy
ge be
Joha
n Wig
ustad
Einar
n Arv
PÅ KN
være
n noe
ngret
et va
gange
enfab
i ver
N I D
ersti
hevd
ler m
mot t
felse
full
krie
slik
sc of
LØGN
et i
Det
yanga
ver
rykte
ut ic
orden
unn
er la
hvi
TER
tære
a k
ndo
rtse
de
hsv
blod
erno
seg
ron.
Hiv
n vi
men
tt,
er f
r via
tykker.

ITALIA: Den nord-italienske befolkningen setter seg til motværge mot tyskerne. I omegnen av Lecco og Bergamo-